

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ
“ДІПРОМІСТО” ІМЕНІ Ю.М. БІЛОКОНЯ

ЧЕРНІГІВ

РОБОТИ ПО ПЕРЕГЛЯДУ ГРИФУ ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ,
ВИГОТОВЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ НА ПАПЕРОВИХ ТА ЕЛЕКТРОННИХ НОСІЯХ

ДЕТАЛЬНИЙ ПЛАН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА

(Копія пояснювальної записки з вилученням матеріалів, які підлягають обмеженню в доступі та мають
гриф «Для службового користування»)

Арх.№ 91220

Прим.№ 1

ЧЕРНІГІВ

РОБОТИ ПО ПЕРЕГЛЯДУ ГРИФУ ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ,
ВИГОТОВЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ НА ПАПЕРОВИХ ТА ЕЛЕКТРОННИХ НОСІЯХ

ДЕТАЛЬНИЙ ПЛАН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА

(Копія пояснювальної записки з вилученням матеріалів, які підлягають обмеженню в доступі та мають гриф «Для службового користування»)

Замовник: УПРАВЛІННЯ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
Договір: №565-2014 ВІД 18.05.2015

Головний архітектор проекту

Т.Р.Несвіт

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ З БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ
"ДІПРОМІСТО"

ЧЕРНІГІВ

ДЕТАЛЬНИЙ ПЛАН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА

Замовники: Виконком Чернігівської міської ради

Договір: №565-02-2004 від 26.02.04р.

Додаткова угода: №1-2005 від 10.02.2005р.

Директор інституту

Начальник АПУ

Начальник АПМ-3

Головний архітектор проекту

Головний інженер проекту

Ю.М. Білоконь

В.О. Токар

В.А. Ісаков

Т.Р. Несвіт,

Є.В. Шаповалов

Склад проекту

№ п/п	Найменування документації	На чому виконано	Масштаб	інв., арх. №
I. Графічні матеріали				
1	Схема розташування території в плані міста (в складі пояснювальної записки)	папір	б/м	б/н
2	Опорний план. Планувальні обмеження	папір, ламінований папір	1:2000	022315 ДСК
2.a	Опорний план. Планувальні обмеження	ламінований папір	1:2000	арх.190073
3	Опорний історико-архітектурний план. Зони охорони	папір, ламінований папір	-//-	022316 ДСК
3.a	Опорний історико-архітектурний план. Зони охорони	ламінований папір	-//-	арх.190074
4	Схема технічного стану житлового фонду та грошової оцінки земель	папір, ламінований папір	-//-	022317 ДСК
4.a	Схема технічного стану житлового фонду та грошової оцінки земель	ламінований папір	-//-	арх.190075
5	Ескіз забудови з планом червоних ліній	папір, ламінований папір	-//-	022318 ДСК
5.a	Ескіз забудови з планом червоних ліній	ламінований папір	-//-	арх.190076
6	План розбивки червоних ліній	папір	-//-	022319 ДСК
7	Схема водопостачання і каналізації	-//-	-//-	022320 ДСК
8	Схема енергопостачання	-//-	-//-	022324 ДСК
9	Схема телефонного зв'язку та проводового мовлення	-//-	-//-	022325 ДСК
10	Схема організації руху транспорту і пішоходів	-//-	-//-	022321 ДСК
11	Схема інженерної підготовки території і вертикального планування	-//-	-//-	022322 ДСК
12	Поперечні профілі вулиць (в складі пояснювальної записки)	-//-	1:200	б/н
II. Текстові матеріали				
13	Пояснювальна записка	книга	-	022323 ДСК
13.a	Пояснювальна записка (з вилученими матеріалами, які підлягають обмеженню в доступі)	книга	-	арх.91220
14	Основні положення з графічними матеріалами	альбом	б/м	арх. 87798

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ.....	6
1.1. Планувальна організація території.....	6
1.2. Характеристика господарського комплексу.....	8
1.3. Житловий фонд.....	10
1.4 Установи та підприємства обслуговування.....	16
2. ПРИРОДНО-ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ ОСВОЄННЯ ТЕРИТОРІЇ.....	20
3. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ.....	22
3.1. Аналіз діючої містобудівної документації.....	22
3.2. Функціональне зонування та планувальна організація території.....	23
3.3. Ескіз забудови, об'ємно-просторове рішення.....	30
3.4. Розвиток історичного архітектурно-просторового середовища центру.....	32
3.5. Охорона і використання культурної і природної спадщини.....	35
4. ОБ'ЄМ ТА РОЗМІЩЕННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА.....	40
5. РОЗРАХУНОК ТА РОЗМІЩЕННЯ УСТАНОВ ТА ПІДПРИЄМСТВ ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	52
6. ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ.....	58
7. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЇ.....	59
7.1. Інженерна підготовка та захист території.....	59
7.2. Вертикальне планування та схема дощової каналізації.....	67
8. ОРГАНІЗАЦІЯ РУХУ ТРАНСПОРТУ І ПІШОХОДІВ.....	69
9. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ ТЕРИТОРІЇ.....	79
9.2. Електропостачання.....	79
9.3. Теплопостачання.....	85
9.4. Газопостачання.....	88
9.5. Мережі зв'язку.....	89
10. ЗАХОДИ ЩОДО ОЗДОРОВЛЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ТЕРИТОРІЇ.....	92
11. ПРОТИПОЖЕЖНІ ЗАХОДИ.....	93
12. ПРОЕКТНИЙ РОЗПОДІЛ ТЕРИТОРІЇ.....	95
13. ОСНОВНІ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ.....	96
14. ДОДАТКИ.....	98

ВСТУП.

Проект „Детального плану центральної частини міста Чернігова” виконаний на замовлення виконкому Чернігівської міської ради (лист №3-16/1241 від 10.12.2003р.), згідно з договором №565-02-2004 від 26.02.2004р. та додатковою угодою №1-2005 від 10.02.2005р., у відповідності із завданням на проектування, затвердженого Чернігівським міським головою.

Даний проект є етапом реалізації генерального плану міста, розробленого інститутом „Діпромiсто” в 2002р. та затвердженого рішенням Чернігівської міської ради від 25 грудня 2003р.

Основна мета роботи – надати пропозиції по функціонально-планувальній організації, забудові, благоустрою та інженерному забезпеченню території центральної частини міста з урахуванням збереження та розвитку історичного середовища, яке тут склалося.

Проект розроблений на розрахунковий період генерального плану міста - орієнтовно 2020 – 2025р.

Детальний план території після затвердження стане основним документом, за яким повинно здійснюватись усе капітальне будівництво, відведення земельних ділянок, будівництво та благоустрій вулиць, прокладка інженерних мереж.

Детальний план розроблений з урахуванням раніше виконаної проектно-планувальної документації:

- Генерального плану (інститут „Діпромiсто”, 2002р.);
- Правил застройки и использования территории (Чернігівський міськвиконком, інститут «Діпромiсто», Агенство міжнародного розвитку США, 1995р.);
- Схеми перспективного розвитку туризму (інститут „Діпромiсто”, 2004р.).

В роботі використані вихідні дані:

- державної і відомчої статистичної звітності;
- міського бюро технічної інвентаризації житлового фонду;
- управління архітектури та містобудування Чернігівської міської ради;
- натурного обстеження міста спеціалістами інституту «Діпромiсто».

Графічні матеріали проекту розроблені в ГІС – системі “Arc-View” на базі електронної цифрової карти міста, виконаної на основі топопланшетів масштабу 1:2000 в інституті “Діпромiсто” у 1999 р., яка була відкоригована і доповнена

спеціалістами Управління архітектури та містобудування Чернігівської міської ради у 2004р.

Проектні рішення прийняті з урахуванням чинного законодавства України, яке стосується сфери містобудування та державних будівельних нормативів (ДБН):

- Земельний і Водний Кодекси;
- Закон “Про планування і забудову території України”;
- Закон “Про охорону культурної спадщини”;
- Закон “Про цивільний захист”;
- ДБН 360-92** “Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень”;
- фахові нормативні документи до інженерних розділів (БНіП 2.07.01-89, БНіП 2-05.02-85, БНіП 2.04.07-86, БНіП 2.01.01-82, БНіП 2.04.08-87);
- "Правила пожежної безпеки України", розроблені Міністерством внутрішніх справ України.

Об'єм та склад проекту відповідає документу: “Инструкция по составлению, порядку разработки, согласования и утверждения схем и проектов районной планировки, планировки и застройки городов, поселков и сельских населенных пунктов” (ВСН 38-82).

Проект розроблений в архітектурно-планувальній майстерні №3 (керівник – Ісаков В.А.), за участю інженерно-планувального відділу (керівник - Шаповалов Е.В.), відділу інженерного обладнання (керівник – Павлов А.Г.), базового центру ГІС (керівник - кандидат географічних наук Ю.Палеха) авторським колективом у складі:

Найменування розділів	Прізвище виконавця	Посада
Архітектурно-планувальна організація території	Несвіт Т.Р.	керівник архітектурно-планувальної бригади, головний архітектор проекту
	Родзевич Я.В.	головний архітектор проектів
	Колоградська Г.Б.	керівник групи
	Мазур Т.Г.	головний архітектор м. Чернігова
	Дегтяренко Т.М.	архітектор
	Ляхов М.О.	інженер

Техніко-економічна частина	Ярошенко А.А. Мороз Н.О. Пашковська Л.В.	головний спеціаліст провідний інженер інженер
Транспорт	Скоробогатов Б.В. Албаєв Р.В.	головний спеціаліст інженер
Теплопостачання, газопостачання	Прокопенко Л.І.	провідний інженер
Водопостачання, водовідведення	Ліговська В.О.	провідний інженер
Електропостачання	Кияшко Л.М.	керівник групи
Телефонний зв'язок, радіомовлення, телебачення	Павлов А.Г. Серова С.Є.	головний спеціаліст інженер
Вертикальне планування та зливостоки. План розбивки червоних ліній	Безкоровайна Л.Г.	головний спеціаліст
Інженерна підготовка території	Геращенко О.М.	керівник групи
Охорона навколишнього середовища	Кравченко Н.П.	керівник групи
Комп'ютерне забезпечення	Свинарьов А.В.	головний спеціаліст

У роботі приймала участь старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту теорії, історії архітектури і містобудування (НДІТІАМ) Кондратенко О.С.

1. ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ.

1.1. Планувальна організація території.

Територія, охоплена проектом, являє собою центральну частину міста, через яку проходить межа адміністративних районів – Новозаводського та Деснянського. Згідно з планувальною структурою генерального плану, територія району, що проектується, включає частини 2, 3 та 4 житлових районів.

Межами розробки проекту є: ріка Стрижень, вул. Київська, вул. П'ятницька, вул. Котляревського, пр. Миру, вул. 1 Гвардійської Армії, вул. Войкова, вул. Любецька, вул. Щорса, пр. Перемоги, вул. Воровського, вул. Князя Чорного, вул. Толстого, вул. Тиха, пішохідний міст через р. Десну.

Площа території в межах детального плану становить **420га**.

На території детального плану розташований громадський центр міста, який формується, в основному, вздовж головних магістралей - проспекту Миру та проспекту Перемоги. Його північна межа включає готель “Градецький”, південна – Національний архітектурно-історичний заповідник “Чернігів стародавній”.

В межах центру зосереджені головні адміністративні, торгові, культурні об'єкти (облдержадміністрація, міська Рада, драматичний театр, готелі, центральний поштамт, торговельні заклади, доповнені об'єктами обслуговування в перших поверхах будинків, центральний міський ринок, комплекс лікарень та інш.).

Головними планувальними елементами центру є широкий бульвар вздовж пр. Миру, Красна площа і Національний архітектурно-історичний заповідник.

Основна забудова, яка формує центр – 3-5поверхова післявоєнного періоду із включенням будинків 9 і більше поверхів 1970-1980^x років минулого століття.

Особливою цінністю середовища є наявність значної кількості пам'яток історії і культури, унікальних архітектурних ансамблів, які розташовані саме в центральній історичній частині міста. Високу якість середовища формує також історична містобудівна система, представлена комплексом кварталів житлової та громадської забудови, що частково збереглася.

Сучасне використання території характеризується неоднорідністю. Найбільшу за площею територію, біля 37%, займає житлова забудова. Значні території використовуються під підприємства та установи обслуговування, адміністративні, громадські та ділові заклади всього біля 17%.

Серед житлової забудови, з порушенням функціонального зонування, розташований ряд промислових, комунальних об'єктів та складів, площа яких становить трохи більше 5%.

На території, охопленій проектом, розташована основна частина споруд Національного архітектурно-історичного заповідника "Чернігів стародавній": Дитинець древнього Чернігова (Вал), комплекс Єлецького Свято-Успенського монастиря, Катерининська та П'ятницька церкви, площа яких складає 23,7 га.

Озеленені території загального користування представлені бульваром вздовж проспекту Миру, скверами ім. Попудренка, ім. Б.Хмельницького та парком ім. Коцюбинського (Вал). Площа їх становить 6,2% від загальної території в межах розробки проекту.

Нижче, в таблиці № 1.1-1, наводиться сучасний розподіл території в межах проекту.

Таблиця № 1.1-1

Сучасний розподіл території

№ п/п	Території	Площа, га	%
1	2	3	4
1	Виробничі території, в тому числі:	22,2	5,2
	- Промислові підприємства	5,6	1,3
	- Будівельні організації	1,0	0,2
	- Комунальні підприємства	6,3	1,5
	- Склади, бази	1,0	0,2
	- Підприємства транспорту	8,3	2,0
2	Житлова забудова, в тому числі:	154,2	36,8
	- Багатоповерхова	57,4	13,7
	- Мало- та середньоповерхова	33,5	8,0
	- Садибна	63,3	15,0
3	Загальноосвітні заклади та дитячі дошкільні установи	10,5	2,5
4	Адміністративні, громадські та ділові заклади	13,0	3,0
5	Підприємства та установи обслуговування	39,1	9,3
6	Культові споруди	3,6	0,9
7	Науково-дослідні інститути, проектні організації та вищі учбові заклади	7,8	1,9

1	2	3	4
8	Озеленені території, в тому числі:	74,2	17,7
	- Загального користування	25,8	6,2
	- Обмеженого користування	17,8	4,2
	- Інші зелені насадження, в тому числі ліс	30,6	7,3
9	Водні простори	18,0	4,3
10	Вулиці, дороги, площі	68,5	16,3
11	Спецтериторії	6,6	1,6
12	Інші території	2,3	0,5
	Всього	420,0	100,0

1.2. Характеристика господарського комплексу.

Чернігів – крупний адміністративний, промисловий, культурний і туристичний центр України.

В центральній частині міста зосереджені основні адміністративно-громадські заклади обласного і загальноміського значення, установи обслуговування обласного, міжрайонного, районного рівня та туристичного центру. Так, майже половина зайнятого населення міста в секторі державного управління працює в установах, розташованих на території, охопленій детальним планом.

Значного розвитку в центральній частині міста набула банківська система. Поряд з відділеннями ощадбанку тут діють 15 комерційних банків, представлених в Чернігові, із яких 6 мають свої відділення. Майже половина зайнятих фінансовою діяльністю в місті працює на території, що проектується.

В центральній частині міста також розташована основна кількість установ зв'язку, в яких працює 95 % від чисельності зайнятого населення в установах зв'язку міста.

Як вже зазначалося, на території, що проектується, розміщуються заклади обслуговування туристів. На сьогодні чисельність туристів в Чернігові складає в середньому 100 тис. чоловік на рік. Передусім, об'єктами туризму є музеї, старовинні культові споруди, історичні місця. Тією чи іншою мірою до обслуговування туристів залучена місцева соціальна інфраструктура міста.

Біля 80% зайнятих в готелях та ресторанах міста працюють в центральній частині міста. Більше половини підприємств, що надають колективні, громадські та

особисті послуги (56 % від чисельності зайнятого населення на підприємствах міста) розташовані на території, охопленій проектом. Крім цього, тут зосереджена значна кількість торговельних закладів, чисельність персоналу яких складає 31,5 % від чисельності зайнятого населення на підприємствах міста.

Чисельність зайнятих в усіх сферах економічної діяльності (крім малих підприємств) орієнтовно становить 23,4 тис. чол., що складає 24,1 % від чисельності зайнятого населення на підприємствах, в організаціях та установах міста.

Нижче, в таблиці №1.2-1., наведена структура зайнятості за видами економічної діяльності в порівнянні зі структурою зайнятого населення на підприємствах, в організаціях та установах міста.

Таблиця №№1.2-1.

Структура зайнятості

	Середньооблікова чисельність штатних працівників (в межах ДПТ)		% від чисельності зайнятого населення на підприємствах, в організаціях та установах міста
	тис. осіб	%	
Всього зайнято	23,4	100,0	24,1
Промисловість	1,8	7,7	5,5
Будівництво	1,3	5,5	33,3
Оптова та роздрібна торгівля, торгівля транспортними засобами, послуги з ремонту	2,3	9,8	31,5
Готелі та ресторани	0,7	3,0	77,8
Транспорт	1,8	7,7	31,6
Пошта і зв'язок	2,1	9,0	95,5
Фінансова діяльність	1,3	5,5	44,8
Операції з нерухомістю, здавання під найм і послуги юридичним особам	1,2	5,1	26,7
Державне управління	4,2	18,0	46,7
Освіта	2,1	9,0	18,1
Охорона здоров'я та соціальна допомога	3,2	13,7	26,0
Колективні, громадські та особисті послуги	1,4	6,0	56

Примітка: структура зайнятості була розрахована, виходячи з середньооблікової чисельності штатних працівників підприємств, організацій – наданих міським відділом статистики та анкетних даних, наданих управлінням архітектури та містобудування Чернігівської міської ради.

На території, що проектується, діють підприємства харчової промисловості (хлібопекарня ВАТ «Хлібокомбінат»); легкої промисловості (ЗАТ Чернігівська взуттєва фабрика «Берегиня», ЗАТ «Виробничо-торгове підприємство художніх виробів «Ярославна»); целюлозно-паперової та поліграфічної промисловості, видавничої справи (ВАТ комплекс «Деснянська правда»); оброблення матеріалів (ВАТ «Вторчермет»); художньо-виробничий комбінат.

Крім цього, тут розташовані підприємства з виробництва електроенергії, газу (ВАТ «Теплокомуненерго», ВАТ «Обленерго»), організації будівельного комплексу, транспорту та зв'язку.

Науково-технічний потенціал представлений 7 науково-дослідними, проектними та геологорозвідувальними організаціями. В науково-дослідних і проектних організаціях зайнято – 0,6 тис. чоловік.

Представлена також науково-інформаційна інфраструктура у вигляді центрів науково-технічної та економічної інформації.

В 7 вищих навчальних закладах усіх рівнів акредитації навчається 4,7 тис. студентів, в тому числі на денних відділеннях – 3,8 тис. чол., на заочних – 0,9 тис. чол. Обслуговують вищі навчальні заклади 0,7 тис. чоловік.

Заклади III-IV рівнів акредитації представлені історичним факультетом Державного педагогічного університету та Чернігівським інститутом Міжрегіональної Академії управління персоналом (чисельність студентів 1,9 тис. чол., в тому числі на денних відділеннях – 1,6 тис. чол., на заочних – 0,3 тис. чол.).

В 5 закладах I-II рівнів акредитації (технікумах, училищах, коледжах) навчається 2,8 тис. студентів, в тому числі на денних відділеннях – 2,2 тис. студентів; чисельність обслуговуючого персоналу складає 0,7 тис. чоловік.

Слід відмітити, що в галузях, які надають послуги, значна питома вага належить житлово-комунальному господарству та соціально-культурній сфері, характеристика яких наводиться нижче.

1.3. Житловий фонд.

Існуючий житловий фонд району, що проектується, за даними комунальних підприємств житлово-комунального господарства Новозаводського та Деснянського районів м. Чернігова, об'єднання житлових кооперативів (багатоквартирна забудова) та бюро технічної інвентаризації (садибна забудова) складає 17,5% житлового фонду міста – 932,6 тис. м² (17,2 тис. квартир), з яких

багатоквартирна забудова – 889,2 тис.м² (95,3%), садибна забудова – 43,4 тис.м² (4,7 %).

Садибна забудова, головним чином, одноповерхова.

В багатоквартирній забудові структура житлового фонду по поверховості наступна:

- 1 поверхова – 5,0 % (43,7 тис.м²);
- 2-3 поверхова – 12,5 % (111,5 тис.м²);
- 4-5 поверхова – 47,4 % (421,5 тис.м²);
- 6-10 поверхів – 26,8 % (238,6 тис.м²);
- вище 10 поверхів – 8,3 % (73,9 тис.м²).

Чисельність населення району становить 43,5 тис. чоловік, в тому числі в багатоквартирній забудові – 40,6 тис. чол., в садибній – 2,9 тис. чоловік. Житлова забезпеченість в цілому по району складає 21,4 м²/люд., в багатоквартирній забудові – 22 м²/люд., в садибній біля – 15 м²/люд.

Характеристика житлового фонду наведена в таблиці №1.3.-1.

Ступінь фізичної зношеності існуючого житлового фонду визначена на підставі даних бюро технічної інвентаризації м. Чернігова і розподілена на 4 категорії згідно з нормативами “Довідника проектувальника. Містобудування” (Київ – 2001 р.).

I категорія – житловий фонд з відсотком зношеності кам’яних будинків до 40 %, із інших матеріалів – до 25 %. Житловий фонд даної категорії є опорним, який за своїми якісними характеристиками може зберігатися довгостроково. До цієї категорії належать також будинки, що мають історичну або архітектурну цінність. В межах району розміщено біля 835 тис.м² житлового фонду I категорії (89,5 % всього житлового фонду району).

II категорія – житловий фонд з відсотком зношеності кам’яних будівель – від 41 до 60%, із інших матеріалів від 25 до 40 %. До цієї категорії віднесено 1,4 % всього житлового фонду району (13,4 тис. м²), який за своїм технічним станом може бути в експлуатації до 25 років.

III категорія – житловий фонд з відсотком зношеності кам’яних будівель від 61 до 75 %, із інших матеріалів від 41 до 65 %. Питома вага житлового фонду цієї категорії становить 8,4 % (43,4 тис. м² – садибної забудови та 34,5 тис. м² – одноповерхової багатоквартирної забудови). Згідно з методичними рекомендаціями цей житловий фонд має термін експлуатації до 10 років.

IV категорія – житловий фонд зі зношеністю кам'яних будинків понад 75%, із інших матеріалів – понад 65 %. Одноповерховий багатоквартирний житловий фонд, площа якого складає 6,6 тис.м² (0,7 % від житлового фонду району). Через фізичну та моральну зношеність житлові будинки цієї категорії є непридатними для проживання.

На розрахунковий період житловий фонд, віднесений до IV категорії, може бути збільшений.

Як показали розрахунки, до цієї категорії може перейти із III категорії біля 16,5 тис.м² одноповерхового багатоквартирного фонду. Таким чином, обсяги житлового фонду, непридатного для проживання, складуть на перспективу орієнтовно 23,0 тис.м².

В проекті детально розглядалася житлова забудова, що має історичну або архітектурну цінність (див. Розділ 3. Архітектурно-планувальна організація території).

В таблицях №1.3.-2 та №1.3.-3 наведений розподіл по категоріях капітальності всього житлового фонду району, в тому числі житлової забудови, що має історичну або архітектурну цінність.

Таблиця №1.3.-1

Характеристика існуючого житлового фонду

№ груп житлових кварталів	Всього		В тому числі:				Розподіл багатоквартирної забудови по поверховості										Чисельність населення Тис.чол.
			Садібна забудова		Багатоквартирна забудова		Малоповерхова				Середньоповерхова		Багатоповерхова				
	Тисм ² заг. площі	К-ль квартир /вис. од./	Тисм ² заг. площі	К-ль квартир /вис. од./	Тисм ² заг. площі	К-ль квартир /вис. од./	1 поверхова		2-3 поверхова		(4-5 поверхові)		6-10 поверхів		Вище 10 поверхів		
							Тисм ² заг. площі	К-ль квартир /вис. од./	Тисм ² заг. площі	К-ль квартир /вис. од./	Тисм ² заг. площі	К-ль квартир /вис. од./	Тисм ² заг. площі	К-ль квартир /вис. од./	Тисм ² заг. площі	К-ль квартир /вис. од./	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
I. Новозаводський район																	
1	93,8	1,8	2,1	0,04	91,7	1,7	0,8	0,02	2,1	0,04	44,3	0,9	27,3	0,5	17,2	0,3	4,5
2	65,4	1,3	10,0	0,2	55,4	1,1	2,0	0,05	10,4	0,2	21,4	0,5	16,2	0,3	5,4	0,08	3,5
3	69,5	1,4	7,0	0,2	62,5	1,2	4,5	0,1	9,7	0,2	32,0	0,6	14,2	0,3	2,1	0,03	3,7
4	68,9	1,2	2,1	0,04	66,8	1,2	6,3	0,2	17,4	0,3	19,9	0,3	7,0	0,1	16,2	0,3	3,2
5	18,3	0,4	4,9	0,1	13,4	0,3	6,1	0,1	5,3	0,1	2,0	0,05	—	—	—	—	1,0
Усього по району	315,9	6,1	26,1	0,6	289,8	5,5	19,7	0,5	44,9	0,8	119,6	2,4	64,7	1,2	40,9	0,7	15,9
II. Деснянський район																	
6	44,6	0,8	1,2	0,03	43,4	0,8	3,2	0,07	16,6	0,2	23,6	0,5	—	—	—	—	2,1
7	75,3	1,4	1,7	0,04	73,6	1,4	0,8	0,02	0,5	0,01	26,7	0,5	34,5	0,6	11,1	0,2	3,5
8	213,5	3,4	6,4	0,1	207,1	3,3	9,6	0,3	8,8	0,1	70,5	1,2	102,7	1,5	15,5	0,2	8,6
9	155,4	2,6	1,0	0,02	154,4	2,6	2,3	0,1	33,4	0,5	79,8	1,4	32,5	0,5	6,4	0,1	6,4
10	116,1	2,4	1,1	0,03	115	2,4	2,2	0,05	7,3	0,1	101,3	2,2	4,2	0,05	—	—	6,2
11	1	0,02	0,5	0,009	0,5	0,01	0,5	0,01	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1
12	10,8	0,3	5,4	0,1	5,4	0,1	5,4	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	0,7
Усього по району	616,7	10,9	17,3	0,3	599,4	10,6	24,0	0,6	66,6	1	301,9	5,8	173,9	2,6	33	0,5	27,6
Усього, в межах ДПТ	932,6	17,0	43,4	0,9	889,2	16,1	43,7	1,1	111,5	1,8	421,5	8,2	238,6	3,8	73,9	1,2	43,5

Характеристика існуючого житлового фонду по категорії капітальності будинків
(тис. м² загальної площі)

№ груп житлових кварталів	Обсяг житлового фонду	Категорія капітальності будинків			
		I категорія	II категорія	III категорія	IV категорія
I. Новозаводський район					
1	93,8	90,9	—	2,4	0,5
2	65,4	53,0	0,1	11,4	0,9
3	69,6	57,9	0,2	9,5	2,0
4	68,9	58,7	1,8	7,7	0,7
5	18,3	5,4	1,9	10,8	0,2
Усього по району	316,0	265,9	4,0	41,8	4,3
II. Деснянський район					
6	44,6	39,6	0,6	4,2	0,2
7	75,3	72,8	—	2,5	—
8	213,5	193,1	4,4	14,6	1,4
9	155,4	151,9	0,1	3,4	—
10	116,1	111,6	1,2	2,8	0,5
11	0,9	—	0,1	0,8	—
12	10,8	—	2,8	7,8	0,2
Усього по району	616,6	569,0	9,2	36,1	2,3
Усього в межах ДПТ	932,6	834,9	13,2	77,9	6,6

Таблиця № 1.3.-3.

Розподіл по категоріям капітальності житлового фонду, що має історичну, або архітектурну цінність

№ груп житлових кварталів	I категорія		II категорія		III категорія		IV категорія		Усього	
	кількість будинків	тис..м ² загальної площі	кількість будинків	тис.м ² загальної площі	кількість будинків	тис.м ² загальної площі	кількість будинків	тис..м ² загальної площі	кількість будинків	тис..м ² загальної площі
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. Новозаводський район										
1								—		
2					1	0,1	1	0,1	2	0,2
3					7	1,3	4	0,6	11	1,9
4	7	11,2	1	0,6	5	0,8	—	—	13	12,6
5	1	0,2	—	—	4	1,2	—	—	5	1,4
Усього по району	8	11,4	1	0,6	17	3,4	5	0,7	31	16,1
II. Деснянський район										
8	—	—	2	0,6	11	3,0	1	0,3	14	3,9
9	—	—	2	5100,5	—	—	—	—	2	0,5
10	4	5,1	1	6500,6	2	0,3	—	—	7	6,1
12	—	—			1	0,1	—	—	—	—
Усього по району	4	5,1	5	1,7	14	3,4	1	0,3	23	10,5
Усього, в межах ДПТ	12	16,5	6	2,3	31	6,8	6	1,0	54	26,6

1.4 Установи та підприємства обслуговування

На даний час система соціальної інфраструктури в місті розвинута недостатньо. Забезпечення підприємствами і установами обслуговування (по відношенню до нормативної величини з розрахунку на 1000 чоловік населення) становить: лікарнями – 5,7 ліжок (40,3%); поліклініками міськими – 17,3 відв./зміну (72%); клубами – 9,7 місць відвідувань (24%); кінотеатрами - 6,1 місць (51,8%); театрами і концертними залами – 6 місць (75%); бібліотеками – 6 тис. одиниць зберігання (130 %); магазинами продтоварів – 74 м² торгової площі (93%); магазинами непродовольчих товарів – 118 м² торгової площі (79%); підприємствами громадського харчування загальнодоступної мережі – 38 місць (95%).

Слід відмітити низький рівень розвитку фізкультурно-спортивних споруд в розрахунку на 1000 чоловік населення, забезпеченість фізкультурно-спортивними спорудами – 0,1 га (15% від нормативних показників); спортивними залами загального користування – 12 м² площі підлоги (12% від нормативних показників); басейнами загального користування – 1,1 м² дзеркала води (2% від нормативних показників).

Готельне господарство забезпечує потреби лише на 35 %. В більшості матеріально-технічний стан готельного комплексу не відповідає міжнародним стандартам.

На території детального плану зосереджені установи та підприємства обслуговування епізодичного, періодичного та повсякденного обслуговування.

До установ епізодичного обслуговування, що розташовані на даній території, відносяться: Національний архітектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній», Чернігівський історичний музей ім. Тарновського, музей народного декоративного мистецтва Чернігівщини, Чернігівський обласний художній музей, обласний український музично-драматичний театр ім. Шевченка, обласний молодіжний театр, обласний філармонійний центр, обласна державна універсальна наукова бібліотека ім. Короленка, обласна науково-медична бібліотека, кінотеатр «Дружба», кінотеатр ім. Щорса, тощо.

Установи охорони здоров'я відносяться до періодичного обслуговування. Це Чернігівські міські лікарні №1 та №3, міська дитяча поліклініка №1, міська дитяча стоматологічна поліклініка, обласна дитяча лікарня, обласна дитяча поліклініка, обласний кардіологічний диспансер, обласна стоматологічна поліклініка, тощо.

Особливу увагу треба звернути на те, що обласний шкірвендиспансер та психоневрологічна лікарня знаходяться в незадовільному технічному стані.

З установ повсякденного обслуговування на території, що проектується, діють 10 дитячих дошкільних закладів, 5 загальноосвітніх шкіл. Хоча заклади освіти знаходяться не в усіх групах житлових кварталів, радіус обслуговування їх не перевищує нормативно допустимих відстаней.

Забезпечення дитячими дошкільними закладами в розрахунку на 1000 чоловік населення складає 34 місця (в цілому по місту цей показник становить – 25 місць). Що стосується загальноосвітніх навчальних закладів, то їх ємкість не відповідає сучасним потребам населення, навчання проводиться у дві зміни (показник забезпечення шкільними закладами становить 90 місць на 1000 чоловік населення – 85 % від нормативного показника).

Характеристика установ та підприємств обслуговування наведена в додатку.

Нижче, в таблиці №1.4-1, надана характеристика основних установ та підприємств обслуговування даного району, по групах житлових кварталів.

Характеристика основних установ та підприємств обслуговування, розташованих в межах детального плану

Найменування установ	Одиниця виміру	Ємкість												
		Всього	У тому числі по кварталах											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Установи народної освіти</i>														
Дитячі дошкільні заклади	місць	1505	280	140	140	140	-	-	245	140	280	140	-	-
Загальноосвітні школи	-//-	3946	-	960	1106	-	350	-	-	300	1230	-	-	-
Позашкільні установи:	-//-													
Дитяча художня школа	-//-	50									50			
Музичні школи	-//-	1020									370	650		
Обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді	-//-	2536							2536					
Дитячо-юнацькі спортивні школи	-//-	860							160				700	
Професійно-технічні навчальні заклади	учнів	720			720									
Вищі навчальні заклади	тис. студентів	4,7							1,9		0,6	0,5	0,3	1,4
<i>Установи охорони здоров'я, соціального забезпечення, спортивні і фізкультурно-оздоровчі установи</i>														
Стаціонари усіх типів	ліжок	1552	1552											
Поліклініки, амбулаторії, диспансери (без стаціонару)	відвідувань за зміну	4260	3040		400	820								
Аптеки	об'єкт	13	7		1	2			1		1		1	
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у мікрорайоні	м ² загальної площі	1440			1440									
Спортивні зали загального користування	--/--	486			120						186		180	
Басейни криті і відкриті загального користування	м ² дзеркала води	350			350									
<i>Установи культури і мистецтва, культові споруди</i>														
Клубні установи та центри дозвілля	об'єкт	3	1						1		1			
Кінотеатри та відеозали	місць	1090							1090					
Театри	--/--	914									807	107		
Концертні зали	--/--	640							640					
Зали атракціонів та гральних автоматів	об'єкт	17			5	1			1		5	3	2	
Будинок урочистих подій	об'єкт	1									1			

Найменування установ	Одиниця виміру	Ємкість												
		Всього	У тому числі по кварталам										11	12
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Масові бібліотеки	місць тис. од. зб.	280 1006							90 181		190 825			
Спеціалізовані бібліотеки	місць	60			60									
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування</i>														
Магазини продтоварів	м ² торгової площі	5754	320	385	440	640	520	503	830	888	594	630		
Магазини непродовольчих товарів	--/--	7750	725	227	963	993		636,5	364,5	2060	1530	250		
Ринки і ринкові комплекси	--/--	13215			1800		11415							
Підприємства громадського харчування	місць	2040	405	138	308	25	34	352	54	250	166	298	10	
Підприємства побутового обслуговування:	робочих місць	1228	847	38	386	72	2	102	99	134	154	149	8	
<i>Підприємства комунального обслуговування:</i>														
Пральні	об'єкт	3			1				1	1				
Хімчистки	--/--	7			3				2	1		1		
<i>Організації та установи управління, проектні організації, кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>														
Відділення зв'язку	об'єкт	10		2	3	1		2		1		1		
Відділення банків	--/--	20	1	2		3		5	1	2	6	5	1	
Відділення та філіали ощадного банку	--/--	4		1	1			1			1			
Юридичні консультації	--/--	1									1			
Народні суди	--/--	1								1				
<i>Установи житлово-комунального господарства</i>														
Житлово-комунальні організації	об'єкт	2				1						1		
Пожежне депо	пож. машин	3									3			
Готелі	місць	402	316							86				
Громадські вбиральні	об'єкт	4			2		1			1				

Сучасний розвиток інженерно-транспортної інфраструктури району наведено у відповідних розділах пояснювальної записки.

2. ПРИРОДНО-ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ ОСВОЄННЯ ТЕРИТОРІЇ

Територія в межах розробки проекту, як і вся територія міста, відноситься до Чернігівського Полісся. Це зумовлює характеристику природних особливостей території: рівнинний рельєф, підвищений та високий рівень ґрунтових вод, легка літогенна основа ґрунтів, наявність вологих ґрунтів, тощо.

В геоморфологічному відношенні територія представлена переважно моренно-зандровою рівниною з наявністю піднятих лесових “островів”, частково заплавами та надзаплавними терасами рік Десни та Стрижня. Характерною рисою рельєфу є наявність двох гіпсометричних рівнів: перший – з абсолютними відмітками поверхні 105 - 115 м представляє заплаву та надзаплавну терасу, другий – з відмітками 115-139 м – моренно-зандрову рівнину та частково надзаплавну терасу рік. Загальний похил в бік Стрижня становить 1-3%. В рельєфі помітно виражена зміна цих гіпсометричних рівнів крутістю схилів, які (за даними ін-ту “Чернігівводпроект”, 2000 р.) ускладнені зсувними процесами.

Територія обмежена з півдня та сходу ріками Десна та Стрижень, які є важливими природно-ландшафтними осями міста і разом з прилеглими заплавами луками та лісопарками сприятливі для організації рекреаційної зони.

В кліматичному відношенні територія відноситься до II В будівельно-кліматичного підрайону.

Розрахункова температура найбільш холодної п'ятиденки становить мінус 22⁰С. Тривалість опалювального періоду - 191 доба при його середній температурі мінус 18⁰С. Середня глибина промерзання ґрунтів 93 см.

В межах території сформувались типові поліські переважно низькородючі (досить бідні на гумус та поживні речовини) дерново-підзолисті супіщані ґрунти, на знижених ділянках – їх глеюваті різновиди.

В заплаві ґрунти представлені гідроморфними різновидами – лучними, лучно-чорноземними та дерновими, місцями періодично перезволоженими лучно-болотними та болотними ґрунтами, що потребує налагодження системи двохстороннього дренажу.

З точки зору ландшафтно-планувальної організації території ґрунти сприятливі для вирощування асортименту зелених насаджень, характерних для поліської зони.

Із інженерно-геологічних факторів, в межах території, що розглядається, мають місце:

- підтоплення заплав та надзаплавних терас з рівнем залягання ґрунтових вод до 3м, а також території колишнього глиняного кар'єру;
- затоплення 1% - ним паводком заплави Десни та гирлової частини заплави Стрижня (межа затоплення – 112,5 м БС);
- заболочена ділянка в заплаві Десни з рівнем ґрунтових вод 0 - 0,5м;
- ерозійно- та зсувонебезпечні крутосхили долини Десни (більше 15%).

Наявність лесовидних суглинків в геолітологічному розрізі вододілу зумовлює вірогідність розвитку I типу і локальних ділянок II типу ґрунтових умов за просадністю, при їх відсутності ґрунти відносяться до непросадних.

Таким чином, в місцях прояву зазначених інженерно-геологічних факторів умови містобудівного освоєння території ускладнені. При освоєнні ділянок, що зазнають їх впливу, необхідне проведення інженерних заходів щодо упередження їх прояву або забезпечення захисту території.

В екологічному відношенні територія сприятлива для розміщення житлової забудови. Джерела суттєвого техногенного впливу на навколишнє природне середовище в межах території відсутні.

Регламентують забудову та потребують дотримання санітарно-гігієнічних нормативів їх функціонування:

- прибережні захисні смуги рік (р. Десна – 100м, р. Стрижень – 25м);
- об'єкти транспорту (у відповідності з ДСП 173-96 СЗЗ становлять: автотранспортних підприємств – 50-100м, річкового порту – 100м);
- промислові об'єкти (швейна і взуттєва фабрики, фабрика “Ярославна”, хлібокомбінат з СЗЗ = 50м);
- складські території (СЗЗ = 50 м).

Слід відзначити, що м. Чернігів розташоване в зоні санітарної охорони

р. Десни як джерела централізованого водопостачання регіонального значення.

Враховуючи цей факт, санітарний режим міста і, зокрема, території, що проектується, повинен бути жорстко контрольованим у відповідності з вимогами ВКУ (ст.90).

Подвійної екологічної регламентації зазнають території прибережних захисних смуг вздовж рік Десна і Стрижень, режим господарської діяльності в межах яких регламентується ще і ст.89 ВКУ, визначаючи можливість розміщення лише екологічно безпечних об'єктів.

Природоохоронні об'єкти з регламентованим режимом використання території в межах розробки проекту відсутні.

Природний та техногенний (від ЧАЕС) радіаційний фон незначний, щільність забруднення ґрунтів нижча нормативної (0,1 ки./км²).

Враховуючи вразливість і незахищеність літогенної основи, території, на яких розташована транспортна інфраструктура та об'єкти її обслуговування, потребують особливих попереджувальних та захисних заходів щодо можливості виникнення площинного забруднення.

3. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ.

3.1. Аналіз діючої містобудівної документації.

Згідно з генеральним планом міста територія, що проектується, розташована в Центральному планувальному утворенні і включає історичний центр міста. В зв'язку з відсутністю вільних територій, розвиток цієї зони передбачався за рахунок реконструкції ветхої зношеної одноповерхової забудови, яка не представляє історичної цінності, ущільнення за рахунок забудови вільних ділянок в середині існуючих кварталів, а також винесення непрофільних об'єктів комунального і складського призначення.

Слід відзначити, що генеральний план визначив пріоритетним напрямком економіки міста розвиток сфери туризму. Як етап реалізації цих рішень, інститутом „Діпромiсто” у 2004 році була розроблена „Схема перспективного розвитку туризму м. Чернігова”. В цій роботі була сформована система туристичних зон як територій найбільш сприятливих для організації туристичної діяльності. Зокрема, туристична зона „Центральна” охоплює центральну частину міста, де розміщуються найбільш значущі об'єкти туристичного показу та основна маса закладів обслуговування. В роботі були надані пропозиції по архітектурно-планувальній організації і ескізу забудови туристичної зони, номенклатурі закладів туристичного обслуговування, благоустрою та ін. Межі цієї зони практично співпадають з межею розробки детального плану. Таким чином, дана робота в значній мірі є деталізацією та

конкретизацією концептуальних пропозицій „Схеми перспективного розвитку туризму м. Чернігова”.

3.2. Функціональне зонування та планувальна організація території.

Територія в межах проекту являє собою просторово розвинуту систему загальноміського центру Чернігова. До її складу входять ядро центру і прилегла центральна зона.

Ядро центру охоплює територію близько 160га, що відповідає рекомендаціям ДБН 360-92** (п.2.13). До складу ядра центру входять найбільш стара частина міста з Дитинцем древнього Чернігова, головними адміністративними установами, закладами торгівлі та культури, театром, найвизначнішими пам'ятками архітектури та найкраще збереженою історичною забудовою. Ядро центру орієнтовно співпадає з історичним ареалом міста. Характерними рисами планувальної основи історичного середовища центру є регулярні форми, яким властива геометрична правильність і модульність планування. В основі цієї системи лежить регулярний квартал.

Центральна зона – територія, прилегла до ядра центру, на якій розташована значна кількість установ та закладів загальноміського значення. Крім того, до цієї категорії територій відносяться ділянки, що мають екстенсивну або малоцінну, не репрезентативну забудову, однак які в силу свого місцезнаходження представляють інтерес для подальшого розвитку.

В перспективі загальноміський центр необхідно розвивати як поліфункціональну систему, яка включає функції ділові та управління, громадську, культурно-освітню, культурно-видовищну діяльність, торгівлю, громадське харчування, побутове та комунальне обслуговування, зв'язок, транспорт, житло, відпочинок та туризм.

На території загальноміського центру Чернігова, в силу його формування на протязі довгого періоду часу, важко визначити чітке функціональне зонування. В його структурі можна виділити лише декілька зон з яскраво вираженим монофункціональним використанням. Це, насамперед, зона архітектурно-історичного заповідника „Чернігів стародавній” зі своїм режимом діяльності - наукової, культурно-просвітницької, туристичної.

Торговельна зона, основу якої складає центральний ринок і яка буде розвиватися за рахунок будівництва і в цьому районі нових торговельних комплексів.

Чітко визначилася адміністративно-культурна зона, яка склалася по вул. Шевченка та Гетьмана Полуботка, навколо площі Красної. До неї відносяться будинки міської ради, облдержадміністрації, театру ім. Шевченка, кінотеатру ім. Щорса, банк, тощо.

Провідну роль в структурі центральної частини міста в перспективі буде відігравати туристично-розважальна зона, яка формуватиметься на територіях, прилеглих до Валу, вздовж Десни та Стрижня і включатиме місця розселення туристів, розважальні заклади, заклади громадського харчування, оздоровлення та спорту.

Зона зелених насаджень загального користування сформувалася бульваром вздовж пр. Миру та скверами ім. Б. Хмельницького і Попудренка, парком ім. Коцюбинського. В перспективі ця зона буде доповнена озелененням вздовж р. Стрижень у вигляді ландшафтного парку та набережної.

Решта території представляє собою зону змішаної житлово-громадської забудови, в якій буде проводитися часткова реконструкція існуючої ветхोї забудови під нове житлове та громадське будівництво.

Планувальна організація території обумовлена структурою магістрально-вуличної мережі, прийнятій у генеральному плані. Через район, що проектується, проходять:

- магістральні вулиці загальноміського значення: проспект Миру, проспект Перемоги, вулиці Щорса, Київська, Шевченка, Толстого, Любецька;
- магістральні вулиці районного значення: вул. Горького, П'ятницька, Преображенська, Комсомольська.

Магістральна мережа буде доповнена будівництвом нової ділянки магістральної вулиці загальноміського значення Любецької в південному напрямку від вул. Щорса з виходом її на Київську дорогу та вулиці районного значення Комсомольської – між вул. Щорса та проспектом Перемоги, в обхід Воскресенської церкви з метою об'єднання, розділених на сьогодні, ділянок церкви та її дзвіниці в єдиний комплекс.

Система вулиць місцевого значення склалася на основі дрібноквартильної історичної планувальної структури.

Одне з основних завдань даного проекту полягало у збереженні та відтворенні, де це можливо, цієї історичної структури, яка була зруйнована під час забудови „соціалістичного” періоду. Яскравим прикладом цього є забудова 17 мікрорайону по

вул. Преображенській, де квартали були об'єднані та перетворені у мікрорайон, забудований 5-поверховими житловими будинками перших масових серій. При цьому були знищені планувальні та візуальні осі, які були закладені ще в проекті „План губернского города Чернигова” 1805р. Також були знищені планувальні осі - вул. Кирпоноса та її продовження до міської лікарні і вул. Чернишевського – Воскресенська церква.

В проекті передбачається відновлення цих осей шляхом реконструктивних заходів, відповідної планувальної організації нової забудови. Так, одним з найзначніших заходів по цьому питанню є відтворення планувальної структури мікрорайону №17 з частковим знесенням морально та фізично застарілої панельної 5-поверхової забудови, створенням пішохідних вулиць та будівництвом житлово-офісних комплексів.

Враховуючи значну містобудівну цінність території, що розглядається, її функціональну спрямованість, одним з основних завдань даного проекту стало створення сучасної інфраструктури обслуговування центру великого історичного міста з урахуванням пріоритетів, обумовлених розвитком туризму.

Туристична інфраструктура передбачає перш за все розширення готельного господарства та сфери розваг. В центральній частині міста намічено будівництво ряду нових готелів: по вул. Преображенській на місці ветхої одноповерхової забудови, на розі вул. П'ятницької і Київської, готель на розі вул. Полуботка і Пушкіна, готель на основі відтворення будинку Дворянських зібрань на території Валу, „Туристичне містечко” на території історичного району „Кавказ”, странноприймальня для паломників в районі Єлецького монастиря, мотель в комплексі з туристичним містечком, а також розширення готелю „Градецький” за рахунок знесення одноповерхової ветхої забудови, яка розташована в цьому ж кварталі.

Інфраструктура розваг передбачає реалізацію таких інвестиційно привабливих проектів, як аквапарк, парк розваг „Екстрім-парк”, розважальний комплекс на місці передбаченого до виносу „Будкомцентру” біля готелю „Градецький”, музей зменшених копій пам'яток архітектури Чернігівської області „Міні Чернігівщина”, який розміщується на території наміченого до виносу вантажного порту.

Для розвитку спорту проектом намічено будівництво відповідних споруд, яких на сьогодні в Чернігові недостатньо. Це спортивно-оздоровчий комплекс по вул.

Пушкіна, центр водних видів спорту на базі існуючого річкового вокзалу, спортивні майданчики в житлових кварталах.

Сфера торгівлі розвиватиметься за рахунок будівництва двох крупних торгових комплексів по вул. Комсомольській та проспекту Перемоги.

Важливим елементом центру є система пішохідних зв'язків. На сьогодні основною пішохідною зоною центру є бульвар вздовж проспекту Миру, який об'єднує практично всі його зони. Цей основний зв'язок доповнюється системою пішохідних вулиць: вул. Серьожнікова з реконструкцією оточуючих будинків, вул. Святомиколаївська з пішохідним продовженням до Єлецького монастиря та в протилежний бік до вул. Горького, пішохідне продовження вул. Мстиславської. Крім того, передбачено створення бульвару вздовж вул. Преображенської (на території парку ім. Коцюбинського), набережних Десни та Стрижня.

У структурному відношенні, з метою організації системи повсякденного обслуговування населення, в першу чергу школами та дитячими дошкільними закладами, територія в межах розробки була розподілена на 12 планувальних утворень – груп житлових кварталів. Групи представляють собою міжмагістральну територію; межі їх встановлювалися з урахуванням магістрально-вуличної мережі та меж адміністративних районів міста.

Центр, як багатофункціональна структура, включає в себе і функцію проживання населення. В проекті детально розглянуті всі можливі території під житлове будівництво, які були намічені генеральним планом.

Група кварталів №1. Група багатоповерхових житлових будинків розміщується по вул. Щорса за рахунок передбаченої до виносу в приміську зону психоневрологічної лікарні.

Група кварталів №2. Малоповерхова забудова терасного типу розміщується за рахунок знесення ветхої та аварійної забудови району вул. Папаніна в пониженій частині території. Тут же на території колишнього кар'єру передбачено зведення крупного житлового комплексу з використанням підземного простору під гаражі. Завершується формування групи житлових будинків між вул. Щорса та Краснодонців за рахунок знесення ряду садибних житлових будинків. Крім того, намічено будівництво житла на території передбаченої до виносу військової частини та ущільнення існуючих житлових груп.

Група кварталів №3. Житлова забудова середньої поверховості формується у вигляді груп в районі вулиці Мурінсона (за рахунок реконструкції малоцінної одноповерхової забудови) та на перетині проектної ділянки вулицею Любецькою і проспектом Перемоги.

Група кварталів №4. Житлова забудова розміщується переважно вибірково, за рахунок вільних ділянок в середині існуючих кварталів.

Група кварталів №5. Малоповерхова забудова зі збереженням окремих будинків, що представляють собою історичну цінність, формується в кварталі по вул. Белінського, поблизу Єлецького монастиря. В цій групі кварталів передбачено також розміщення садибної забудови на вільних від забудови територіях в районі вул. Тихої та провулка Тихого.

Група кварталів №6. Основна кількість житла розміщується в кварталі, обмеженому вул. Белінського, Кирпоноса, Святомиколаївською та проспектом Миру, за рахунок реконструкції малоцінної забудови та збереженням існуючого 5-поверхового будинку.

Група кварталів №7. З метою завершення формування житлових кварталів, житлове будівництво намічене у вигляді окремих багатоповерхових будинків, розміщених за рахунок вивільнення території після вибуття незначної кількості садибної забудови.

Група кварталів №8. Нова багатоповерхова забудова формується, в основному, за рахунок вибуття садибної забудови в районі вул. Зеленої. Створюються три крупні житлові групи по вул. Горького та групи малоповерхової блокованої забудови, яка буде формувати набережну р. Стрижень.

Група кварталів №9. Житлова забудова розміщується переважно вибірково, за рахунок вільних ділянок в середині існуючих кварталів та у вигляді групи малоповерхових будинків вздовж набережної Стрижня.

Група кварталів №10. Житлова забудова розміщується в середині існуючих кварталів за рахунок вільних територій. На місці, передбаченого знесення, панельних 5-поверхівок створюються сучасні житлово-офісні комплекси.

В групах житлових кварталів №11 та №12 житлове будівництво не передбачається.

На території центральної частини міста виявлено 5 видів житлової забудови, яка потребує збереження чи перетворення згідно з сучасними містобудівними вимогами. Її характеристика наведена нижче, у таблиці №3.2.-1:

Таблиця №3.2.-1

Вид забудови	Характеристика забудови, яка склалася	Основні засоби реконструкції
1	Історична забудова включно з визначними будинками початку ХХст. та цінне історичне середовище	Реставрація з можливим перепрофілюванням, капітально-відновлювальні роботи, ремонт та модернізація, знесення малоцінного фонду, нове будівництво, регенерація території з відновленням історичного розпланування, інженерне обладнання та благоустрій, озеленення територій.
2	Забудова післяреволюційних та післявоєнних років (20-50 рр.)	Реставрація, капітально-відновлювальні роботи, надбудова, добудова, ремонт (у тому числі косметичний), модернізація, нове будівництво, ущільнення забудови, інженерне обладнання та благоустрій територій.
3	П'ятиповерхова забудова 50-60-х років	Часткове знесення, перепрофілювання, ремонт з модернізацією внутрішнього планування квартир та конструктивних рішень, поліпшення естетичного вигляду забудови.
4	Багатоповерхова забудова 60-80-х років та останніх років	Експлуатаційний та косметичний ремонт, ущільнення за рахунок вибіркової нової забудови та будівництва об'єктів мережі громадського обслуговування.

5	Садибна малоповерхова забудова різних років	Часткове знесення, ремонт та модернізація фонду, ущільнення за рахунок нового будівництва житлових будинків на існуючих ділянках, інженерне обладнання територій та благоустрій, нове будівництво.
---	---	--

Для забезпечення обслуговування населення школами та дитячими дошкільними закладами існуюча мережа їх доповнюється за рахунок розширення шкіл по вулицях Толстого та Київській. Крім цього, передбачається будівництво двох дитячих дошкільних закладів в 5 та 8 групах житлових кварталів.

З метою оздоровлення міського середовища, створення привабливого іміджу історичного центру міста, планувальних міркувань, а також враховуючи високі показники грошової оцінки земель даного району, в проекті передбачається винесення ряду виробничих, комунально-складських та інших об'єктів за межі території, що розглядається.

Нижче наводиться перелік даних об'єктів та пропозиції по використанню вивільнених територій.

№ групи житлових кварталів	Назва об'єкту, передбаченого до винесення	Місце розташування об'єкту	Пропозиції по використанню територ
1	2	3	4
1	-Обласна психоневрологічна лікарня -Обласний шкірвендиспансер -ЗАТ „Зооветпостач” -Протезні майстерні -„Будкомцентр”	вул. Щорса вул. Щорса пр. Миру вул. Любецька пр. Миру	Житлова та громадсь забудова -//- -//- -//- Багатофункціональний видовищний комплекс
2	- Автокооператив №1 - Автошкола - Автостанція - Військова частина - Ділянка УМВС України	вул. Папанівців вул. Папанівців вул. Мурінсона вул. Щорса вул. Р. Люксембург	Житлова та громадсь забудова -//- Будівництво магістрал (продовження вул. Любецької) Житлова забудова -//-

1	2	3	4
3	-Обл. рада ТОВ „Колос” -Підприємство „Нафтогазгеологія”	вул. Примакова вул. Примакова	Житлова забудова -//-
8	- ВАТ обл. підприємство автобусних станцій 17499 - Автотранспортне підприємство - Склади та гаражі ВАТ „Житлокомунпостачторг” - Склади та гаражі „Облсвітло” -ВАТ „Побутові послуги”	вул. Мстиславська ---//--- вул. Горького вул. Чернишевського вул. Горького	Житлова забудова -//- Дитячий садок Житлова забудова -//-
9	- ЗАТ „Чернігів-книга” (склад) - ВАТ „Хлібокомбінат” (пекарня) -КП житлово-комунального господарства	вул. Гетьмана Полуботка на розі вул. Горького та Преображенської вул. Пушкіна	Житлова забудова -//- Оздоровчий центр, підприємства громадського харчування
11	- Розплідник службового собаківництва УВС - КП Чернігівське міське шляхове управління - Спортивна школа	вул. Преображенська ---//--- ---//--	Співоче поле, зелені насадження -//- Реконструкція приміщення з наступним розміщенням в ньому виставкового залу
12	ВАТ Вантажний річковий порт	вул. Підвальна	Музей архітектурних мініатюр „Міні Чернігівщина”

Слід відмітити, що зазначений перелік носить характер рекомендацій і може уточнюватися на подальших стадіях проектування, з урахуванням конкретних інвестиційних пропозицій.

3. 3. Ескіз забудови, об'ємно-просторове рішення.

Розробка принципів просторової організації забудови центральної частини міста визначається умовами розмаїття планувальних і об'ємно-просторових рішень забудови різних періодів розвитку – від пам'яток давньоруської архітектури, архітектури XVIII-XIX ст. до сучасної житлової та громадської забудови.

На території, що розглядається проектом, склався ряд планувальних та об'ємно-просторових структур, які визначають загальний характер забудови, її "обличчя":

- регулярні квартали початку XIX ст. з малоповерховою забудовою;
- квартали змішаної забудови, які були частково реконструйовані під багатоквартирну забудову з одноповерховою садибною забудовою, що збереглася;
- квартали садибної забудови;
- мікрорайони 5-9 поверхової забудови 60-90- років XX століття.

Одним з завдань проекту є визначення пріоритетів, які необхідно враховувати при організації архітектурно-просторового середовища, зокрема при плануванні нової забудови.

Такими пріоритетами є домінуюча роль в міському середовищі унікальних архітектурних комплексів та підпорядкування нової забудови цим домінантам.

Загальним принципом просторової композиції забудови є поступове підвищення її поверховості від центру до периферійних районів згідно з зонами регулювання забудови.

Територію в межах проекту можна умовно розподілити на 3 зони з півдня на північ:

- 1 зона (від Валу до пр. Перемоги) з поверховістю в середньому 3-5 поверхи;
- 2 зона (від пр. Перемоги до вул. Щорса) з поверховістю 5-9 поверхів та окремими акцентами до 12 поверхів і вище при погодженні з органами виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини;
- 3 зона (від вул. Щорса на північ до вул. Самострова і Котляревського) з поверховістю до 14-16 поверхів.

Принцип організації середовища історичного ядра центру полягає в збереженні історичного розпланування. Нове будівництво повинно вестись за принципом, характерним для цього типу середовища – житловий або громадський будинок розташований на червоній лінії вулиці. Висота залежить від зон регулювання забудови – до 5 поверхів.

Прийом, згідно з яким переважно пропонується формувати нову житлову забудову, полягає в створенні житлових груп, які за своїми геометричними розмірами, периметральним принципом розташування будинків відповідають історичному

кварталу. Це стосується нової забудови в районі Воскресенської церкви, вул. Щорса та Горького.

Як уже відзначалося в попередніх розділах, особлива увага приділена збереженню, відновленню та виявленню прийомами планування і забудови візуальних осей сприйняття унікальних історичних споруд. Це стосується, насамперед, відновлення історичного розпланування в процесі реконструкції кварталів “хрущовок” в районі вул. Преображенської та організації тут пішохідних вулиць, „розчистка” території навколо Воскресенської церкви, реконструкції ринкової площі.

Велику увагу в проекті було приділено відкритим просторам - ландшафтам, які є елементом історичного середовища Чернігова. На сьогодні це занедбана, покрита неупорядкованою рослинністю територія вздовж р. Стрижень. В проекті намічена розчистка русла ріки, таксація зелених насаджень, створення ландшафтного парку, формування набережної. Це дасть можливість візуального огляду лівого берега Стрижня з комплексом колишньої Семінарії і церкви Михайла та Федора. Забудова кварталів, розташованих вздовж р. Стрижень, передбачається змінної поверховості, з пониженням до річки.

Слід відзначити, що проблемою архітектурного „обличчя” міста є наявність окремих будівель та цілих неупорядкованих кварталів з низьким рівнем архітектурних рішень, які добре оглядаються з Валу, створюючи дисонанс з унікальним комплексом його древніх пам’яток. Тому упорядкування цих територій, створення музею „Міні Чернігівщина”, туристичного містечка, реконструкція будинку річкового вокзалу має велике значення для формування привабливого середовища, яке оточує перлину Чернігова – Заповідник (Вал).

3.4. Розвиток історичного архітектурно-просторового середовища центру.

Історичне середовище центру Чернігова має древнє походження: перше поселення на його території датовано VII ст. Завдяки цьому воно поєднує численні різновиди реєстрових пам’яток історії та культури; і є об’єктом культурного надбання. Його розвиток повинен здійснюватися з обмеженнями, обумовленими зонами охорони культурної спадщини.

Сучасний етап розвитку історичного середовища характеризується як перехідний, але тенденції і напрямки його визначаються вже досить чітко. В центрі міста пріоритетним стає розташування ділових закладів, прибуткового житла,

житлових комплексів значного об'єму з окремими (невеликими) ділянками – формування середовища з більш високими, ніж у радянському містобудуванні, показниками інтенсивності використання ділянок забудови. Цей етап має риси, схожі з етапом історичного розвитку середовища на поч. ХХ ст., коли центр міста формувався за системою регулярного містобудування 2-ої половини ХVІІІ – поч. ХХ ст. Нині в містах, де такий тип середовища зберігається, він є традиційним, спадкоємним.

Форми історичного середовища центру м. Чернігова склалися в їх основі саме в період 2-ої половини ХVІІІ – поч. ХХ ст. Перший конфірмований план міста було розроблено в 1786р., за яким було розпочато формування регулярних кварталів центру міста. Першими такими кварталами стали чотири квартали між сучасними вулицями Магістратська, Комсомольська, проспектом Миру, проспектом Перемоги.

Надалі місто і його архітектурно-просторове середовище формувалося за двома планами поч. ХІХ ст. - 1803 і 1805 рр. За цими планами на тлі середньовічного було створено регулярне розпланування. Таким чином, середньовічне планування вплинуло на форми регулярного і цей вплив відчутний.

Комплекс елементів центру міста 2-ої половини ХVІІІ – поч. ХХ ст. було закладено на основі планів 1803 і 1805 рр., деталізовано за планом 1834 р. За цими планами було реконструйовано середньовічне середовище Дитинця, створено Красну і Олександрівську площі, головну вулицю міста – Олександрівську, інші (Застриження).

Кwartали міста формувалися садибами приватної житлової, переважно одноповерхової дерев'яної забудови; житлові комплекси формувалися на єдиній основі з громадськими площами.

В основі системи регулярного містобудування 2-ої половини ХVІІІ – поч. ХХ ст. знаходиться елемент середовища - ціла ділянка міської (громадської чи житлової) садиби в кварталі розміром 25x50 саж (приблизно 50x100 м), яку за певною системою можна поділити на менші. Регулярний квартал – цілісний об'ємно-просторовий комплекс міста закритого типу (садиба-закритий елемент регулярного кварталу). Метричність цієї системи знаходилася в основі всього розпланування, в тому числі і комплексів відкритих просторів (вулиць, площ, тощо).

На поч. ХХ ст. архітектурно-просторове середовище центру Чернігова являло собою цілісний регулярний комплекс, до якого було органічно включено у 2-й пол.

XVIII – поч. XX ст. середньовічні архітектурні ансамблі Чернігова. Цей тип середовища – традиційний.

У XX ст. регулярне середовище 2-ї пол. XVIII – поч. XX ст., значною мірою зруйноване під час Великої Вітчизняної війни і реконструювалося за системою радянського містобудування, заснованого на мікрорайонуванні, створенні житлових комплексів із закладами первинного обслуговування населення. Існує два види таких комплексів: соціалістичні квартали і мікрорайони, які формувалися в історичному середовищі центру Чернігова, відповідно, у 1917-50-х і 1960-80-х рр. Соцквартал – це комплекс, крупніший за регулярний квартал, але ненабагато. Мікрорайони за розміром на порядок відрізняються від соцкварталу і реконструкція території за системою мікрорайонування виявилася руйнівною для традиційного типу історичного середовища, насамперед через те, що на відміну від регулярного кварталу соцквартал і мікрорайон – комплекси відкритого типу з транзитом пішохідного руху. Можливості реконструкції періоду 1960-80-х рр. виявилися обмеженими. Тому до цього часу збереглося історичне середовище центру міста традиційної форми, спадкоємно розвинене в період 1940-50-х рр.

На сьогодні нові можливості реконструкції сприятливі для подальшого спадкоємного розвитку традиційного типу історичного середовища, але за умови застосування правил, регулятивів забудови центру, які забезпечать гармонійність комплексів, що поєднують території пам'яток історії та культури, об'єктів реконструкції старих кварталів 1917-1950-х та 1960-80-х рр. і сучасної їх забудови.

Основними зональними вимогами розвитку історичного середовища є збереження планувальної структури (регулярних містобудівних комплексів 2-ої половини 18-поч.20 ст.) і регулювання нової забудови центру міста. Традиційна форма історичного містобудівного комплексу забудови – регулярний квартал з його елементом – садибою, яка, в разі необхідності, може за певною системою поділитися на садиби меншого розміру. Регулятивом, який забезпечить спадкоємність розвитку традиційної форми середовища забудови (за умови додержання зональних вимог), має стати інтенсивність використання території ділянок регулярних кварталів центру; він поєднує показники плану і поверховість (висоту забудови).

Реалізація спадкоємного розвитку традиційної форми середовища базується на наявних режимах зон охорони пам'яток історії і культури, деталізація яких до рівня окремої ділянки забудови має здійснюватися в ході розробки історико-містобудівного

обґрунтування реконструкції і нового будівництва в історичному, традиційної форми, архітектурно-просторовому середовищі центру Чернігова, в межах історичного ареалу міста.

Джерела.

1. ДБН Б.1.1-4-2002р.
2. Порядок розроблення історично-містобудівного обґрунтування: Наказ Державної служби охорони культурної спадщини від 2.03.2004 р. № 7.
3. Постанова КМ України від 13.03.2002 р. № 318 та інші.

3.5. Охорона і використання культурної і природної спадщини.

Належна охорона культурної спадщини Чернігова можлива лише на основі детального виявлення і вивчення її об'єктів і пов'язаного з ними природного ландшафту, визначення всього історико-культурного та природно-ландшафтного потенціалу міста і регламентації їх з урахуванням перетворень на його території. Така комплексна робота була виконана КиївНДПмістобудування у 1986 році при складанні за завданням Держбуду УРСР історико-архітектурного опорного плану і зон охорони пам'яток історії та культури Чернігова. Історико-архітектурний опорний план і зони охорони пам'яток Чернігова були затверджені рішенням Чернігівського облвиконкому №90 від 24 квітня 1989 року, №30 від 18.01.1982 р. Проведена в наступний період інвентаризація забудови і додаткові обстеження історичних територій міста дозволили КиївНДПІАМ у 1996 році уточнити і доповнити історико-архітектурний опорний план Чернігова.

Нижче, в таблицях №3.5-1, №3.5-2, наведений перелік національного культурного надбання, пам'яток архітектури і містобудування місцевого значення, переважна більшість яких розташована в межах розробки проекту.

Таблиця №3.5-1.

Державний реєстр національного культурного надбання

№ п/п	Найменування пам'ятки	Датування	Місцезнаходження
1	2	3	4
1.	Спасо-Преображенський собор	1036р.	Вал
2.	Борисоглібський собор (мур.)	1120-1123 рр.	„-“
3.	Колегіум (мур.)	к. XVI ст.- 1702 р	„-“
4.	Будинок полкової канцелярії (мур.)	к. XVII ст.	Вал
5.	П'ятницька церква (мур.)	к. XII ст.	Гетьмана Полуботка,3

1	2	3	4
6.	Катерининська церква (мур.)	1715 р.	Пр. Миру, 6а
	Слецький монастир (мур.)	XI-XVII ст.	вул. Князя Чорного, 1
7.	Успенський собор (мур.)	XII- XVII ст.	„-“
8.	Дзвіниця (мур.)	к. XVII ст.	„-“
9.	Північні келії (мур.)	XVI-XVII ст.	„-“
10.	Східні келії (мур.)	XVII ст.	„-“
11.	Південно-західні келії (мур.)	XVII ст.	„-“
12.	Мури і брами (мур.)	XVII ст.	„-“
13.	Будинок Феодосія (дер.)	1688р.	„-“
14.	Воскресенська церква (мур.)	1772-1799 р.	вул. Комсомольська, 36
15.	Дзвіниця Воскресенської церкви (мур.)	1772- 1799рр.	вул. Комсомольська, 36
16.	Будинок губернатора (мур.)	1821 р.	вул. Горького, 2
17.	Будинок архієпископа (мур.)	1720 р.	вул. Мстиславська, 2

Таблиця №3.5-2.

**Перелік пам'яток містобудування й архітектури
місцевого значення (станом на 01.01.99 р.)**

№	Найменування	Датування	Місцезнаходження
1	2	3	4
1	Драматичний театр ім. Т.Г.Шевченка	1958 р.	Красна площа, 1
2	Губернська земська управа	1814	пр. Миру, 18
3	Єпархіальне братство	кін. XIX	пр. Миру, 15
4	Державний банк	поч. XX.	вул. Магістрацька, 7
5	Садибний будинок	1906	вул.Воровського, 10
6	Інститут фізметодів лікування ім.Воровського	1912	пр. Миру, 36
7	Будинок Чернігівського пожежного товариства	1893	пр. Миру, 34
8	Будинок дворянського і селянського поземельного банку	1908	пр. Миру. 41
9	Будинок Чернігівської електростанції	1927-1929	вул.Горького, 40
10	Чернігівське реальне училище	1902	вул. Горького, 3/8
11	Чернігівська жіноча гімназія	1899	вул. Горького, 6
12	Духовне училище	1908	вул. Князя Чорного, 4
13	Житловий будинок (адм.-існ.)	Поч. XX	вул.Коцюбинського, 39
14	Корпус міської лікарні	Поч. XIX	вул. Щорса, 1
15	Поштова станція губернського казначейства	XVIII-XIX	вул. Горького, 8

1	2	3	4
16	Виробничий будинок. Медичне училище	XIX	вул. П'ятницька, 42
17	Народний будинок	Кін. XIX	вул. Комсомольська, 49
18	Школа	Кін. XIX	вул. Горького, 25
19	Будинок міри та ваги	XIX	вул. Щорса, 4а
20	Усипальня Я.Лизогуба Єлецького монастиря	Кін. XIX	вул. Князя Чорного, 1
21	Особняк Рацкевича	XIX- XX	вул. Примакова, 7
22	Адміністративний будинок	1952	вул. Гетьмана Полуботка, 2
23	Готель „Десна”	1952	вул. Магістрацька, 1
24	Кінотеатр ім. Щорса	1935-1947	вул. Магістрацька, 3
25	Будинок міського банку	1806	вул. Кирпоноса, 16
26	Поштамт	1956	пр. Миру, 28
27	Петропавлівська церква з трапезною Єлецького монастиря	XVII-XIX	вул. Князя Чорного, 1
28	Залишки будинку ігумена	XVIII	вул. Князя Чорного, 1

Залишаються діючими затверджені 1989 року зони охорони пам'яток історії та культури Чернігова, що були встановлені, виходячи з цінності об'єктів культурної спадщини, особливостей їх розташування і природного оточення, ролі в композиції і обличчі міста.

Територія детального плану практично вся знаходиться в межах системи зон охорони культурної спадщини, яка складається з:

- території Національного архітектурно-історичного заповідника „Чернігів стародавній”, до складу якого в межах проекту входять Дитинець древнього Чернігова (Вал), комплекс Єлецького монастиря, Катерининська та П'ятницька церкви;
- охоронної зони заповідника та охоронних зон окремих пам'яток архітектури, історії та археології;
- зони регулювання забудови;
- зони ландшафту, що охороняється.

Зони охорони пам'яток визначають загальний режим реконструкції територій в межах розташування і композиційного впливу об'єктів культурної спадщини. В першу чергу це стосується історичних територій міста, їх планування і забудови.

В межах Національного архітектурно-історичного заповідника "Чернігів стародавній" дозволяється використання території у відповідності з Положенням про цей заповідник. Проектом пропонується реалізувати пропозиції по відтворенню пам'яток архітектури, що не збереглися, з використанням їх для сучасних потреб туристів, або перепрофілюванню існуючих закладів. Наприклад, відтворення будинку дворянських зібрань на його фундаментах з наступним використанням під готель, винесення непрофільного об'єкту - спортивної школи з організацією в її приміщенні, після реконструкції та ремонту, виставкового залу. Будинок банку пропонується перепрофілювати під заклад громадського харчування, які на сьогодні відсутні в даній зоні.

Крім того, необхідно виявити археологічні пам'ятки з яскраво вираженими зовнішніми ознаками та підготувати їх для показу туристам. Рештки фундаментів кам'яних споруд рекомендується викласти на сучасній поверхні кlinkерною цеглою чи кольоровим камінням, встановити пам'ятні знаки або інформаційні щити.

Режим використання охоронних зон є в своїй основі консерваційним. Тут допустимі лише мінімальні перетворення, які не порушують їх основного характеру. Реконструкція на території охоронних зон має здійснюватись з урахуванням вимог збереження історичного середовища заповідника і окремих пам'яток культури, забезпечення найкращих умов їх функціонування і огляду.

В межах охоронної зони Заповідника передбачається лише реконструкція кварталів існуючої ветхої та малоцінної в архітектурному відношенні одноповерхової забудови по вул. Белінського з заміною її на 2-3-5 поверхову забудову. При цьому планувальними рішеннями передбачено, що в структурі кварталів зберігаються існуючі будинки, віднесені історико-архітектурним опорним планом до категорії рядової історичної забудови. Решта заходів повинна стосуватися, в основному, реконструкції вулиць та благоустрою території.

Зона регулювання забудови визначена з урахуванням розташування і композиційного впливу об'єктів культурної спадщини, їх ролі в структурі, композиції і обличчі міста. В її межах широко і активно здійснюється взаємодія історичного і нового в масштабі міста. В ній допустимі значні і активні перетворення, які повинні здійснюватись з послідовним додержанням вимог охорони і використання композиційно-художніх і містоформуючих якостей об'єктів культурної спадщини. В цій зоні розпланування і забудова формуються, виходячи з вимог збереження

фрагментів історичного міського середовища, цінного історичного розпланування, основних композиційних і візуальних зв'язків між історичними спорудами і комплексами, а також з їх міським і природним оточенням. В межах зони визначені допустимі висоти нової забудови, що є важливою складовою режиму використання її території. З додержанням цих висот не порушуватиметься історичний силует міста і огляд пам'яток архітектури з внутрішньоміських просторів.

Розміщення нової житлової та громадської забудови в межах вказаної зони здійснювалося з урахування допустимих висот будинків. Крім того, в проекті надані пропозиції по відтворенню, де це можливо, історичного розпланування. Більш детально це питання розглянуто в розділі „Архітектурно-планувальна організація території”.

В зонах ландшафту, що охороняється, зберігається природне оточення, пов'язане з пам'ятками історії та культури. Режим охорони і використання зони передбачає збереження особливостей оточуючого пам'ятки ландшафту і відтворення його цінних втрачених елементів і якостей. В межах зони ландшафту, що охороняється, дозволяються мінімальні перетворення, що не порушують його загального вигляду і пов'язані з його збереженням і використанням, а також дозволяються традиційні способи господарського використання.

З ландшафтної зони р. Стрижень передбачений винос невідповідних їй господарських та виробничих об'єктів, а також садибної забудови. На їх місці пропонується розміщення атрактивних об'єктів туристичної інфраструктури. Крім того, передбачаються заходи по благоустрою зеленої зони вздовж Стрижня та самої ріки.

Всі перелічені розробки є по суті містобудівними методами охорони культурної та природної спадщини Чернігова. Але вони не тільки дозволяють зберегти і найкращим чином використати спадщину, але і сприяють прогресивному розвитку міста, за якого воно, не втрачаючи своєрідності та історико-культурної цінності, вдосконалює свою структуру і оптимально використовує наявні територіальні ресурси.

Все нове будівництво повинно узгоджуватись з органами виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

4. ОБ'ЄМ ТА РОЗМІЩЕННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА.

Згідно рішень генерального плану Чернігова на території, що проектується, передбачається будівництво, головним чином, багатоквартирної різноповерхової забудови.

Визначення структури житлового будівництва по поверховості здійснювалось з урахуванням дії зон регулювання забудови по висоті (див. розділ 3 «Архітектурно-планувальна організація території»).

Загальний обсяг багатоквартирної забудови (298,5 тис.м², біля 4,0 тис. квартир) розподіляється по поверховості наступним чином:

- 2-3 поверхова – 19,5 % від загального обсягу;
- 4-5 поверхова – 33,5 % від загального обсягу;
- 6-10 поверхова – 33,5 % від загального обсягу;
- вище 10 поверхів – 13,5 % від загального обсягу.

Нове житлове будівництво передбачається на території 33,5га (багатоквартирної забудови – 32,0га, садибною – 1,5га). По групах житлових кварталів розподіляється наступним чином (таблиця № 4.-1.).

Таблиця № 4.-1.

Території, що передбачені для житлового будівництва

(га)

№ груп житлових кварталів	Садибна забудова	Багатоквартирна забудова (поверхи)						
		2-3	4-5	7	9	10	12-14	усього
Ново заводський район								
1		-	0,2	-	0,6	-	0,6	1,4
2		2,0	1,3	0,2	2,0	-		5,5
3		-	3,3	0,3	0,8	-	-	4,4
4		0,1	2,1	1,2	0,2	-	-	3,6
5	1,5	2,6	0,2	-	-	-	-	4,3
<i>Усього по району</i>	<i>1,5</i>	<i>4,7</i>	<i>7,1</i>	<i>1,7</i>	<i>3,6</i>	<i>-</i>	<i>0,6</i>	<i>19,2</i>
Деснянський район								
6		1,0	1,3	-	-	-	-	2,3
7		0,3	0,4	-	-	-	0,3	1,0
8		1,6	0,5	-	4,5	1,5	0,5	8,6
9		0,4	0,6	-	0,6	-	-	1,6
10		-	0,9	-	-	-	-	0,9
<i>Усього по району</i>		<i>3,3</i>	<i>3,7</i>	<i>-</i>	<i>5,1</i>	<i>1,5</i>	<i>0,8</i>	<i>14,3</i>
Усього в межах ДПТ	1,5	8,0	10,8	1,7	8,7	1,5	1,4	33,5

Щільність населення приймалось диференційовано для різних груп житлових кварталів в залежності від структури поверховості нового житлового фонду – в межах від 220 люд/га (малоповерхова забудова) до 410 люд/га (багатоповерхова забудова вище 10 поверхів). Розрахунок щільності забудови здійснювався згідно ДБН 360-92**, п. 3.7, примітка 1 та 4.

Проектом передбачається реконструкція частини малоповерхової забудови з добудовою поверхів (10,4 тис.м²) в наступних групах житлових кварталів:

- №2 – (вул. Щорса, пр. Перемоги) – 2,2 тис.м²;
- №6 – (вул. Коцюбинського, Кирпоноса) – 2,2 тис.м²;
- №9 – (вул. Коцюбинського, Мстиславська, П'ятницька, Гетьмана Полуботка) – 6,0 тис.м².

При цьому, можливість добудови кожного будинку повинна визначатися тільки на підставі експертного висновку його технічного стану.

Детальна характеристика будинків, що передбачені на реконструкцію наведена в Додатку, таблиця №1.

Об'єм житлового будівництва в багатоквартирній забудові згідно з архітектурно-планувальними рішеннями складе на перспективу близько 300 тис. м² (4 тис. квартир), в якому проживатиме орієнтовно 10 тис. чоловік.

Чисельність населення в існуючій багатоквартирній забудові, що зберігається, складає 34,2 тис. чоловік.

Загальна чисельність населення в багатоквартирній забудові складе на перспективу 44,2 тис. чоловік.

Обсяги нового житлового фонду в садибній забудові (7,7 тис.м²) включають:

- 2,7 тис.м², що передбачаються для розміщення на нових територіях ;
- 5,0 тис.м² – в межах існуючих присадибних ділянок за рахунок розширення житлових будинків з метою збільшення житлової забезпеченості їх населення.

При розрахунку обсягів житлового будівництва враховувалось, що середній розмір нового будинку в одноквартирному житловому фонді становить не нижче 150м².

Чисельність населення в садибній забудові становитиме 0,5 тис. чоловік.

Нижче, в таблиці № 4.-2., наведено обсяги нового житлового будівництва в розрізі груп житлових кварталів.

Обсяги нового житлового будівництва

№ груп житлових кварталів	Обсяги нового житлового фонду															
	Всього		В тому числі													
			Садбна забудова		Багатоквартирна забудова		В тому числі по поверховості									
	Тисм ² заглоці	К-ль квартир	Тисм ² заглоці	К-ль квартир	Тисм ² заглоці	К-ль квартир	2-3 поверхова		4-5 поверхова		6-10 поверхів		Вище 10 поверхів			
						Тисм ² заглоці	К-ль квартир	Тисм ² заглоці	К-ль квартир	Тисм ² заглоці	К-ль квартир	Тисм ² заглоці	К-ль квартир	Тисм ² заглоці	К-ль квартир	
1																
	I Ново заводський район															
1	15,1	200	—	—	15,1	200	—	—	1,7	25	5,8	75	7,6	100		
2	51,5	660	1,5 ¹⁾	—	50	660	15,4	200	11,2	150	17,7	235	5,7	75		
3	39,6	525	—	—	39,6	525	—	—	28,3	375	11,3	150	—	—		
4	32,9	440	—	—	32,9	440	1,0	15	18,3	245	13,6	180	—	—		
5	19,1	223	3,7 ¹⁾	18	15,4	205	13,9	185	1,5	20	—	—	—	—		
Усього	158,2	2048	5,2	18	153	2030	30,3	400	61,0	815	48,4	640	13,3	175		
	II Десвянський район															
6	20,8	265	1,0 ¹⁾	—	19,8	265	8,5	115	11,3	150	—	—	—	—		
7	10,1	145	—	—	10,1	145	—	—	2,2	30	4,2	65	3,7	50		
8	81,8	1090	0,3 ¹⁾	—	81,5	1090	6,7	90	5,4	60	46,3	630	23,0	310		
9	27,2	360	—	—	27,2	360	12,8	170	13,2	175	1,2	15	—	—		
10	6,9	90	—	—	6,9	90	—	—	6,9	90	—	—	—	—		
11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
12	1,3	—	1,3 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Усього	148,0	1950	2,6	—	145,5	1950	28,1	375	39	505	52,7	710	26,8	360		
Усього, в межах ДПТ	306,2	3998	7,8	18	298,5	3980	58,3	775	100,0	1320	101,1	1350	40,1	535		

Примітка: ¹⁾ розширення існуючого садбного житлового фонду

Характеристика житлового фонду, що вибуває із експлуатації.

При розрахунку об'ємів житлового фонду на перспективу враховувалось, що частина існуючого житла, згідно рішень діючого генерального плану та даного проекту, буде вибувати із експлуатації по різним причинам.

Втрати існуючого житлового фонду пов'язані:

- з ліквідацією аварійного та ветхого малопритного для проживання житла, фізично та морально зношеного;
- зі знесенням частини придатного для експлуатації фонду за архітектурно-планувальними вимогами.

Нижче наводиться характеристика житлового фонду, що вибуває із експлуатації.

Аварійний та ветхий житловий фонд.

Згідно рішень генерального плану м. Чернігова в районі, що проектується, передбачається вибуття аварійного та ветхого житлового фонду, представленого кам'яними будинками з фізичним зношенням понад 75%, дерев'яними (та з інших матеріалів) зі зношенням понад 65%. Цей житловий фонд віднесений до IV категорії капітальності будинків (6,6 тис.м²).

Крім того, на проектний період біля 16,5 тис.м² одноповерхової багатоквартирної забудови, що нині віднесені до III категорії капітальності, перейдуть в IV категорію.

Таким чином, загальний обсяг аварійного та ветхого житлового фонду складе 23,1 тис.м².

Слід відмітити, що в районах, де передбачено проведення реконструкції придатного житлового фонду по планувальним міркуванням та вибуття аварійного житлового фонду, розташовані житлові будинки, які являються архітектурними та історичними пам'ятками або рядовою історичною забудовою. З метою збереження цієї категорії забудови в районах її розташування повинна бути проведена детальна інвентаризація житлового фонду. Його знесення повинно відбуватися після розгляду та узгодження відповідними службами охорони пам'яток історії та архітектури.

Нижче, в таблиці № 4.-3., наведений розподіл аварійного та ветхого житлового фонду, що має історичну або архітектурну цінність.

Таблиця № 4.-3.

**Розподіл аварійного та ветхого житлового фонду рядової історичної
забудови та значних історичних будівель.**

№ груп житлових кварталів	Аварійний та ветхий житловий фонд	
	Кількість будинків	Тис.м ² загальної площі
<u>I. Новозаводський район</u>		
2	1	135
3	10	1945
4	2	415
5	1	340
Усього по району	14	2835
<u>II. Деснянський район</u>		
8	8	2920
10	1	135
Усього по району	9	3055
Усього, в межах ПДП	23	5890

Знесення частини придатного для експлуатації житлового фонду за
архітектурно-планувальними вимогами:

Знесення частини придатного для експлуатації житлового фонду передбачається в зв'язку з необхідністю:

- трансформації екстенсивно забудованих територій (III категорія капітальності будинків) під багатопверхову;
- організації системи центрів обслуговування населення м. Чернігова;
- створення об'єктів інфраструктури обслуговування туристів;
- будівництва готельно-офісних комплексів;
- організації дорожньо-транспортної мережі.

Слід відмітити, що передбачений до вибуття за планувальними міркуваннями садибний житловий фонд розташований в місцях, де сконцентрована значна частина багатоквартирного аварійного та ветхого житла. Це дасть можливість більш оптимально використати територію в центральній частині міста, так як відповідно до „Грошової оцінки земель м. Чернігова” (інститут „Діпромiсто”, 1999 р.) вартість міських земель в районах реконструкції є найвищою по місту.

В проекті розглядалися також і квартали п'ятиповерхової багатоквартирної забудови („хрущовок”), які розташовані в районі вулиць Преображенській, Родимцева, Святомиколаївській.

Забудова цих кварталів відбувалася в 60 роки, в основному, панельними будинками перших масових серій. На сьогодні ця забудова знаходиться в незадовільному технічному стані та морально застаріла.

Згідно зі „Схемою перспективного розвитку туризму”, розробленою інститутом „Діпромiсто”, у вищевказаних кварталах передбачається створення житлово-офісних комплексів за рахунок перебудови та реконструкції 2-х та зносу 5-ти будинків «хрущовок». Обсяг житлового фонду в цих будинках складає 21,7 тис.м², кількість квартир – 425, чисельність населення – 1,3 тис. чол.

Слід відмітити, що ця пропозиція була розглянута і підтримана на нараді при міському голові м. Чернігова (29 березня 2005 р.) під час розгляду „Схеми перспективного розвитку туризму”.

Як показав московський досвід знесення „хрущовок”, реалізація цієї програми можлива як за рахунок значних обсягів бюджетного фінансування, так і за рахунок приватних інвестицій. Питання фінансування знесення «хрущовок» та будівництва житлового фонду для відселення населення повинно вирішуватися на подальших стадіях проектування, при розробці конкретних проектів забудови.

Об’єм житлового фонду, який зноситься за архітектурно-планувальними вимогами, складає 52 тис.м².

Таким чином, загальний обсяг житлового фонду, що вибуває із експлуатації, складає біля 75 тис. м², які по групах житлових кварталів розподіляється наступним чином таблиця № 4.-4. (а також Додаток, таблиця №2).

Вибуття існуючого житлового фонду (проектні пропозиції)

№ груп житлових квартир	Вибуття житлового фонду												Усього вибуває		Пропозиції по використанню територій, що звільняться після вибуття житлового фонду
	Непридатного для проживання						Що зноситься по планувальним міркуванням								
	Садібна забудова		Багатоквартирна збудова		Усього		Садібна забудова		Багатоквартирна збудова		Усього				
	Тисм ²	К-ль квартир	Тисм ²	К-ль квартир	Тисм ²	К-ль квартир	Тисм ²	К-ль квартир	Тисм ²	К-ль квартир	Тисм ²	К-ль квартир	Тисм ²	К-ль квартир	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
I. Новозаводський район															
1	—	—	0,8	23	0,8	23	2,1	42	—	—	2,1	42	2,9	65	Розширення готелю „Градський”, організація автостоянки
2	—	—	0,9	24	0,9	24	5,4	116	—	—	5,4	116	6,3	140	Житлове будівництво, організація громадського центру
3	—	—	4,5	124	4,5	124	7,0	158	—	—	7,0	158	11,5	282	Житлове будівництво, формування торгового центру, пробивка вул. Комсомольської
4	—	—	3,4	87	3,4	87	2,1	39	—	—	2,1	39	5,5	126	Житлове будівництво, створення закладів обслуговування
5	—	—	1,3	33	1,3	33	1,0	21	—	—	1,0	21	2,3	54	Житлове будівництво, дитячий дошкільний заклад
Усього по району	—	—	10,9	291	10,9	291	17,6	376	—	—	17,6	376	28,5	667	
II. Деснянський район															
6	—	—	1,3	32	1,3	32	0,3	6	—	—	0,3	6	1,6	38	Житлове будівництво
7	—	—	0,8	25	0,8	25	1,7	36	—	—	1,7	36	2,5	61	Житлове будівництво
8	—	—	6,3	157	6,3	157	4,6	100	—	—	4,6	100	10,9	257	Житлове будівництво, формування об'єктів обслуговування, розширення школи, дитячого садка
9	—	—	0,7	15	0,7	15	1,0	18	—	—	1,0	18	1,7	33	Житлове будівництво, будівництво готелю, спортивно-оздоровчого центру
10	—	—	—	—	—	—	1	24	21,7	425	22,7	449	22,7	449	Будівництво готельно-офісних комплексів, готелів, кафе
11	—	—	0,5	10	0,5	10	0,5	10	—	—	0,5	10	1,0	20	Будівництво планетарію, туристично-інформаційного комплексу
12	—	—	2,6	65	2,6	65	3,7	79	—	—	3,7	79	6,3	144	Організація „туристичного містечка”, аквапарку, міні музею „Чернівщина”.
Усього по району	—	—	12,2	304	12,2	304	12,8	273	21,7	425	34,5	698	46,7	1002	
Усього, в межах ДПГ	—	—	23,1	595	23,1	595	30,4	649	21,7	425	52,1	1075	75,2	1669	

Житловий фонд на перспективу визначений виходячи із обсягів існуючого житлового фонду, що зберігається та будівництва нового.

Розподіл житлового фонду по групах житлових кварталів (проектні пропозиції) наведений нижче, в таблицях № 4.-5; № 4.-6.; № 4.-7.

Характеристика існуючого житлового фонду, що зберігається

№ груп житлових кварталів	Житловий фонд, що зберігається															
	Всього		В тому числі													
			Садінбна забудова		Багатоквартирна збудова		В тому числі по поверховості									
	Тисм² загальної	Кільк-ть квартир /тис. од./	Тисм² загальної	Кільк-ть квартир /тис. од./	Тисм² загальної	Кільк-ть квартир /тис. од./	1 поверхова		2-3 поверхова		4-5 поверхова		6-10 поверхів		Вище 10 поверхів	
Тисм² загальної							Кільк-ть квартир /тис. од./	Тисм² загальної	Кільк-ть квартир /тис. од./	Тисм² загальної	Кільк-ть квартир /тис. од./	Тисм² загальної	Кільк-ть квартир /тис. од./	Тисм² загальної	Кільк-ть квартир /тис. од./	Тисм² загальної
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	I Новозаводський район															
1	90,9	1,7	—	—	90,9	1,7	—	—	2,1	0,03	44,3	0,9	27,3	0,5	17,2	0,3
2	59,1	1,2	4,6	0,1	54,5	1,1	1,1	0,026	10,4	0,3	21,4	0,5	16,2	0,3	5,4	0,1
3	58,0	1,2	—	—	58,0	1,2	—	—	9,7	0,2	32,0	0,6	14,2	0,3	2,1	0,03
4	63,4	1,2	—	—	63,4	1,1	2,9	0,07	17,4	0,3	19,9	0,3	7,0	0,1	16,2	0,3
5	16,0	0,3	3,9	0,1	12,1	0,3	4,8	0,1	5,3	0,1	2,0	0,05	—	-	—	-
Усього по району	287,4	5,6	8,5	0,2	278,9	5,4	8,8	0,2	44,9	0,9	119,6	2,4	64,7	1,2	40,9	0,7
	II Деснянський район															
6	43,0	0,8	0,9	0,02	42,1	0,7	1,9	0,04	16,6	0,2	23,6	0,5	—	—	—	—
7	72,8	1,3	—	—	72,8	1,3	—	—	0,5	0,01	26,7	0,5	34,5	0,6	11,1	0,2
8	202,6	3,2	1,8	0,08	200,8	3,1	3,3	0,1	8,8	0,1	70,5	1,2	102,7	1,5	15,5	0,2
9	153,7	2,6	—	—	153,7	2,6	1,6	0,04	33,4	0,5	79,8	1,4	32,5	0,5	6,4	0,1
10	93,3	2,0	—	—	93,3	2,0	—	—	7,3	0,1	81,8	1,8	4,2	0,05	—	—
11	—	-	—	—	-	-	—	—	—	-	—	-	—	—	—	—
12	4,5	0,1	1,7	0,1	2,8	0,06	2,8	0,1	—	-	—	-	—	—	—	—
Усього по району	569,9	10,0	4,4	0,3	565,5	9,7	9,5	0,3	66,6	1,0	282,4	5,4	173,9	2,6	33	0,5
Усього, в межах ДПГ	857,3	15,6	12,9	0,5	844,4	15,1	18,3	0,5	111,5	1,9	399,8	7,8	238,6	3,8	73,9	1,2

Характеристика житлового фонду по поверховості та чисельність населення

№ груп житлових кварталів	Всього		В тому числі:				Розподіл багатоквартирної забудови по поверховості:										Чисельність населення /тис. чоловік/		
			Садібна забудова		Багатоквартирна забудова		Малоповерхова				Середньоповерхова (4-5 поверхів)		Багатоповерхова				Усього	В тому числі:	
					I поверхова		2-3 поверхова				6-10 поверхів		Вище 10 поверхів		В садібній забудові	В багатоквартирній забудові			
	тисм ² загальної площі	Кількість квартир /тис. од./	тисм ² загальної площі	Кількість квартир /тис. од./	тисм ² загальної площі	Кількість квартир /тис. од./	тисм ² загальної площі	Кількість квартир /тис. од./	тисм ² загальної площі	Кількість квартир /тис. од./	тисм ² загальної площі	Кількість квартир /тис. од./	тисм ² загальної площі	Кількість квартир /тис. од./				тисм ² загальної площі	Кількість квартир /тис. од./
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
I Ново-заводський район																			
1	106,0	1,9	—	—	106,0	1,8	—	—	2,1	0,04	46	0,9	33,1	0,5	24,8	0,4	4,2	—	4,2
2	110,6	1,9	6,1	0,1	104,5	1,8	1,1	0,03	25,8	0,5	32,6	0,6	33,9	0,5	11,1	0,2	4,1	0,2	3,9
3	97,6	1,7	—	—	97,6	1,7	—	—	9,7	0,2	60,3	1,0	25,5	0,5	2,1	0,03	3,6	—	3,6
4	96,3	1,6	—	—	96,3	1,6	2,9	0,07	18,4	0,3	38,2	0,6	20,6	0,3	16,2	0,3	3,7	—	3,7
5	35,1	0,5	7,6	0,1	27,5	0,5	4,8	0,1	19,2	0,3	3,5	0,06	—	—	—	—	1,3	0,2	1,1
Усього по району	445,6	7,6	13,7	0,2	431,9	7,4	8,8	0,2	75,2	1,3	180,6	3,3	113,1	1,8	54,2	0,9	16,9	0,4	16,5
II Деснянський район																			
6	638	1,0	1,9	0,02	61,9	1,0	1,9	0,04	25,1	0,3	34,9	0,6	—	—	—	—	2,4	—	2,4
7	82,9	1,5	—	—	82,9	1,5	—	—	0,5	0,01	28,9	0,5	38,7	0,7	14,8	0,2	3,2	—	3,2
8	284,4	4,3	2,1	0,03	282,3	4,2	3,3	0,1	15,5	0,2	74,9	1,2	150,0	2,1	38,6	0,6	10,9	—	10,9
9	180,8	3,0	—	—	180,8	2,9	1,6	0,04	46,2	0,7	93	1,6	33,6	0,5	6,4	0,07	7,1	—	7,1
10	100,2	2,1	—	—	100,2	2,1	—	—	7,3	0,1	88,7	2,0	4,2	0,05	—	—	4,0	—	4,0
11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	5,8	0,1	3,0	0,05	2,8	0,1	2,8	0,07	—	—	—	—	—	—	—	—	0,2	0,1	0,1
Усього по району	717,9	11,9	7,0	0,1	710,9	11,8	9,6	0,3	94,6	1,3	320,4	5,9	226,5	3,3	59,8	0,9	27,8	0,1	27,7
Усього, в межах ДПТ	1163,5	19,5	20,7	0,3	1142,8	19,2	18,4	0,5	169,8	2,6	501,0	9,2	339,6	5,1	114	1,8	44,7	0,5	44,2

Таблиця № 4.-7.

**Щільність населення в розрізі груп житлових кварталів
(проектні пропозиції)**

№ груп житлових кварталів	Територія зайнята: (га)		Чисельність населення (тис. чол.)		Середня поверховість в багатоквартирній забудові (поверхи)	Щільність населення/орієнтовно/ (брутто люд/га)	
	Багатоквартирною забудовою	Садбною забудовою	В багатоквартирній забудові	В садбній забудові		В багатоквартирній забудові	В садбній забудові
1	2	3	4	5	6	7	8
<u>I. Новозаводський район</u>							
1	12,1	—	4,2		6,1	350	—
2	15,6	4,5	3,9	0,2	4,5	250	45
3	17	—	3,6		4,3	210	—
4	15,3	—	3,7		4,3	240	—
5	5,7	7,7	1,1	0,2	2,1	190	35
<u>II. Деснянський район</u>							
6	8,6	—	2,3		3,2	260	—
7	10,8	—	3,2		6,5	300	—
8	30,4	2,6	10,6	0,1	5,8	350	38
9	28,2	—	7,1		4,1	250	—
10	11,5	—	4,0		4,0	345	—

5. РОЗРАХУНОК ТА РОЗМІЩЕННЯ УСТАНОВ ТА ПІДПРИЄМСТВ ОБСЛУГОВУВАННЯ.

Розрахунок потреб в підприємствах та установах обслуговування проводився диференційовано.

Параметри розвитку об'єктів обслуговування населення, яке проживає в зоні впливу м. Чернігова як обласного, міжрайонного і районного центру, населення міста та туристів, були прийняті згідно рішень генерального плану та схеми розвитку туризму.

Розрахунок закладів обслуговування безпосередньо для населення району здійснювався у відповідності з нормативами ДБН 360-92** (розділ.6, таблиця 6.1).

Ємкість дитячих дошкільних установ та загальноосвітніх шкіл розрахована, виходячи з перспективної демографічної структури населення дошкільного та шкільного віку, виконаного Сектором прогнозування демографічного розвитку ДНДПМЕ на період до 2025 року (показник забезпеченості дошкільними установами – 28 місць на 1,0 тис. чол., школами – 106 місць на 1,0 тис. чол.).

Нижче, в таблиці № 5.-1, наведено розрахунок соціально гарантованого мінімуму підприємств та установ обслуговування на рівні житлового кварталу (мікрорайону).

**Розрахунок нормативних ємностей об'єктів соціальної інфраструктури
(проектні пропозиції)**

Найменування установ	Одиниця виміру	Ємність												
		Всього	У тому числі по групах житлових кварталів											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Установи народної освіти</i>														
Дитячі дошкільні заклади	місць	1252	118	115	101	104	36	67	90	305	199	112		5
Загальноосвітні школи	-//-	4738	445	435	382	392	138	254	339	1155	753	424		21
<i>Установи охорони здоров'я, спортивні і фізкультурно-оздоровчі установи</i>														
Аптеки	об'єкт	4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,1	0,2	0,3	1	0,6	0,4		
Молочна кухня	порція за добу	1067	100	98	86	89	31	58	77	262	170	96		
Роздавальні пункти молочної кухні	м ² загальної площі	81	8	7	7	7	2	4	6	20	13	7		
Відкриті площинні спортивні споруди у житловому кварталі	га	0,44	0,04	0,04	0,04	0,04	0,01	0,02	0,03	0,11	0,07	0,04		
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у мікрорайоні	м ² загальної площі	3129	294	287	252	259	91	168	224	763	497	280		14
Спортивні зали загального користування	--/--	3576	336	328	288	296	104	192	256	872	568	320		16
<i>Установи культури і мистецтва</i>														
Приміщення для культурно-масової роботи з населенням, дозволя і аматорської діяльності	м ² площі підлоги	855	84	82	72	74	26	48	64	218	107	80		
Танцювальні зали	місць	267	25	25	22	22	8	14	19	65	43	24		1
Клубні установи та центри дозволя	місць відвідувань	1788	168	164	144	148	52	96	128	436	284	160		8
Зали атракціонів та гральних автоматів	м ² площі підлоги	134	13	12	11	11	4	7	10	33	21	12		
Масові бібліотеки	тис. один. зберіг	179	17	16	14	15	5	10	13	44	28	16		1
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування</i>														
Магазини продтоварів	м ² торгової площі	3129	294	287	252	259	91	168	224	763	497	280		14
Магазини непродовольчих товарів	--/--	1341	126	123	108	111	39	72	96	327	213	120		6

Найменування установ	Одиниця виміру	Ємкість												
		Всього	У тому числі по групах житлових кварталів										11	12
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Магазини кулінарії	--/--	134	13	12	11	11	4	7	10	33	21	12		
Підприємства громадського харчування	місць	313	29	29	25	26	9	17	22	76	50	28		2
Ринки і ринкові комплекси	--/--	1341	126	123	108	111	39	72	96	327	213	120		6
Підприємства безпосереднього побутового обслуговування населення:	робочих місць	89	8	8	7	7	2	5	6	22	14	8		
<i>Підприємства комунального обслуговування:</i>														
Пральні самообслуговування	кг білизни за зміну	447	42	41	36	37	13	24	32	109	71	40		2
Хімчистки самообслуговування	кг речей за зміну	179	17	16	14	15	5	10	13	44	28	16		1
Бані, сауни	помив. місць	207	21	2	18	19	7	12	16	55	36	20		1
<i>Організації та установи управління, кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>														
Відділення зв'язку	Об'єкт	7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,2	0,4	0,5	1,7	1,3	0,6		
Відділення та філіали ощадного банку	Операційне місце	22	2	2	2	2	1	1	2	5	3	2		
<i>Установи житлово-комунального господарства</i>														
Громадські вбиральні	Прилад	44	4	4	4	4	1	2	3	11	7	4		

Інші види послуг та об'єкти соціальної інфраструктури, які не суперечать дозволеним видам використання та забудови даної території можуть розміщуватися додатково в залежності від необхідності та можливостей інвесторів.

Так, пропонується розмістити ділові заклади: представництва та офіси організацій, фірм загальною площею – 9,3 тис. м², виставково-експозиційні зали, інформаційні центри, тощо.

Нижче, в таблиці № 5.-2, наведено додаткові об'єми установ та підприємств обслуговування, які рекомендовано розмістити на території, що проектується, в розрізі груп житлових кварталів, з урахуванням об'єктів туристичної інфраструктури та техніко-економічних параметрів розвитку підприємств обслуговування загальноміського значення визначених в генеральному плані.

Наведені обсяги підприємств і установ обслуговування є орієнтовними і можуть бути скориговані на подальших стадіях проектування.

Принципи розміщення об'єктів обслуговування наведено в розділі “Архітектурно - планувальна організація території”.

**Обсяги будівництва об'єктів соціальної інфраструктури
(проектні пропозиції)**

Найменування установ	Одиниця виміру	Ємкість												
		Всього	У тому числі по групах житлових кварталів											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Установи народної освіти</i>														
Дитячі дошкільні заклади	місце	195					120				75			
Загальноосвітні школи	-//-	820									820			
Міжшкільні центри комп'ютерного й виробничого навчання	місце відвідувань	720	380					340						
<i>Установи охорони здоров'я спортивні і фізкультурно-оздоровчі установи</i>														
Аптеки	об'єкт	6		1			1		1		1		1	1
Роздавальні пункти молочної кухні	м ² загальної площі	81	8	7	7	7	3	4	6	19	13	7		
Відкриті площинні спортивні споруди	га	0,44	0,04	0,04	0,04	0,04	0,01	0,02	0,03	0,11	0,07	0,04		
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у мікрорайоні	м ² загальної площі	3120	295	290	250	260	90	170	225	760	500	280		
Спортивні зали загального користування	-//-	570									570			
Басейни криті і відкриті загального користування	м ² дзеркала води	700		350							350			
<i>Установи культури і мистецтва</i>														
Інформаційно-туристичний центр планетарієм	об'єкт	1											1	
Оздоровчий центр	-//-	2		1							1			
Центр водних видів спорту	-//-	1												1
Парк-розваг, екстрім-парк	-//-	1												1
Центр водних розваг аквапарк	місце	1000												1000
Приміщення для культурно-масової роботи з населенням, дозвілля і аматорської діяльності	м ² площі підлоги	855	84	82	72	74	26	48	64	218	107	80		
Клубні установи та центри дозвілля	місце відвідувань	1780	168	164	144	148	52	96	128	436	284	160		
Танцювальні зали	місце	267	25	25	22	22	8	14	19	65	43	24		
Кінотеатри та відеозали	місце	1134	200	82	72	74	26	48	64	218	200	100		50
Багатофункціональний видовищний комплекс	-//-	2000	2000											
Зали атракціонів та гральних автоматів	м ² площі підлоги	134	13	12	11	11	4	7	10	33	21	12		

Найменування установ	Одиниця виміру	Ємкість												
		Всього	У тому числі по групах житлових кварталів											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Масові бібліотеки	тис. один. зберіг	380		180					200					
Виставкові приміщення	об'єкт	3	1	2			1							
Художній салон	--/--	2	1											1
Музей «Міні Чернігівщина»	--/--	1												1
Співоче поле	--/--	1												1
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування</i>														
Магазини продтоварів	м ² торгової площі	2530	300	400	600	80	70	80	70	300	80	400	75	75
Магазини непродовольчих товарів	--/--	16980	2000	2700	4000	520	520	500	520	2000	520	2700	500	500
Універсальні та спеціалізовані магазини	--/--	4900	-	1200	1800	700	-	-	-	1200	-	-	-	-
Підприємства громадського харчування	місць	5720	690	920	920	170	200	170	290	250	270	690	690	460
Підприємства побутового обслуговування	об'єкт	3					1						1	1
Майстерні по виготовленню виробів декоративно-прикладного мистецтва	об'єкт	2					1							1
<i>Підприємства комунального обслуговування:</i>														
Пральні самообслуговування	кг білизни за зміну	445	42	41	36	37	13	24	32	109	71	40		
Хімчистки самообслуговування	кг речей за зміну	178	17	16	14	15	5	10	13	44	28	16		
Бані, сауни	Помив.місць	80		20		20					40			
<i>Організації та установи управління, кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>														
Відділення зв'язку	об'єкт	7	1				1		1	1	1		1	1
Відділення банків, відділення та філіали ошадного банку	--/--	3		1		1								1
Юридичні консультації	--/--	2		1								1		
Нотаріальні контори	---/---	1		1										
Офісні приміщення	м ² заг площі	9300	1500	5000	1600					1200				
<i>Установи житлово-комунального господарства</i>														
Житлово-експлуатаційні організації	об'єкт	1								1				
Готелі	місць	1620	200(розш)				50			50	50	120	50	1100
Громадські вбиральні	прилад	42	4	4	2	4	1	2	3	1	7	4	5	5

6. ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ.

Для створення оптимальних умов проживання населення та оздоровлення навколишнього середовища в проекті виконаний розрахунок площі озелених територій у відповідності з нормативами ДБН 360-92**.

Виходячи з розрахунку 6м^2 на 1 людину (норма житлового району) і 10м^2 на 1 людину (норма загальноміська), площа озелених територій загального користування для населення даного району (45,0 тис. чол.) повинна скласти **72 га**.

На сьогодні озеленені території загального користування центру міста представлені парком ім. Коцюбинського, скверами ім. Попудренка та ім. Б. Хмельницького, Алеєю Героїв, бульваром вздовж пр. Миру та бульваром на набережній р. Стрижень в районі Красного мосту. Загальна площа їх складає **25,8га**.

Таким чином, дефіцит озелених територій даної категорії становить $72,0 - 25,8 = 46,2$ га.

На проектний період передбачається створення нових озелених територій, які доповнять існуючу систему:

- Ландшафтний парк вздовж р. Стрижень з набережною – 15,0 га;
- Парк розваг „Екстрім-парк” - 5,2га;
- Музей „Міні-Чернігівщина” – 5,0га;
- Сквери, пішохідні бульвари – 7,2га.

Всього - 32,4га.

Таким чином, площа озелених територій загального користування на проектний період становить: $25,8 + 32,4 = 58,2$ га

Потреба в решті озелених територій загального користування ($72,0 - 58,2 = 13,8$ га) буде задовольнятися за межами центральної частини міста - в лісопарковій зоні «Кордівка».

Крім озеленення територій загального користування, повинні бути озеленені і інші структурні елементи території (озеленені території обмеженого користування).

Площа озелених територій обмеженого користування становить біля **85 га**, в тому числі :

- Житлових кварталів – 34 га;
- Ділянок шкіл та дитячих установ – 6 га;
- Ділянок громадських будинків, спортивних та культурно-освітніх установ – 30 га;

- Ділянок навчальних закладів – 4 га;
- Ділянок установ охорони здоров'я – 11 га.

В межах розробки проекту, вздовж автодороги на Київ, зберігаються ділянки лісу площею 5,3 га.

7. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЇ.

7.1. Інженерна підготовка та захист території

Існуючий стан.

На території центральної частини міста Чернігова із несприятливих інженерно-геологічних факторів спостерігається: на окремих ділянках – підвищений та високий рівень ґрунтових вод (підтоплення); затоплення 1%-ним паводком р. Десни та гирлової частини заплави Стрижня до відмітки 112 м БС; заболочення окремих ділянок в заплаві Десни з рівнем ґрунтових вод 0-0,5 м; ерозійно- та зсувонебезпечні (за даними інституту „Чернігівводпроект”, 2000 рік) крутосхили долини р. Десни (більше 15%). Наявність лесовидних суглинків на окремих ділянках території сприяє розвитку I типу та локальних ділянок II типу ґрунтових умов за просадністю.

Ріка Стрижень характеризується рівнинним режимом, високою весняною повінню і низькою літньо-осінньою межінню. Під час повені на Десні ріка Стрижень знаходиться в підпорі до 3-х км. За розрахунковий максимальний горизонт для р. Стрижень прийнято розрахунковий горизонт р. Десни 1% забезпеченості 112,5 м БС.

Ширина заплави р. Десни в межах міста складає 5-7 км. Паводок проходить по всій її ширині. Русло річки звивисте, на поймі багато стариць, озер, місцями заплава заросла кущами і деревами. Правий берег крутий, лівий – пологий. На окремих ділянках спостерігається інтенсивний розмив берегів.

Спеціальні заходи по захисту від затоплення існуючої житлової і промислової забудови в місті не проводились.

На даний час р. Стрижень зарегульована трьома водосховищами: №1- в гирлі з площею водного дзеркала 6,0 га; середня глибина 2,0 м; об'єм – 120 тис.м³; №2 – з греблею в створі вул. Шевченка, площа водного дзеркала – 15,5 га, середня глибина – 2,0 м, об'єм – 310 тис.м³; водосховище №4 – розташоване між пр. Перемоги і вул. Київською; площа водного дзеркала – 13,4 га, середня глибина – 1,5 м, об'єм – 147 тис.м³. Існуючі набережні потребують ремонту (1,6 км).

Всі ці водосховища руслові, декоративні, греблі земляні з водоскидами шахтного типу. Греблі проїзні, відкоси закріплені залізобетонними плитами. Закладення відкосів: верхового 1:2,5, низового 1:3.

Річка Стрижень в межах міста замулена, заросла вологолюбивою рослинністю на окремих ділянках. Заплава неширока – 100-150м.

Свого часу для підпитки р. Стрижень була побудована насосна станція в районі Бобровиці, від вул. Шевченка по Кільцевій прокладений водогін протяжністю 5,1 км, діаметром 800 мм. Водогін знаходиться в робочому стані і передбачений до подальшої експлуатації.

Територія в межах детального плану характеризується пересіченим рельєфом, наявністю ярів і балок з досить крутими схилами (15% і більше), що сприяє розвитку ерозійних процесів (особливо в період дощів), а також зсувів. Інститут “Чернігівводпроект” в 2000 році виконав роботу по обстеженню зсувонебезпечних ділянок в м. Чернігові. Ці ділянки розташовані в забудованій частині міста і є досить небезпечними. Так, в 2000 році спостерігався зсув по вул. Ватутіна (Болдіна гора) на невеликій ділянці (біля 0,5-0,7 га), що є попередженням до виконання протизсувних заходів. Яри і балки нерідко є місцем скидання побутового сміття, перетворюючи їх в звалища, в розсадник антисанітарії.

Територія центральної частини міста представляє собою рівнину. Вона складена ґрунтами четвертинного відкладу, де присутні і лесовидні ґрунти, які по ґрунтовим умовам мають як I так і II тип просадочності та обумовлюють розвиток яружно-балкового рельєфу. Яри і балки, розташовані в інтенсивно забудованій частині міста, місцями засипані і засаджені деревно-кущовою рослинністю.

На окремих ділянках територія, що проектується, підтоплюється з різних причин – це і наявність лесовидних суглинків (I, II тип просадочності ґрунтів по ґрунтовим умовам), які недостатньо пропускають поверхневі води, і витікання зі зношених водонесучих комунікацій, не всюди є зливові каналізація, особливо на ділянках садибної забудови. Очисні споруди зливової каналізації є тільки в районі урочища “Кордівка”, куди відводяться зливі води з басейну Деснянського району, а далі - в р. Десну. Зливі води з басейнів Новозаводського району не очищуються і відводяться в р. Стрижень та в р. Білоус. Існуючі очисні споруди потребують поточного ремонту (більш детально див. розділ “Вертикальне планування та схема дощової каналізації”).

Для більш раціонального використання і покращення санітарних умов території, що проектується, необхідно виконати комплекс гідротехнічних заходів з інженерної підготовки та захисту території.

Намічені заходи.

Внаслідок обстеження території, вивчення і аналізу природних умов, наявних картографічних матеріалів, і враховуючи архітектурно-планувальні рішення, передбачається наступний комплекс гідротехнічних заходів з інженерної підготовки та захисту території:

- Протиповіневий захист і берегозакріплення;
- Захист від підтоплення;
- Благоустрій р. Стрижень;
- Протизсувні та протиерозійні заходи.

Даний розділ розроблено у відповідності з ДБН 360-92* та Водним Кодексом України на стадії схеми і підтверджує технічну можливість і економічну доцільність прийнятих технічних рішень, які підлягають уточненню на наступних стадіях проектування.

Протиповіневий захист і берегозакріплення

В проекті розглянуто подальше освоєння заплавної території – влаштування туристичного містечка площею – 7,4 га та садибної забудови на площі – 4,3 га в районі проспекту Миру, вулиці Тиха та провулку Тихого.

Вказані території не можна використати під житлову блоковану та садибну забудову без проведення складного комплексу заходів по інженерній підготовці і захисту від затоплення. Найбільш раціональним буде освоєння території шляхом підсипки території під будівлі до незатоплюваних відміток, тобто вище на 0,5 м від відмітки 1%-ної забезпеченості.

По р. Стрижень для захисту берегів від дії повеневого потоку і льоду необхідно виконати берегозакріплення правого берега на окремих ділянках загальною протяжністю до 3,1 км, шляхом влаштування кам'яної накидки в залізобетонні квадратні плити-ячейки (по шару піску і шару щебеню) або ж кріпити залізобетонними плитами.

Захист від підтоплення.

В межах намічених для забудови ділянок, як житлової так і громадської забудови, в центральній частині міста ґрунтові води залягають на глибині 8-20 м від поверхні землі, а подекуди і на глибині 0,5-1,5 (верховодка).

З метою попередження підтоплення фундаментів будівель і споруд, інженерних мереж, а також збереження зелених насаджень, рівень ґрунтових вод повинен бути стабільний на глибині 3,5-4,0 м від поверхні землі.

Для цього пропонується виконати такі заходи:

- Виключення підпитки ґрунтових вод за рахунок витікання із водонесучих комунікацій і надмірного поливу зелених насаджень. Для цього необхідно влаштувати сітку спостережних свердловин з метою визначення джерела поповнення ґрунтових вод і прийняття оперативних заходів по їх усуненню;
- Будівництво дренажних систем та кільцевого дренажу;
- Виконання вертикального планування території та організацію поверхневого стоку на нових ділянках забудови;
- В районі вулиць Мурінсона та Папаніна, де намічається багатоквартирна забудова, на місці колишнього кар'єру глини, пропонується виконати підсіпку по обидві сторони проектної вулиці, загальним об'ємом ґрунту орієнтовно біля 290 тис.м³;
- Розчищення існуючих водотоків; проведення поточного і капітального ремонту та будівництво зливової каналізації, яка є основним водоприймачем дренажних вод;
- Розчищення та ремонт перепускних труб, лотків і кюветів, влаштування нових там, де це необхідно.

При освоєнні ділянок забудови з просадними ґрунтами необхідно виконувати заходи по підготовці основи під будівлі і споруди, які спрямовані на запобігання просадних властивостей ґрунтів; стійкість та експлуатаційна надійність таких основ забезпечується водозахисними та конструктивними заходами, а саме:

- в межах деформаційної зони чи її частини – ущільненням тяжкими трамбовками, улаштуванням ґрунтових подушок, витрамбовкою котлованів, ущільненням підводними вибухами, хімічним чи термічним закріпленням;
- в межах всього просадного шару - глибинним ущільненням ґрунтовими пал'ями, що попередньо замочені в нижніх шарах просадних ґрунтів, в тому числі глибинними вибухами, хімічним чи термічним закріпленням;
- прорізкою просадних ґрунтів основи фундаментів із забивних, набивних та буронабивних паль, а також з використанням стовпів чи стрічки з ґрунтів, що

закріпленні хімічним, термічним чи іншим способом, а також заглибленням фундаментів;

- вертикальним плануванням ділянки забудови, якісним заповненням пазух котлованів та траншей, улаштуванням водоакumuлюючих споруд і водонесучих комунікацій, виключенням витoku води;
- підвищенням міцності і загальної просторової жорсткості споруд, збільшенням їх піддатливості за допомогою гнучких та розрізних конструкцій, а також використанням методів, що забезпечують нормальну роботу обладнання при деформаціях основи.

Благоустрій ріки Стрижень.

Ріка Стрижень знаходиться на даний час в незадовільному санітарно-гігієнічному стані на окремих ділянках в межах території, що проектується, особливо на ділянках, де індивідуальна забудова прилягає досить щільно до річки.

По р. Стрижень пропонується виконати розчистку русла на окремих ділянках загальною протяжністю біля 2,8 км, влаштувати набережну на правому березі, загальною протяжністю 3,0 км, і закріпити береги на відстані до 2,9 км, оживити водогін підпитки ріки, виконати озеленення і благоустрій прибережної зони.

З метою покращення санітарного стану р. Стрижень необхідно влаштувати прибережну смугу і водоохоронну зону згідно Водного Кодексу України – шириною 25 м. Крім того, із заплави р. Стрижень винести окремі будівлі і споруди (КП „Чернігівське міське шляхове управління”, розплідник службового собаківництва УВС, ВАТ „Вантажний річковий порт”) виконати планувальні роботи і організацію поверхневого стоку та влаштувати паркову прогулянкову набережну. Зливові колектори, які виходять на заплаву, упорядкувати і скидати з них воду на очисні споруди.

Протизсувні та протиерозійні заходи.

Вище вказувалось, що в межах території, що проектується, є зсувонебезпечні ділянки та вражені водною ерозією території (яри, балки).

Для боротьби з водною ерозією необхідно виконати комплекс лісомеліоративних і гідротехнічних заходів.

Так як яри, що розташовані в центральній частині міста, використовуються під забудову, прокладання автодоріг, інженерних комунікацій, необхідно виконувати гідротехнічні протиерозійні і протизсувні заходи.

В вершинах і відвершках ярів необхідно влаштувати водобійні колодязі, бистротоки, перепади і інші споруди для відведення поверхневої води, а по тальвегу прокладати трубопроводи, лотки, влаштувати перепади, а при необхідності і донні загати.

Круті схили, при можливості, уположити, спланувати, терасувати і закріпити деревно-кущовою рослинністю з метою попередження зсувних явищ.

Відведення води із ярів, які вже забудовані, в залежності від характеру забудови, передбачається закритим способом по мережі дощової каналізації.

Детальне обґрунтування скидання зливових вод і упорядкування поверхневого стоку висвітлені в розділі “Вертикальне планування та схема дощової каналізації”.

Протиерозійні заходи намічається виконати на всіх ярах і балках та на їх схилах в межах території, що проектується, загальною площею 5,2 га.

Метою таких заходів є захист територій від руйнування їх зсувами, надання їм і розташованим на них будівлям і спорудам стійкості і забезпечення нормальних умов експлуатації.

Для боротьби зі зсувами необхідно виконувати ряд гідротехнічних заходів: організація поверхневого стоку, дренаж обводнених ґрунтів, перерозподіл мас ґрунтів, захист схилів від підмиву і розмиву, закріплення мас ґрунтів підірними стінками і анкерними спорудами, штучне покращення властивостей ґрунтів та інші профілактичні заходи.

Стабілізація зсувів досягається при виконанні комплексу протизсувних заходів.

Протизсувні заходи необхідно виконувати по спеціальним проектам, узгоджувати з органами архітектури та містобудування, з іншими спеціалізованими організаціями та службами.

Всі роботи в межах зсувів і в присхилових частинах зсувонебезпечних територій повинні виконуватися лише за умови узгодження зі службами моніторингового нагляду за їх станом і з управлінням архітектури і містобудування м. Чернігова.

Гідротехнічні заходи з інженерної підготовки та захисту території по групах житлових кварталів

№ групи житлових кварталів	Садибна/Багатоповерхова, га	Житлова забудова, всього, га	Громадська забудова, га	Всього, га	Територія, що потребує заходів з ІТП	
					Заходи	Кількість
1	3	2	4	5	6	7
1	-/1,4	1,4	4,35	5,75	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га;	5,75 5,75
2	2,0/3,5	5,5	2,23	7,73	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га;	7,73 7,73
3	-/4,4	4,4	2,35	6,75	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га;	6,75 6,75
4	0,1/3,5	3,6	0,03	3,63	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га;	3,63 3,63
5	4,1/0,2	4,3	4,30	8,60	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га; - протизсувні та протиерозійні заходи, га - ліквідація заболоченості, га; - влаштування відкритого дренажного каналу, км; - захист від затоплення (підсипка території), га; - розчистка озера, га;	8,60 8,60 3,50 1,00 0,15 0,86 0,35
6	1,0/1,3	2,3	0,35	2,65	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га; - протизсувні та протиерозійні заходи, га;	2,65 2,65 0,90
7	0,3/0,7	1,0	0,11	1,11	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га;	1,11 1,11

1	3	2	4	5	6	7
8	1,6/7,0	8,6	1,40	10,00	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га; - берегоукріплення, км; - влаштування набережної, км; - регулювання русла ріки Стрижень (розчистка), км;	10,00 10,00 0,80 0,80 0,80
9	0,4/1,2	1,6	5,22	6,82	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га; - берегоукріплення, км; - влаштування набережної, км; - регулювання русла ріки Стрижень (розчистка), км;	6,82 6,82 0,60 1,00 0,95
10	-/0,9	0,9	-	0,90	- вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га;	0,90
11	-	-	3,00	3,00	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га; - протизсувні та протиерозійні заходи, га; - берегоукріплення, км; - влаштування набережної, км; - регулювання русла ріки Стрижень (розчистка), км;	3,00 3,00 1,90 0,25 0,80 0,65
12	-	-	16,33	16,33	- заходи по зниженню рівня ґрунтових вод, га; - вертикальне планування та організація поверхневого стоку, га; - берегоукріплення, км; - влаштування набережної, км; - захист від затоплення (підсипка території – туристичне селище), га; - благоустрій пляжу, га; - регулювання русла ріки Стрижень (розчистка), км;	16,33 16,33 1,25 0,40 7,40 1,00 0,40
Разом	9,5/24,6	33,6	39,67	73,27		

**Основні гідротехнічні заходи з інженерної підготовки
та захисту території в межах ДПТ**

№ п/п	Назва заходів	Одиниця виміру	Кількість Всього
1	Протизсувні заходи	га	1,0
2	Протиерозійні заходи	га	5,2
3	Заходи по зниженню рівня ґрунтових вод	га	73,3
4	Благоустрій р. Стрижень	км	2,8
5	Берегозакріплення	км	2,9
6	Влаштування нових та капітальний ремонт існуючих набережних	км	3,0
7	Благоустрій пляжу	га	1,0
8	Захист від затоплення	га	1,2

Більш детально всі заходи з інженерної підготовки та захисту території, що проектується, будуть уточнюватися на наступних стадіях проектування спеціалізованими проектними інститутами.

7.2. Вертикальне планування та схема дощової каналізації

Схему вертикального планування та дощової каналізації розроблено згідно з планувальними рішеннями на топографічному матеріалі масштабу 1:2000 у відповідності з ДБН 360-92**. Розділ підтверджує технічну спроможність та економічну доцільність планувального рішення.

При опрацюванні схем були вирішені наступні основні питання:

- забезпечення відводу поверхневих вод з території житлової забудови і вулиць;
- запобігання забруднення водойм шляхом влаштування очисних споруд дощової каналізації;
- висотне вирішення нових вулиць та транспортних тунелів, що проектується на перетині пр. Миру з пл. Красною.

Висотне положення існуючої забудованої території та вулиць із твердим покриттям зберігається без змін і береться за основу при проектуванні нових вулиць.

Вертикальне планування проектної території виконано в ув'язці з існуючою забудовою та вулицями з врахуванням проведення мінімальних обсягів земляних робіт і розроблено методом проектних відміток, які встановлено в характерних точках зміни поздовжнього профілю нових вулиць. Проведення значних обсягів земляних

робіт передбачається тільки при засипці частини пониження (колишній кар'єр) в районі вул. Мурінсона і Папаніна до відміток поверхні прилеглої території та часткового його планування та терасування при влаштуванні нової забудови.

На нових вулицях передбачено влаштування асфальтобетонного покриття, на тротуарах і пішохідних доріжках покриття з бетонних плит типу "ФЕМ" і асфальтобетонного покриття.

В місцях, де необхідно проведення ремонту існуючого покриття, передбачений демонтаж верхнього шару покриття із подальшим його відновленням.

На сьогодні організація поверхневого стоку з території, що розглядається, здійснюється комбінованим способом: по спланованій поверхні землі, лотках проїздів та закритою локальною дощовою каналізацією.

Дощову каналізацію побудовано: пр. Миру – вул. Київська; вул. Кирпоноса - пр. Перемоги. Випуски стоку з головних колекторів, що проходять по вул. Київській Ø 2000 та пр. Перемоги Ø 2000, здійснюються в р. Стрижень.

В південно-західній частині дощову каналізацію побудовано в районі вул. Мурінсона з випуском стоку в пониження (колишній кар'єр) в районі вул. Мурінсона і Папаніна.

В південній частині існуюча дощова каналізація відводить поверхневі стоки з вул. Толстого Ø 1000. Випуск здійснюється у відкриту канаву в районі фабрики лозових виробів.

Очисні споруди дощової каналізації на сьогодні відсутні.

Водовідвід із проектної території передбачено здійснювати повною роздільною системою каналізування. В основу рішень по організації поверхневого стоку покладено раніше розроблену в генеральному плані схему дощової каналізації та ТЕР дощової каналізації м. Чернігова (1993р.). Схемою передбачено розширення існуючої дощової каналізації і будівництво нових головних зливових колекторів. До головних колекторів передбачено підключення колекторів з прилеглих вулиць.

Всі існуючі випуски неочищеного стоку закриваються і підключаються до проектної мережі дощової каналізації або до проектних очисних споруд.

З проектної території всі дощові стоки подаються закритою дощовою каналізацією до проектних очисних споруд, які передбачено розмістити на південь від вул. Толстого. Площа очисних споруд, згідно розрахунків ТЕР, становитиме 5,2 га. Санітарно-захисна зона - 100м. Випуск очищеного стоку передбачено в р. Десна.

Для запобігання забруднення р. Стрижень поверхневими стоками з вулиць, що мають ухили в напрямку річки, пропонується влаштувати магістральні колектори, які відведуть воду до насосних станцій і далі до очисних споруд. Поверхневі стоки з головного колектора по вул. Київській відводяться до проектної насосної станції НС1, розташованої в районі вул. Зеленої, і далі напірним колектором, що проходить вздовж набережної, подаються до насосної станції НС2. Санітарно-захисна зона насосних станцій – 15 м.

Насосну станцію НС2 пропонується розмістити в районі Красного мосту. До цієї насосної станції також подаються поверхневі стоки з існуючого головного дощового колектору пр. Перемоги та проектних колекторів, що проходять по вул. Коцюбинського, Гетьмана Полуботка, Шевченка, Преображенській та інших.

З насосної станції НС2 дощові води перекачуються напірним колектором по вул. Преображенській, Белінського до перетину з вул. Толстого і далі через колодязь-гаситель самопливом до проектних очисних споруд дощової каналізації. Поверхневі стоки з інших вулиць подаються самопливом до цих очисних споруд.

Розроблена схема дощової каналізації і вертикального планування підтверджує можливість здійснення планувального вирішення території, потребує уточнення і береться за основу на наступних стадіях проектування.

8. ОРГАНІЗАЦІЯ РУХУ ТРАНСПОРТУ І ПІШХОДІВ.

Даний проект виконано у відповідності до генерального плану міста та схемою транспорту.

Вулично-дорожня мережа міста Чернігова сформована радіальною схемою. Суттєвим недоліком мережі є значна концентрація транспортних потоків у центральній частині міста. Це спричиняє перевантаження центральної частини Чернігова, яка є історичним центром міста та має суттєві обмеження при реконструкції вулично-дорожньої мережі.

До магістралей загальноміського значення віднесено вулиці: проспект Миру, вул. Щорса, проспект Перемоги, вулиці Шевченка, Гетьмана Полуботка та Проектна 3, Любецька, Київська, Горького

Основними магістралями районного значення є вулиці: Л. Толстого, Преображенська, Магістратська, Кирпоноса, Комсомольська.

Більша частина транспорту, що проходить через центр, рухається по вулицях Щорса, Л. Толстого, Київській, Преображенській, Любецькій, Гетьмана Полуботка та по проспекту Миру.

Прспект Миру меридіональна магістраль, що має вихід на Критський коридор № 9.

Проектом передбачається :

- зважаючи на відсутність магістралей, що дублюють прспект Миру, на основі рішень генплану проектом передбачається пробивка вулиці Любецької від вулиці Щорса, через прспект Перемоги до вулиці Л. Толстого з подальшим виходом на київський напрямок. Пробивка вулиці Любецької дозволить у перспективі знизити транспортне навантаження на прспект Миру;
- розширення проїзної частини ряду магістралей до нормативних показників;
- реконструкція площі Красної. На перетині вулиць Шевченка, Гетьмана Полуботка, Магістратської з пр. Миру під пл. Красною буде влаштовано туннель у напрямку пр. Миру. Це збільшить пропускну здатність пр. Миру та частково розвантажить пл. Красну від руху автомобільного транспорту.

Перелік магістралей загальноміського та районного значення з їх основними характеристиками наведений нижче, у таблиці № 8.-1.

Таблиця № 8.-1.

№	Категорія вулиці	Назва вулиці	Ширина в червоних лініях, м	Ширина проїзної частини, м
1.	Магістралі загальноміського значення	пр. Миру	-	22,5
		пр. Перемоги	45	16
		вул. Щорса	45	16
		вул. Шевченка	20	8
		вул. Київська	45	16
		вул. Гетьмана Полуботка	20	11,25
		вул. Проектна 3	35	15
		вул. Любецька	45	16
		вул. Горького	30	15
2.	Магістралі районного значення	вул. Л. Толстого	35	15
		вул. Преображенська	20	8
		вул. Магістратська	20	11,25
		вул. Кирпоноса	20	11,25
		вул. Комсомольська	15	7

Примітка: в умовах реконструкції можливе відхилення від нормативних показників ширини червоних ліній та проведення їх по лінії забудови.

Пасажи́рські перевезення здійснюються такими видами громадського транспорту, як тролейбус, автобус, мікроавтобус та індивідуальним транспортом. Велика перевага в обслуговуванні пасажирських потоків, в тому числі і туристичних, масовим пасажирським транспортом полягає в наявності у місті розгалуженої тролейбусної мережі.

Маршрути міського пасажирського транспорту проходять по вулицях: Л.Толстого, Преображенській, Шевченка, Гетьмана Полуботка, Комсомольській, Щорса, Любецькій, П'ятницькій, Кирпоноса, пр. Миру, пр. Перемоги.

Проектом пропонується:

- перенести рух автобусних маршрутів з проспекту Миру (на ділянці від пл. Красна до вул. Л. Толстого) на вулицю Кирпоноса.
- перенести рух автобусних маршрутів з вулиці Комсомольської на вулицю Любецьку (ділянка пробивки від вулиці Щорса до проспекту Перемоги) та влаштувати на ділянці пробивки від проспекту Перемоги до вулиці Л. Толстого нову лінію руху автобусного транспорту.

Для забезпечення необхідного рівня безпеки руху транспорту та пішоходів передбачена організація наземних пішохідних переходів на перехрестях і через вулиці в місцях формування фокусів пішохідного руху.

Зупинки автобусів і таксомоторів розміщуються у фокусах пасажироформувань на відстані 400-600 м. одна від другої (у відповідності з ДБН 360-92**).

На схемі транспорту показані лінії руху громадського пасажирського транспорту, зупинки, пішохідні переходи, розміщення місць автостоянок постійного зберігання.

На сьогодні рівень автомобілізації у місті Чернігові складає 115 авто на тисячу мешканців.

На перспективу прийнятий рівень автомобілізації 180 автомобілів на тисячу мешканців. Населення району, що проектується, складе 44,7 тисячі мешканців, з яких:

- 0,6 тисячі будуть мешкати у садибній забудові і зберігати автомобілі в гаражах на присадибних ділянках;
- 10 тисяч мешкатимуть у багатоквартирних будинках та зберігатимуть автомобілі на автостоянках довготривалого зберігання, розташованих у цокольних поверхах будинків (таблиця №8-2);

№ груп житлових кварталів	Чисельність населення багатоквартирної забудови групи житлових кварталів, чоловік	Параметри автостоянок	
		ємкість, маш. місць	м ²
1	500	90	1620
2	1700	306	5508
3	1300	234	4212
4	1100	198	3564
5	600	108	1944
6	700	126	2268
7	300	54	972
8	2700	486	8748
9	900	162	2916
10	200	36	648
11	-	-	-
12	-	-	-
Усього	10000		32400

- У існуючому житловому фонді, проживатиме 34,1 тис. чол. Для них необхідно передбачити місця довготривалого зберігання на 6140 автомобілів.

Автомобілі планується розмістити у багатоповерхових стоянках:

- перетин вул. Попудренка та Маяковського -1770 авто (поз. 1)
- район пробивки вул. Любецької від проспекту Перемоги до вулиці Л. Толстого (поз. 2)
- район вул. Чеплева, Мстиславська -1400 авто (поз. 3)
- район «Хлібокомбінату №1»- 1120 авто (поз. 4)

Нижче, у таблиці № 8.-3., наведені показники ємності та території під автостоянки для тимчасового зберігання індивідуальних автомобілів та гаражів (відповідно ДБН 360-92**).

Таблиця № 8.-3.

Розрахунок територій автостоянок

Група житлових кварталів №1

№	Установи, підприємства, споруди.	Площа автостоянок	
		маш. місць	га
1	2	3	4
<i>Установи народної освіти</i>			
3	Міжшкільний центр комп'ютерного та виробничого навчання	30	0,075
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
5	Роздавальні пункти молочної кухні	2	0,005

1	2	3	4
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
15	Приміщення для культурно-масової роботи	16	0,04
16	Клубні установи та центри дозвілля	25	0,0625
17	Танцювальні зали	5	0,0125
18	Кінотеатри та відеозали	15	0,0375
21	Багатофункціональний комплекс	видовищний 300	0,75
22	Зали атракціонів та гральних автоматів	3	0,0075
24	Виставкові приміщення	30	0,075
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	36	0,09
26	Магазини непродовольчих товарів	240	0,6
28	Підприємства громадського харчування	83	0,2075
<i>Підприємства комунального обслуговування</i>			
31	Пральні самообслуговування	4	0,01
32	Хімчистки самообслуговування	2	0,005
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
34	Відділення зв'язку	2	0,005
38	Офісні приміщення	30	0,075
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
40	Готелі	10	0,025
41	Громадські вбиральні	2	0,005
Разом			2,0825

Група житлових кварталів №2

1	2	3	4
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
4	Аптеки	3	0,0075
5	Роздавальні пункти молочної кухні	2	0,005
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
11	Оздоровчий центр	6	0,015
15	Приміщення для культурно-масової роботи	16	0,04
16	Клубні установи та центри дозвілля	25	0,0625
17	Танцювальні зали	5	0,0125
18	Кінотеатри та відеозали	10	0,025
22	Зали атракціонів та гральних автоматів	3	0,0075
23	Масові бібліотеки	14	0,035
24	Виставкові приміщення	60	0,15
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	60	0,15
26	Магазини непродовольчих товарів	324	0,81
27	Універсальні та спеціалізовані магазини	144	0,36
28	Підприємства громадського харчування	111	0,2775
<i>Підприємства комунального обслуговування</i>			
31	Пральні самообслуговування	4	0,01
32	Хімчистки самообслуговування	2	0,005
33	Бані, сауни	2	0,005
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			

1	2	3	4
35	Відділення і філіали ощадних банків	3	0,0075
36	Юридичні консультації	2	0,005
37	Нотаріальні контори	2	0,005
38	Офісні приміщення	100	0,25
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
41	Громадські вбиральні	2	0,005
<i>Разом</i>			2,25

Група житлових кварталів №3

1	2	3	4
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
5	Роздавальні пункти молочної кухні	2	0,005
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
15	Приміщення для культурно-масової роботи	15	0,0375
16	Клубні установи та центри дозвілля	20	0,05
17	Танцювальні зали	4	0,01
18	Кінотеатри та відеозали	5	0,0125
22	Зали атракціонів та гральних автоматів	3	0,0075
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	72	0,18
26	Магазини непродовольчих товарів	324	0,81
27	Універсальні та спеціалізовані магазини	144	0,36
28	Підприємства громадського харчування	111	0,2775
<i>Підприємства комунального обслуговування</i>			
31	Пральні самообслуговування	4	0,01
32	Хімчистки самообслуговування	2	0,005
33	Бані, сауни	2	0,005
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
38	Офісні приміщення	32	0,08
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
41	Громадські вбиральні	2	0,005
<i>Разом</i>			1,855

Група житлових кварталів №4

1	2	3	4
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
4	Аптеки	3	0,0075
5	Роздавальні пункти молочної кухні	2	0,005
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
15	Приміщення для культурно-масової роботи	50	0,125
16	Клубні установи та центри дозвілля	15	0,0375
17	Танцювальні зали	4	0,01
18	Кінотеатри та відеозали	5	0,0125
22	Зали атракціонів та гральних автоматів	3	0,0075
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	12	0,03
26	Магазини непродовольчих товарів	78	0,195
27	Універсальні та спеціалізовані магазини	105	0,2625
28	Підприємства громадського харчування	21	0,0525

1	2	3	4
<i>Підприємства комунального обслуговування</i>			
31	Пральні самообслуговування	4	0,01
32	Хімчистки самообслуговування	2	0,005
33	Бані, сауни		
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
35	Відділення і філіали ощадних банків	3	0,0075
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
41	Громадські вбиральні	2	0,005
<i>Разом</i>			0,7725

Група житлових кварталів №5

1	2	3	4
<i>Установи народної освіти</i>			
1	Дитячі дошкільні заклади	7	0,0175
3	Міжшкільний центр комп'ютерного та виробничого навчання	27	0,0675
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
4	Аптеки	3	0,0075
5	Роздавальні пункти молочної кухні	2	0,005
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
15	Приміщення для культурно-масової роботи	5	0,0125
16	Клубні установи та центри дозвілля	5	0,0125
17	Танцювальні зали	3	0,0075
18	Кінотеатри та відеозали	2	0,005
22	Зали атракціонів та гральних автоматів	1	0,0025
24	Виставкові приміщення	30	0,075
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	11	0,0275
26	Магазини непродовольчих товарів	62	0,155
28	Підприємства громадського харчування	24	0,06
30	Майстерні по виготовленню виробів декоративно - прикладного мистецтва	3	0,0075
<i>Підприємства комунального обслуговування</i>			
31	Пральні самообслуговування	4	0,01
32	Хімчистки самообслуговування	2	0,005
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
34	Відділення зв'язку	2	0,005
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
40	Готелі	5	0,0125
41	Громадські вбиральні	1	-
<i>Разом</i>			0,495

Група житлових кварталів №6

1	2	3	4
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
5	Роздавальні пункти молочної кухні	2	0,005
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
15	Приміщення для культурно-масової роботи	10	0,025
16	Клубні установи та центри дозвілля	19	0,0475

1	2	3	4
17	Танцювальні зали	3	0,0075
18	Кінотеатри та відеозали	4	0,01
22	Зали атракціонів та гральних автоматів	2	0,005
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	12	0,03
26	Магазини непродовольчих товарів	60	0,15
28	Підприємства громадського харчування	35	0,0875
<i>Підприємства комунального обслуговування</i>			
31	Пральні самообслуговування	4	0,01
32	Хімчистки самообслуговування	2	0,005
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
34	Відділення зв'язку	2	0,005
35	Відділення і філіали ощадних банків	3	0,0075
36	Юридичні консультації	2	0,005
37	Нотаріальні контори	2	0,005
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
41	Громадські вбиральні	2	0,005
<i>Разом</i>			<i>0,41</i>

Група житлових кварталів №7

1	2	3	4
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
4	Аптеки	3	0,0075
5	Роздавальні пункти молочної кухні	2	0,005
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
15	Приміщення для культурно-масової роботи	13	0,0325
16	Клубні установи та центри дозвілля	25	0,0625
17	Танцювальні зали	4	0,01
18	Кінотеатри та відеозали	5	0,0125
22	Зали атракціонів та гральних автоматів	3	0,0075
23	Масові бібліотеки	16	0,04
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	11	0,0275
26	Магазини непродовольчих товарів	62	0,155
28	Підприємства громадського харчування	35	0,0875
<i>Підприємства комунального обслуговування</i>			
31	Пральні самообслуговування	4	0,01
32	Хімчистки самообслуговування	2	0,005
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
34	Відділення зв'язку	2	0,005
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
41	Громадські вбиральні	2	0,005
<i>Разом</i>			<i>0,475</i>

Група житлових кварталів № 8

1	2	3	4
<i>Установи народної освіти</i>			
1	Дитячі дошкільні заклади	5	0,0125
2	Загальноосвітні школи	15	0,0375

1	2	3	4
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
5	Роздавальні пункти молочної кухні	2	0,005
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
15	Приміщення для культурно-масової роботи	44	0,11
16	Клубні установи та центри дозвілля	88	0,22
17	Танцювальні зали	5	0,0125
18	Кінотеатри та відеозали	16	0,04
22	Зали атракціонів та гральних автоматів	4	0,01
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	45	0,1125
26	Магазини непродовольчих товарів	240	0,6
27	Універсальні та спеціалізовані магазини	144	0,36
28	Підприємства громадського харчування	30	0,075
<i>Підприємства комунального обслуговування</i>			
31	Пральні самообслуговування	4	0,01
32	Хімчистки самообслуговування	2	0,005
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
34	Відділення зв'язку	2	0,005
38	Офісні приміщення	20	0,05
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
39	Житлово- комунальні організації	3	0,0075
40	Готелі	5	0,0125
41	Громадські вбиральні	2	0,005
<i>Разом</i>			<i>1,69</i>

Група житлових кварталів № 9

1	2	3	4
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
4	Аптеки	3	0,0075
5	Роздавальні пункти молочної кухні	2	0,005
8	Спортивні зали загального користування	3	0,0075
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
11	Оздоровчий центр	8	0,02
15	Приміщення для культурно-масової роботи	22	0,055
16	Клубні установи та центри дозвілля	75	0,1875
17	Танцювальні зали	8	0,02
18	Кінотеатри та відеозали	14	0,035
22	Зали атракціонів та гральних автоматів	4	0,01
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	12	0,03
26	Магазини непродовольчих товарів	78	0,195
28	Підприємства громадського харчування	33	0,0825
<i>Підприємства комунального обслуговування</i>			
31	Пральні самообслуговування	4	0,01
32	Хімчистки самообслуговування	2	0,005
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
34	Відділення зв'язку	2	0,005

1	2	3	4
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
40	Готелі	5	0,0125
41	Громадські вбиральні	2	0,005
<i>Разом</i>			0,7

Група житлових кварталів №10

1	2	3	4
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
5	Роздавальні пункти молочної кухні	2	0,005
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
15	Приміщення для культурно-масової роботи	16	0,04
16	Клубні установи та центри дозвілля	23	0,0575
17	Танцювальні зали	5	0,0125
18	Кінотеатри та відеозали	7	0,0175
22	Зали атракціонів та гральних автоматів	2	0,005
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	60	0,15
26	Магазини непродовольчих товарів	324	0,81
28	Підприємства громадського харчування	83	0,2075
<i>Підприємства комунального обслуговування</i>			
31	Пральні самообслуговування	4	0,01
32	Хімчистки самообслуговування	2	0,005
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
36	Юридичні консультації	3	0,0075
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
40	Готелі	10	0,025
41	Громадські вбиральні	2	0,005
<i>Разом</i>			1,3575

Група житлових кварталів № 11

1	2	3	4
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
4	Аптеки	3	0,0075
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
10	Інформаційно-туристичний центр (планетарій)	18	0,045
24	Виставкові приміщення	40	0,1
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	11	0,0275
26	Магазини непродовольчих товарів	60	0,15
28	Підприємства громадського харчування	83	0,2075
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
34	Відділення зв'язку	2	0,005
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
40	Готелі	5	0,0125
41	Громадські вбиральні	2	0,005
<i>Разом</i>			0,56

Група житлових кварталів № 12

1	2	3	4
<i>Установи охорони здоров'я</i>			
4	Аптеки	3	0,0075
<i>Установи культури і мистецтва</i>			
12	Центр водних видів спорту	10	0,025
13	Парк розваг, екстрім- парк	14	0,035
14	Центр водних розваг «Аквапарк»	150	0,375
18	Кінотеатри та відеозали	4	0,01
19	Музей «Міні Чернігівщина»	3	0,0075
20	Співоче поле	250	0,625
	Ресторан	55	0,1375
<i>Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування</i>			
25	Магазини продовольчих товарів	11	0,0275
26	Магазини непродовольчих товарів	60	0,15
28	Підприємства громадського харчування	18	0,045
30	Майстерні по виготовленню виробів декоративно - прикладного мистецтва	3	0,0075
<i>Кредитно-фінансові установи та підприємства зв'язку</i>			
34	Відділення зв'язку	2	0,005
35	Відділення і філіали ощадних банків	3	0,0075
<i>Установи житлово- комунального господарства</i>			
40	Готелі	165	0,4125
41	Громадські вбиральні	2	0,005
<i>Разом</i>			1,8825
Усього по ДПТ			14,53

9.2. Електропостачання.

Нова забудова у центральній частині м. Чернігова передбачається на ділянках, де існують інженерні мережі. На даний час електропостачання території, що розглядається, здійснюється від підстанції 110/10кВ „Ялівщина” та підстанції 35/10кВ „Лісковицька” через розподільчі пункти – РП-10кВ:

- РП-1 - безпосередньо у межах території детального плану – підключений до ПС 35/10кВ „Ялівщина” (2x10МВА) ;
- РП-4 - безпосередньо у межах території ПДП – підключений до ПС „Лісковицька” (16+6,3МВА);

- РП-9 – за межами території, що розглядається.

Для вирішення схеми електропостачання виконано розрахунок електричних навантажень:

- для комунально-побутових потреб населення - за укрупненими показниками споживання електроенергії за рік на одну людину згідно норм ДБН360-92** «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень». При цьому прийняті нормативи враховують електроспоживання житловими будинками, підприємствами побутового призначення, вуличним освітленням, водопостачанням, каналізацією, тощо;
- для інших споживачів - згідно питомих нормативів ДБН В.2.5.23-2003 „Проектування об'єктів цивільного призначення” та аналізу значної кількості типових проектів.

Прийняті нормативи та підсумки розрахунків наведено в таблиці № 9.2.-1.

Таблиця № 9.2-1.

Таблиця підрахунку електричних навантажень

№ п/п	Найменування	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Питома норма	Розрахунк. навантаження тис.кВт	Коеф. участі у макс. навантаж.	Навантаження на шинях 0,4кВ тис.кВт
1	2	3	4	5	8	9	10
Група кварталів №1							
1	Житлові будинки до 10 поверхів	тис.чол.	3,3	1870кВтгод/ч ол.рік	1,2	1	1,2
2	Житлові будинки вище 10 поверхів	тис.чол.	0,9	2100кВтгод/ч ол.рік	0,4	0,9	0,36
3	Центр виробничого навчання	місце	380	0,45кВт/місце	0,17	0,3	0,051
4	Приміщення для фізк.-оздоровчих занять	м ² заг. площі	295	0,03кВт/ м ² заг. площі	0,01	0,9	0,009
5	Клубні установи та центри дозвілля	місце	170	0,15кВт/місце	0,025	0,9	0,023
6	Кінотеатр	місце	200	0,15кВт/місце	0,03	0,9	0,027
7	Багатофункціональний видовищний комплекс	місце	2000	0,45кВт/місце	0,9	0,9	0,81
8	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	300	0,25кВт/ м ² торг. пл.	0,75	0,8	0,6
9	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	2000	0,15кВт/ м ² торг. пл.	0,3	0,6	0,18
10	Заклади харчування	місце	690	0,85кВт/місце	0,6	0,7	0,42
11	Офісні приміщення	м ² заг. пл.	1500	0,055кВт/ м ² корисн. площі	0,08	0,4	0,032
12	Готелі	місце	200	0,5кВт/місце	0,1	0,7	0,07
	Разом						3,78

1	2	3	4	5	8	9	10
Група кварталів №2							
1	Житлові будинки до 10 поверхів	тис.чол.	3,7	1870кВтгод/ч ол.рік	1,3	1	1,3
2	Житлові будинки вище 10 поверхів	тис.чол.	0,4	2100кВтгод/ч ол.рік	0,2	0,9	0,18
3	Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять	м ² заг площі	290	0,03кВт/ м ² заг.площі	0,01	0,9	0,009
4	Басейн та оздоровчий центр	м ² дзерк. води	350	аналог	0,25	0,9	0,225
5	Клубні установи та центри дозвілля	місць	170	0,15кВт/ місце	0,025	0,9	0,023
6	Масові бібліотеки	тис. один зберіган.	180	аналог	0,07	0,5	0,035
7	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	400	0,25кВт/ м ² торг.пл.	0,1	0,8	0,08
8	Магазини непрод.	м ² торг. площі	2700	0,15кВт/ м ² торг.пл.	0,4	0,6	0,24
9	Універсальні та спец. магазини	м ² торг. площі	1200	0,20кВт/ м ² торг.пл.	0,24	0,8	0,192
10	Заклади харчування	місць	920	0,85кВт/ місце	0,8	0,7	0,56
11	Офісні приміщення	м ² заг.пл.	5000	0,055кВт/м ² кориснплощі	0,28	0,4	0,112
Разом							2,96
Група кварталів №3							
1	Житлові будинки до 10 поверхів	тис.чол.	2,1	1870кВтгод/ч ол.рік	0,8	1	0,8
2	Житлові будинки вище 10 поверхів	тис.чол.	0,08	2100кВтгод/ч ол.рік	0,1	0,9	0,09
3	Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять	м ² заг площі	250	0,03кВт/ м ² заг. площі	0,01	0,9	0,009
4	Клубні установи та центри дозвілля	місць	150	0,15кВт/ місце	0,02	0,9	0,018
5	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	600	0,25кВт/ м ² торг.пл.	0,15	0,8	0,12
6	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	4000	0,15кВт/ м ² торг.пл.	0,6	0,6	0,36
7	Універсальні та спец. магазини	м ² торг. площі	1800	0,20кВт/ м ² торг.пл.	0,4	0,8	0,32
8	Заклади харчування	місць	920	0,85кВт/ місце	0,78	0,9	0,7
9	Офісні приміщення	м ² заг.пл.	1600	0,055кВт/ м ² кориснплощі	0,09	0,4	0,036
Разом							2,45
Група кварталів №4							
1	Житлові будинки до 10 поверхів	тис.чол.	3,1	1870кВтгод/ч ол.рік	1,1	1	1,1
2	Житлові будинки вище 10 поверхів	тис.чол.	0,6	2100кВтгод/ч ол.рік	0,24	0,9	0,216
3	Приміщення для фіз-оздоровчих занять	м ² заг площі	260	0,03кВт/ м ² заг. площі	0,01	0,9	0,009
4	Клубні установи та центри дозвілля	місць	150	0,15кВт/ місце	0,02	0,9	0,018
5	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	80	0,25кВт/ м ² торг.пл.	0,02	0,8	0,016

1	2	3	4	5	8	9	10
6	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	520	0,15кВт/ м ² торг. пл.	0,08	0,6	0,048
7	Універсальні та спец. магазини	м ² торг. площі	700	0,20кВт/ м ² торг. пл.	0,14	0,8	0,112
8	Заклади харчування	місце	170	1,03кВт/ місце	0,2	0,9	0,18
	Разом						1,7
Група кварталів №5							
1	Житлові будинки до 10 поверхів	тис.чол.	1,3	1870кВтгод/ч ол.рік	0,5	1	0,5
2	Дитячий дошкільний заклад	місце	120	0,45кВт/ місце	0,05	0,4	0,02
3	Центр виробничого навчання	місце	340	0,45кВт/ місце	0,2	0,6	0,12
4	Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять	м ² заг. площі	90	0,03кВт/ м ² заг. площі	0,01	0,9	0,009
5	Клубні установи та центри дозвілля	місце	70	0,15кВт/ місце	0,01	0,9	0,009
6	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	70	0,25кВт/ м ² торг. пл.	0,02	0,8	0,016
7	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	520	0,15кВт/ м ² торг. пл.	0,08	0,6	0,048
8	Заклади харчування	місце	200	1,03кВт/ місце	0,2	0,9	0,18
9	Готель	місце	50	0,5кВт/ місце	0,03	0,7	0,021
	Разом						0,92
Група кварталів №6							
1	Житлові будинки до 10 поверхів	тис.чол.	2,4	1870кВтгод/ч ол.рік	0,9	1	0,9
2	Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять	м ² заг. площі	170	0,03кВт/ м ² заг. площі	0,01	0,9	0,009
3	Клубні установи та центри дозвілля	місце	100	0,15кВт/ місце	0,015	0,9	0,014
4	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	80	0,25кВт/ м ² торг. пл.	0,02	0,8	0,016
5	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	500	0,15кВт/ м ² торг. пл.	0,075	0,6	0,045
6	Заклади харчування	місце	170	1,03кВт/ місце	0,18	0,9	0,162
	Разом						1,15
Група кварталів №7							
1	Житлові будинки до 10 поверхів	тис.чол.	2,6	1870кВтгод/ч ол.рік	0,9	1	0,9
2	Житлові будинки вище 10 поверхів	тис.чол.	0,6	2100кВтгод/ч ол.рік	0,2	0,9	0,18
3	Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять	м ² заг. площі	225	0,03кВт/ м ² заг. площі	0,01	0,9	0,009
4	Клубні установи та центри дозвілля	місце	130	0,15кВт/ місце	0,02	0,9	0,018
5	Масові бібліотеки	тис. один зберіган.	200	аналог	0,08	0,5	0,04
6	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	70	0,25кВт/ м ² торг. пл.	0,02	0,8	0,016

1	2	3	4	5	8	9	10
7	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	520	0,15кВт/ м ² торг.пл.	0,08	0,6	0,048
8	Заклади харчування	місце	290	1,03кВт/ місце	0,3	0,9	0,27
	Разом						1,48
Група кварталів №8							
1	Житлові будинки до 10 поверхів	тис.чол.	10,4	1870кВтгод/ч ол.рік	3,7	1	3,7
2	Житлові будинки вище 10 поверхів	тис.чол.	1,4	2100кВтгод/ч ол.рік	0,55	0,9	0,495
3	Дитячі дошкільні заклади	місце	75	0,45кВт/ місце	0,04	0,4	0,016
4	Загальноосвітня школа	місце	820	0,25кВт/ місце	0,2	0,3	0,06
5	Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять	м ² заг. площі	760	0,03кВт/ м ² заг. площі	0,02	0,9	0,018
6	Клубні установи та центри дозвілля	місце	440	0,15кВт/ місце	0,07	0,9	0,063
7	Кінотеатр	місце	220	0,15кВт/ місце	0,03	0,9	0,027
8	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	300	0,25кВт/ м ² торг.пл.	0,08	0,8	0,064
9	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	2000	0,15кВт/ м ² торг.пл.	0,3	0,6	0,18
10	Універсальні та спец. магазини	м ² торг. площі	1200	0,20кВт/ м ² торг.пл.	0,24	0,8	0,192
11	Заклади харчування	місце	250	1,03кВт/ місце	0,26	0,9	0,234
12	Офісні приміщення	м ² заг.пл.	1200	0,055кВт/ м ² корисн.площ	0,07	0,4	0,028
13	Готель	місце	50	0,5кВт/ місце	0,025	0,7	0,018
	Разом						5,1
Група кварталів №9							
1	Житлові будинки до 10 поверхів	тис.чол.	6,8	1870кВтгод/ч ол.рік	2,45	1	2,45
2	Житлові будинки вище 10 поверхів	тис.чол.	0,3	2100кВтгод/ч ол.рік	0,12	0,9	0,11
3	Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять	м ² заг. площі	1070	0,03кВт/ м ² заг. площі	0,03	0,9	0,027
4	Басейн із оздоровчим центром	м ² дзерк. води	350	аналог	0,25	0,9	0,225
5	Клубні установи та центри дозвілля	місце	500	0,15кВт/ місце	0,075	0,9	0,068
6	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	80	0,25кВт/ м ² торг.пл.	0,02	0,8	0,016
7	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	520	0,15кВт/ м ² торг.пл.	0,08	0,6	0,048
8	Заклади харчування	місце	270	1,03кВт/ місце	0,3	0,9	0,27
9	Готель	місце	50	0,5кВт/ місце	0,025	0,7	0,018
	Разом						3,23
Група кварталів №10							
1	Житлові будинки до 10 поверхів	тис.чол.	4,0	1870кВтгод/ч ол.рік	1,5	1	1,5

1	2	3	4	5	8	9	10
2	Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять	м ² заг. площі	280	0,03кВт/ м ² заг. площі	0,01	0,9	0,09
3	Клубні установи та центри дозвілля	місце	160	0,15кВт/ місце	0,02	0,9	0,018
4	Кінотеатр	місце	100	0,15кВт/ місце	0,015	0,9	0,014
5	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	400	0,25кВт/ м ² торг. пл.	0,1	0,8	0,08
6	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	2700	0,15кВт/ м ² торг. пл.	0,41	0,6	0,25
7	Заклади харчування	місце	690	0,85кВт/ місце	0,01	0,9	0,009
8	Готелі	місце	120	0,5кВт/ місце	0,06	0,7	0,042
	Разом						2,0
Група кварталів №11							
1	Інформаційно-туристичний центр			аналог	0,2	0,8	0,16
2	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	75	0,25кВт/ м ² торг. пл.	0,02	0,8	0,016
3	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	500	0,15кВт/ м ² торг. пл.	0,075	0,8	0,06
4	Заклади харчування	місце	690	0,85кВт/ місце	0,59	1	0,59
5	Готель	місце	50	0,5кВт/ місце	0,025	0,7	0,018
	Разом						0,85
Група кварталів №12							
1	Парк розваг				0,1	0,5	0,05
2	Центр водних розваг „Аквапарк”	чол.	1000	аналог	0,3	0,8	0,4
3	Музей „Міні Чернігівщина”			аналог	0,05	0,5	0,025
4	Співоче поле			аналог	0,05	0,8	0,04
5	Магазини продтоварів	м ² торг. площі	75	0,25кВт/ м ² торг. пл.	0,02	0,8	0,016
6	Магазини непрод. товарів	м ² торг. площі	500	0,15кВт/ м ² торг. пл.	0,075	0,6	0,045
7	Заклади харчування	місце	460	1,03кВт/ місце	0,47	0,8	0,38
8	Готелі	місце	1100	0,5кВт/ місце	0,55	1	0,55
	Разом						1,51
	Усього з Kc=0,75						20,3

Примітки. При підрахунку електричних навантажень житлових будинків кількість годин використання максимуму навантажень для житлових будинків з газовими плитами прийнята 5100, для будинків з електроплитами – 5300.

Виходячи з розрахунків та враховуючи місцеві умови, в проєкті пропонується:

1. Згідно рекомендацій Генерального плану м. Чернігова необхідно провести реконструкцію існуючих електропідстанцій 110-35кВ:

- на ПС 110/35/10кВ „Підусівка” встановити два трансформатори потужністю 80МВА;

- на ПС 110/10кВ „Лісковиця”, ПС 35/10кВ „Ялівщина” та „Центральна” встановити по 2 трансформатори потужністю по 16МВА.

2. У зв'язку із значним збільшенням навантаження у групах кварталів 1-4 необхідно побудувати розподільчий пункт 10кВ, у групі кварталів №3 з підключенням його двома КЛ-10кВ до ПС 110/35/10кВ „Підусівка”. Існуючі РП-10кВ на території забудови підлягають реконструкції та встановленню нового обладнання.

3. Електропостачання перспективної забудови буде здійснюватись по мережах 10кВ та 0,4кВ через трансформаторні підстанції 10/0,4кВ – ТП10/0,4кВ. Орієнтовна кількість ТП потужністю 2х630кВА – 25штук. Підключення до електричних мереж міста вирішується при подальшому проектуванні згідно Технічних умов енергопостачальної організації.

4. На протязі всього розрахункового періоду необхідно проводити реконструкцію та розширення електричних мереж 10-0,4кВ.

5. Положення РП-10кВ та напрямок трас магістральних мереж 10кВ показано на схемі.

9.3. Теплопостачання.

На сьогодні теплопостачання багатоквартирного житлово-комунального сектору м. Чернігова, включаючи з територію в межах розробки проекту, вирішено централізованим. Основним джерелом є ТЕЦ із системою магістральних теплових мереж, теплових пунктів та розподільчих тепломереж до абонентів. Незначну частку теплового навантаження, що припадає на споживачів, розташованих у 11 групі кварталів, забезпечує групова котельня ВАТ «Облкомуненерго» по вул. Горького, 3.

Загальний тепловий потік для споживачів у межах проекту складає близько 182,0 МВт.

Загальний стан теплових мереж, виходячи з понад 20 років експлуатаційного періоду, складає близько 60% зношення.

Садибна житлова забудова обладнана автономними теплоустановками.

Підприємства побутового обслуговування невиробничого призначення в основному приєднані до централізованої системи теплопостачання.

Проектом передбачається скорочення приватного сектору та подальший розвиток громадського і багатоквартирного житлового будівництва.

Теплопостачання об'єктів нового будівництва вирішується шляхом використання резервних потужностей існуючої системи від ТЕЦ або через

застосування модульних дахових котелень із використанням, як палива, природного мережного газу.

Витрати теплоти по споживачах житлово-комунального сектору визначені відповідно до прийнятої забезпеченості:

- багатоквартирної забудови опаленням та гарячим водопостачанням;
- підприємств та закладів обслуговування опаленням, гарячим водопостачанням, вентиляцією.

Розрахунки витрат теплоти по видах споживання виконано згідно з вимогами таких нормативних документів:

- СНиП 2.04.07-86 "Тепловые сети",
- СНиП 2.01.01-82 "Строительная климатология и геофизика",

а також проектних даних щодо розподілу житлового фонду та населення по групах житлових кварталів.

Результати розрахунків на кінець проектного періоду наведено в таблиці №9.3.-1.

Таблиця №9.3-1.

Споживачі	Розрахунковий тепловий потік, МВт
Житлові та громадські будівлі, всього	185,9 (13,8)
у тому числі по групах житлових кварталів:	
- 1 (від ТЕЦ)	19,0 (0,6)
- 2 (від ТЕЦ)	20,5 (1,5)
- 3 (від ТЕЦ)	21,1 (3,4)
- 4 (від ТЕЦ)	16,9
- 5 (від ТЕЦ)	5,6
- 6 (від ТЕЦ)	12,2 (0,8)
- 7 (від ТЕЦ)	14,5
- 8 (від ТЕЦ)	17,4 (1,0)
- 9 (від ТЕЦ)	34,4 (1,4)
- 10 (від ТЕЦ)	19,2 (1,4)
- 11 (від котельної ВАТ «Облкомуненерго»)	1,2 (1,2)
- 12 (пропонується модульна котельня або від ТЕЦ для об'єктів громадського призначення)	3,2 (2,5)

Примітка: число у дужках – у тому числі розмір теплового потоку для об'єктів громадського загальноміського призначення, розташованих у межах даної групи житлових кварталів.

Сумарний розрахунковий тепловий потік для житлово-комунального сектору, з урахуванням збитків в теплових мережах та на власні потреби джерел теплоти, за умови 100% покриття потреб споживання, відповідно до прийнятої забезпеченості на кінець проектного періоду, складе близько 204,0 МВт. При цьому розмір додаткового теплового потоку для об'єктів нового житлово-комунального сектору складе близько 53,0 МВт.

Для забезпечення подальшої експлуатації існуючої системи централізованого теплопостачання, з урахуванням додаткових навантажень та приєднання нових абонентів до існуючої системи, через відповідні Технічні умови, одержані в установленому порядку, у складі містобудівних заходів передбачається реконструкція окремих ділянок магістральних та розподільчих теплових мереж, теплових пунктів, будівництво нових розподільчих мереж.

При цьому, враховуючи пріоритетні тенденції енергозбереження у галузі теплопостачання, проектом пропонується:

- заміна та реконструкція теплових мереж із застосуванням нових технологій безканального прокладання труб з попередньою поліуретановою термоізоляцією у пластмасовій оболонці;

- установка теплообмінних апаратів та влаштування модульних дахових котельних для локальних систем теплопостачання;

- розробка режимних карт для спалювання палива;

- регулювання подачі тепла споживачам залежно від температури зовнішнього повітря;

- впровадження засобів обліку та регулювання споживання води і теплової енергії у житловому фонді

На території 12 групи кварталів теплопостачання об'єктів громадського призначення пропонується модульними котельнями або приєднанням до централізованої системи теплопостачання від ТЕЦ за відповідними Технічними умовами; теплопостачання садибної забудови, а також забудови у складі туристичного містечка вирішується на базі використання автономних теплових установок із використанням природного мережного газу як палива.

Траси нових розподільчих теплових мереж централізованої системи, кількість автономних джерел теплопостачання та місце їх установаження уточнюється на подальших стадіях проектування.

Орієнтовна вартість заходів додаткового розрахункового теплового потоку складає близько 400,0 тис. грн.

9.4. Газопостачання.

На теперішній час територія у межах розробки проекту має 100% газифікацію на базі використання природного мережного газу. До складу системи газопостачання входять: 11 ГРП, система розподільчих газопроводів середнього тиску (0,3 МПа), як частка загальної міської системи, та низького тиску (до 0,005 МПа) – від ГРП на житлові будинки, підприємства побутового обслуговування невиробничого характеру.

Газопостачання району, що проектується, намічено шляхом подальшої розбудови існуючої системи із спорудженням нових ГРП та розподільчих газопроводів. Проектом передбачається 100% забезпечення таких категорій споживачів:

- житлові будинки - для потреб харчування і, частково, гарячого водопостачання;
- опалювальні установки садибної забудови;
- котельні - для покриття необхідного теплового потоку.

Приготування їжі у житлових будинках з поверховістю більше 10 поверхів, школах, дитячих дошкільних закладах, установах охорони здоров'я та на підприємствах громадського харчування вирішується на базі використання електрики.

Норми річних витрат природного газу прийняті згідно з ДБН В.2.5-20-2001 "Газопостачання" з урахуванням наявності в квартирі садибної забудови газової плити і газового нагрівача, в квартирі багатоквартирної житлової забудови – газової плити.

Результати розрахунків річних витрат природного газу для споживачів в межах розробки проекту на кінець періоду реалізації проектних пропозицій наведено в таблиці № 9.4.-1.

Споживачі	Річні витрати газу на кінець проектного періоду, млн.м ³			
	Житлові будинки (приготування їжі та частково, гаряче водопостачання)	Опалювальні установки садибної забудови	Котельні для теплопостачання житлово-комунального сектору	Всього
Всього, у межах визначених ДПТ у тому числі по групах житлових кварталів:	3,9	1,4	90,3 (10,23)	95,6
- 1	0,3	-	9,0 (0,51)	9,3
- 2	0,4	0,4	9,3 (0,04)	10,1
- 3	0,3	-	9,2 (1,1)	9,5
- 4	0,3	-	7,7	8,0
- 5	0,2	0,5	2,5	3,2
- 6	0,3	0,1	5,6 (0,42)	6,0
- 7	0,2	-	6,7	6,9
- 8	0,9	0,2	9,5 (0,74)	10,6
- 9	0,6	-	16,3 (1,11)	16,9
- 10	0,4	-	9,5 (0,48)	9,9
- 11	-	-	1,1 (1,1)	1,1
- 12	0,04	0,2	3,9 (3,63)	4,1

Примітка: число у дужках – у тому числі розмір річного газоспоживання для одержання необхідного теплового потоку об'єктами загальноміського громадського призначення, розташованих у межах даної групи житлових кварталів.

У перспективі, для розвитку газифікації даної території намічено побудувати 3 ГРП (квартали 2,5,12) та прокласти близько 2,6 км розподільчих газопроводів високого (до 0,6 МПа) та середнього тисків.

На подальших стадіях проектування пропонується розглянути можливість переходу до застосування комбінованих будинкових регуляторів тиску (КБРТ).

Кількість джерел газопостачання (ГРП, ШРП), місце їх розміщення та траса прокладання розподільчих газопроводів коригується на подальших стадіях проектування із залученням спеціалізованих проектних організацій.

Орієнтовні витрати на реалізацію запропонованих заходів по газифікації зазначеної території складуть близько 640,0 тис. грн.

9.5. Мережі зв'язку.

Загальні положення.

Розділ проекту виконано на основі таких документів та матеріалів:

- генерального плану м. Чернігова (2003 р., інститут "Діпромисто");
- технічних даних на розвиток телефонного зв'язку та мереж проводового мовлення;

- ДБН 360-92** "Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень";
- архітектурних та техніко-економічних розробок ;
- карти покриття мобільного зв'язку операторів КИЇВСТАР, UMC, Well COM, GOLDEN TELECOM.

Телефонний зв'язок.

Існуючий стан.

В центральній частині міста Чернігова діють наступні станції:

- АТС-4 (цифрова станція типу SI-2000) ємністю 8000 номерів по пр. Миру,76;
- АТС-7 ємністю 9000 номерів по пр. Миру,28;
- ОПТС-17 на SESS ємністю 10000 номерів по пр.Перемоги,76 (ємність станції збільшено додатково на 10 тис. номерів, згідно з проектним рішенням генплану).

Проектне рішення.

Згідно з таблицею навантаження в Новозаводському та Деснянському адмінрайонах, з урахуванням існуючого стану, на розрахунковий період передбачається встановити 18580 телефонних апаратів.(див. табл. 1).

Абонентів планується підключити до станцій, ємність яких достатня.

Розрахунок зроблено з урахуванням 100% телефонізації житлових і суспільно-громадських об'єктів.

В розрахунках прийнято:

- 1 телефонний апарат на 1садибний будинок із розрахунку коефіцієнта сімейності - 2,5;
- 1 телефонний апарат на 1 квартиру у багатоквартирній забудові із розрахунку коефіцієнта сімейності - 2,5 чол.;

Розподіл запроєктованої ємності по адміністративних районах наведена в таблиці № 9.5.-1.

Телефонна мережа проектується кабельна, в каналізації, і будується по одноступеневій шафній системі.

Напрямки телефонної каналізації та місця розташування розподільчих телефонних шаф показані на схемі.

Проводове мовлення.

Існуючий стан.

В місті Чернігові існує центральний радіовузол потужністю 85 кВт, ОУС-2 і ОУС-5 потужністю по 10 кВт, а також сім ТП. Загальна кількість радіоточок складає 103 тис. шт.

Існуюча мережа проводового радіомовлення повітряна.

Проектне рішення.

Згідно з таблицею навантажень (див. табл. №9.5.-2.) на розрахунковий строк необхідно підключити - 19680 радіоточок.

Розрахунок зроблено з урахуванням 100% радіофікації житлових і суспільно-громадських об'єктів.

При розрахунку прийнято:

- 1 радіоточка на 1 садибний будинок із розрахунку коефіцієнта сімейності - 2,5;
- 1 радіоточка на 1 квартиру у багатоквартирній забудові із розрахунку коефіцієнта сімейності - 2,5;

Запроектвані радіоточки передбачається підключити до центрального існуючого радіовузла, потужність якого достатня з урахуванням збільшення потужності радіовузла згідно з рішеннями генерального плану.

Мережа проводового мовлення передбачається повітряною на трубостійках та опорах електромереж.

Мережу проводового мовлення необхідно будувати по 1-2 ступеневій системі, повітряно-кабельною, враховуючи вуличні гучномовці для об'яв. Основні напрямки мереж проводового мовлення показані на схемі.

Телебачення

Проектне рішення

В Чернігові існують локальні системи кабельного телебачення.

Кожний будинок центральної частини міста передбачається підключити до мережі кабельного телебачення, яке виконується в існуючій телефонній каналізації.

В кожному садибному будинку рекомендується встановити індивідуальні антени з підсиловачами, орієнтовані на телевізійний ретранслятор.

Таблиця навантажень

Найменування житлових районів	Чисельність населення на розрахунковий період (тис. чол)	Розрахунковий період	
		Телефон шт.	Радіоточки піт.
<i>Новозаводський адмінрайон</i>			
Садибна забудова	0,4	160	160
Багатоквартирна забудова	16,5	6600	6600
Разом	16,9	6760	6760
<i>Деснянський адмінрайон</i>			
Садибна забудова	0,26	105	105
Багатоквартирна забудова	27,54	11015	11015
Разом	27,8	11120	11120
Суспільно-громадський сектор	-	700	1800
<i>Всього</i>	44,7	18580	19680

10. ЗАХОДИ ЩОДО ОЗДОРОВЛЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ТЕРИТОРІЇ.

Еколого-містобудівна ситуація пов'язана з необхідністю покращення екологічного стану та охороною навколишнього середовища, ліквідацією або нейтралізацією осередків існуючих чи потенційних негараздів і вирішенням питань інженерної підготовки ділянок з несприятливими інженерно-геологічними умовами їх освоєння.

З метою забезпечення охорони природного середовища та умов проживання, проектом передбачено ряд планувальних та інженерних заходів по облаштуванню території:

- винесення за межі території, що проектується, несприятливих в екологічному відношенні об'єктів (автопідприємств, гаражів, вантажного річкового порту, пекарні, складів, тощо) і соціально-екологічна спрямованість при використанні вивільнених територій - під зелені насадження, культурно-розважальні заклади, житлову та громадську забудову;

- розміщення передбачених проектом об'єктів інженерної інфраструктури відповідно до санітарних вимог (ДСП 173-96) та вимог ДБН 360-92**;
- організація та озеленення їх санітарно-захисних зон;

зниження транспортного навантаження в межах території за рахунок удосконалення дорожньо-вуличної мережі (пробивка вулиці Любецької, розширення

проїзної частини ряду магістралей, реконструкція площі Красної, з облаштуванням туннелів під нею, тощо);

- проведення заходів з інженерної підготовки території – зниження рівня ґрунтових вод на підтоплювальних ділянках, підсипка низьких ділянок території під конкретне освоєння; ліквідація заболоченості шляхом прокладення водовідвідного каналу; будівництво зливової каналізації та впорядкування поверхневого стоку; попереднє визначення і врахування просадних властивостей ґрунтів при конкретному освоєнні ділянок під будівництво; проведення протизсувних та протиерозійних заходів;

- благоустрій та розчистка заплави р. Стрижень, проведення берегоукріплення, в тому числі в районі перспективного освоєння під «Екстрім-парк»;

- розчистка заплави р. Десни та існуючих водойм, створення декоративних і функціональних водойм, облаштування місць відпочинку на них з облаштуванням пляжних територій; створення променадних доріжок вздовж набережної;

- реконструювання окремих ділянок магістральних та розподільчих мереж водопостачання (з метою запобігання втрат води) та каналізації, будівництво нових розподільчих мереж;

- реконструкція ділянок існуючих магістральних та розподільчих теплових мереж і пунктів та будівництво нових з урахуванням пріоритетних тенденцій енергозбереження у галузі теплопостачання;

- раціональна газифікація території з переходом до застосування комбінованих будинкових регуляторів тиску;

- внутрішнє озеленення кварталів та організація спортивно-оздоровчих майданчиків; протишумове озеленення придорожніх смуг.

11. ПРОТИПОЖЕЖНІ ЗАХОДИ

При розробці проекту враховувались вимоги пожежної безпеки у відповідності з розробленими Міністерством внутрішніх справ України “Правилами пожежної безпеки України” та ДБН 360-92**.

Проектом передбачені наступні протипожежні заходи:

- Будівництво нових та реконструкція існуючих магістральних вулиць для забезпечення транспортних зв’язків району, що проектується;

- дотримання нормативних протипожежних відстаней між будинками і спорудами;
- розміщення крупних установ та підприємств обслуговування на магістральних вулицях і створення біля них зелених насаджень;
- організація єдиної системи зелених насаджень та пішохідних зв'язків, які у випадках пожежної небезпеки повинні бути шляхами евакуації населення і під'їзду пожежних машин.

На сьогодні центральна частина міста обслуговується СДПЧ-3 (вул. Шевченка.3) на 3 пожежні машини.

Згідно з ДБН 360-92** (табл. 6.1), для обслуговування перспективної чисельності населення – 45,0 тис. чоловік, необхідно 6 пожежних машин. Крім вищевказаного, для пожежогасіння може бути задіяне пожежне депо по вул.Жабинського, 21 (СДПЧ-2) на 8 машин. Від обох пожежних депо забезпечується нормативний радіус обслуговування - 3км.

Запроектowana схема водопостачання розрахована на гасіння пожежі. Витрати води, необхідні для зовнішнього і внутрішнього гасіння пожеж, розраховані згідно зі СНиП 2.04.02-84 і складають 778,7 м³ (на зовнішнє пожежегасіння – 25л/с і на внутрішнє пожежегасіння – 2x2,5л/с, промпідприємства – 15л/с, на автоматичне пожежегасіння – 28,8л/с).

З метою забезпечення безперебійності водопостачання, водопровідна мережа району передбачена кільцева, протипожежна низького тиску. Гасіння пожеж передбачається через гідранти, що встановлені на кільцевій мережі на відстані не більше 150м, та забезпечують гасіння кожної будівлі з двох гідрантів. Передбачається будівництво колодязів, в яких встановлюється арматура для вимикання окремих ділянок в аварійних випадках.

12. ПРОЕКТНИЙ РОЗПОДІЛ ТЕРИТОРІЇ

№	Території	Площа, га	%
1	Виробничі, комунальні, складські та інші території:	9,9	2,6
2	Житлова забудова, в тому числі:	144,3	34,6
	- багатоквартирна	131,2	31,2
	- садибна	14,8	3,4
3	Загальноосвітні заклади та дитячі дошкільні установи	13,2	3,1
4	Адміністративні, громадські та ділові установи, заклади обслуговування, готелі, готельно-офісні комплекси, туристичне містечко	70,0	16,6
5	Культові споруди	3,8	0,9
6	Науково-дослідні інститути, проектні організації та вищі учбові заклади	7,8	1,6
7	Озеленені території, в тому числі:	63,5	15,1
	- загального користування	58,2	13,8
	- ліс	5,3	1,3
8	Водні простори	18,0	4,3
9	Вулиці, дороги, площі	89,5	21,2
	Всього	420,0	100,0

13. ОСНОВНІ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ

№ п/п	Показники	Одиниця виміру	Сучасний стан	Проектні пропозиції
1	<u>Населення</u>	тис. чол.	43,5	44,7≈45,0
2	<u>Територія в межах проекту</u> в тому числі:	га	420	420
	- житлової забудови; із них:	-/-	154,2	144,3
	багатоквартирної забудови	-/-	90,9	131,2
	садибної забудови	-/-	63,3	14,8
	- зелені насадження загального користування	-/-	25,8	58,2
	- адміністративні, громадські та ділові установи, заклади обслуговування	-/-	52,1	70,0
	- загальноосвітні заклади та дитячі дошкільні установи	-/-	10,5	13,2
	- вулиці, дороги, площі.	-/-	68,5	89,5
	- інші території	-/-	108,9	44,8
3	<u>Житловий фонд</u> , всього	тис. м ²	<u>932,6</u>	<u>1163,5</u>
	в тому числі:	заг. площі	17,0	19,5
	- малоповерхова забудова	-/-	<u>155,2</u>	<u>188,2</u>
	- середньо-поверхова забудова	-/-	2,9	3,1
	- багатоповерхова забудова	-/-	<u>421,5</u>	<u>501,0</u>
		8,2	9,2	
	- садибна забудова	-/-	<u>312,5</u>	<u>453,6</u>
		-/-	5,0	6,9
		-/-	<u>43,4</u>	<u>20,7</u>
		-/-	0,9	0,3
4	<u>Вибуття житлового фонду</u>	тис. м ²		<u>75,2</u>
	в тому числі:	тис. квартир		1,7
	- непридатного для проживання	-/-		<u>23,1</u>
	- зноситься по планувальним міркуванням	-/-		0,6
		-/-		<u>52,1</u>
		-/-		1,1
5	<u>Об'єм нового житлового будівництва</u>	тис. м ²		<u>306,3</u>
	в тому числі:	тис. квартир		<u>4,0</u>
	- багатоквартирна забудова	-/-		<u>298,5</u>
		-/-		4,0

	- садибна забудова (з урахуванням розширення в існуючих будинках)	тис. м ² будинки		7,8 18
6	<u>Сфера обслуговування</u>			
	Дитячі дошкільні заклади	тис. місць	1,5	1,7
	Загальноосвітні школи	тис. місць	3,9	4,8
	Стаціонари усіх типів	тис. ліжок	1,6	1,4
	Поліклініки, амбулаторії, диспансери (без стаціонару)	тис. відвідувань за зміну об'єкт	4,3	4,1
	Інформаційно-туристичний центр з планетарієм		-	1
	Аквапарк	місць	-	1000
	Кінотеатри та відеозали	тис. місць	1,1	2,2
	Магазини продтоварів	тис. м ² торгової площі	5,8	8,2
	Магазини непродовольчих товарів	--/--	7,8	24,7
	Універсальні та спеціалізовані магазини	--/--	-	4,9
	Підприємства громадського харчування	місць	2,0	7,8
7	<u>Вулично-дорожня мережа:</u>			
	- протяжність магістралі загальноміського значення	км		14,1
	- протяжність вулиць районного значення	--/--		4,5
8	<u>Інженерне обладнання території:</u>			
	<u>Електропостачання:</u>			
	Сумарне електричне навантаження	МВт	н/д	20,3
	<u>Теплопостачання:</u>			
	Подача тепла, всього	МВт	182,0	204,0
	<u>Газопостачання:</u>			
	Споживання газу, всього	млн.м3/рік	н/д	95,6
	Джерела газопостачання: - ГРП, ШРП	одиниць	11	14

14. ДОДАТКИ

**Перелік 2-х поверхових будинків, в яких передбачається реконструкція
(з надбудовою 1-го поверху)**

(м² загальної площі)

№ групи житлових кварталів	Сучасний житловий фонд	Передбачено добудувати	Проектні пропозиції
№2			
вул. Щорса № 40	500	250	750
пр. Перемоги №22	540	270	810
---//--- № 26	550	275	825
---//--- № 28	524	262	786
---//--- № 32	545	272	817
---//--- № 36	561	280	841
№ 38	559	280	839
№ 40	566	283	849
Разом	4345	2172	6517
№6			
вул. Коцюбинського № 47	530	265	795
---//--- № 48	481	240	721
---//--- № 49	710	355	1065
---//--- № 50	504	252	756
---//--- № 51	520	260	780
---//--- № 52	510	255	765
вул. Кирпоноса № 23	500	250	750
---//--- № 21	700	350	1050
Разом	4455	2227	6682
№ 9			
вул. Коцюбинського № 58	413	206	619
---//--- № 60	480	240	720
---//--- № 62	480	240	720
---//--- № 64	1487	743	2230
---//--- № 65/7	510	255	765
---//--- № 66	652	326	978
---//--- № 67	509	255	764
---//--- № 68	518	259	777
---//--- № 72/14	510	255	765
---//--- № 75	680	340	1020
вул. Мстиславська № 16	450	225	675
---//--- № 18	458	229	687
---//--- № 23	372	186	558
вул. П'ятницька № 3	574	287	861
---//--- № 5	508	254	762
---//--- № 6	500	250	750
---//--- № 11	509	255	764
---//--- № 14	425	212	637
вул. Полуботка № 26	965	482	1447
---//--- № 28	972	486	1458
Разом	11972	5985	17957
Усього	20772	10384	31156

**Вибуття із експлуатації існуючого житлового фонду
(проектні пропозиції)**

(тис.м²)

№ п/п	Назва вулиць, провулків	Усього
1	2	3
<u>Одноповерхова забудова</u>		
1	Белінського	1,6
2	пр. Береговий	0,5
3	Войкова	0,2
4	Воровського	1,4
5	Горького	3,8
6	Гоголя	0,3
7	Деснянська	0,6
8	Зелена	3,9
9	Київська	0,8
10	Коцюбинського	2,4
11	Комсомольська	1,8
12	Краснодонців	1,1
13	Зої Космодем'янської	1,0
14	Крайня	0,9
15	Любецька	0,1
16	Лунінців	0,2
17	Р.Люксембург	0,7
18	Мстиславська	1,1
19	пр. Миру	0,6
20	Мурінсона	3,3
21	пр. Мурінсона	1,3
22	---//---	1,8
23	Марковича	1,3
24	пр. Марковича	0,9
25	Магістратська	0,6
26	Нова	1,5
27	1 Набережна	0,9
28	2 Набережна	1,1
29	Гетьмана Полуботка	0,6
30	Примакова	0,7
31	Папанівців	3,1
32	пр. Папанівців	1,2
33	Підвальна	1,7
34	Преображенська	0,9
35	1-ої Гвардійської Армії	0,9
36	Проектна	1,4
37	Родімцева	0,7
38	9 Січня	1,4
39	Святомиколаївська	2,9
40	Толстого	0,7
41	Чернишевського	1,6

1	2	3
42	Садова	0,1
43	Самострова	0,3
44	Пирогова	0,7
45	Святомиколаївська	0,6
46	Пушкіна	0,5
	Усього одноповерхової забудова	55,7
	<u>2. П'ятиповерхова забудова</u>	
1	Серьожнікова	3,5
2	Родимцева	7,0
3	Преображенська	9,0
	Усього п'ятиповерхової забудови	19,5
	Усього в межах ЦДП	75,2

Установи управління, громадські організації

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих /чол./
1	2	3	4	5
1	Обласне управління капітального будівництва	вул. Белінського, 1	5	29
2	Обласний центр зайнятості населення	вул. Коцюбинського, 40	6	60
3	Міський центр зайнятості населення	пр. Перемоги, 95	9	65
4	Обласне управління з фізичного виховання та спорту	вул. Щорса, 4-а	3	7
5	Обласне управління охорони здоров'я	вул. Щорса, 16	3	23
6	Облпаливо	вул. Комсомольська, 10	4	214
10	Облсількомунгосп	пр. Перемоги, 79	4	15
11	Обласна державна насіннева інспекція	вул. Коцюбинського, 41	6	12
12	Управління внутрішніх справ	пр. Перемоги, 74	4	512
13	Державна податкова адміністрація в Чернігівській області	вул. Комсомольська, 11	4	217
14	Підприємство Чернігівоблагроліс	вул. Коцюбинського, 39	4	19
15	Міська рада	вул. Магістрацька, 7	4	93
16	Управління у справах преси	пр. Перемоги, 95	8	10
17	Управління транспорту і зв'язку	пр. Перемоги, 90	8	6
18	Облдержадміністрація	вул. Шевченка, 7	10	112
19	Обласне управління економіки	вул. Шевченка, 7	10	85
20	Управління економіки міськради	вул. Магістратська, 7	4	17
21	Обласне управління земельних ресурсів	пр. Миру, 61	7	26
22	Обласний центр соціальної служби для молоді	вул. Шевченка, 21	10	19
23	Фонд комунального майна	вул. Мстиславська, 8	9	19
24	Фонд державного майна	пр. Миру, 43	1	44
25	Регіональний центр інформації облдержадміністрації	пр. Миру, 49-а	1	5
26	Управління у справах захисту споживачів	пр. Миру, 49-а	1	10
27	Міське управління архітектури	вул. Кирпоноса, 9	5	20
28	Обласне управління ЖКГ	вул. Преображенська, 12	10	21
29	Міське шляхове управління	вул. Пушкіна, 1	10	71
30	Об'єднання облавтодор	вул. Київська, 17	8	39
31	Управління по виробництву дорожн. будів. матеріалів	вул. Київська, 17	8	62
32	Адміністрація автодоріг	вул. Київська, 17	8	57

1	2	3	4	5
33	Теплокомуненерго	вул. Комсомольська, 55 ^б	3	1147
34	Обленерго	Горького, 40		3325
35	Обласне управління архітектури і містобудування	вул. Гетьмана Полуботка, 2	9	15
36	Обласне фінансове управління	пр. Миру, 43	8	58
37	Державна податкова інспекція	вул. Кирпоноса, 28	4	314
38	Відділення державного казначейства міста	пр. Миру, 21	10	24
39	Відділення державного казначейства області	вул. Київська, 9	8	85
40	Чернігівоблбуд	вул. Горького, 2	11	20
41	Управління сільгосппродуктів	пр. Миру, 14	6	82
42	Інспекція держкомісії по випробовуванні сортів рослин	пр. Миру, 14	6	9
43	Обласна державна хлібна інспекція	вул. Чернишевського, 14	8	9
44	Обласна асоціація облміжколгоспліс	вул. Коцюбинського, 39	6	20
45	Обласна санепідемстанція	вул. Любецька, 11-а	1	379
46	Міська санепідемстанція	вул. Кирпоноса, 30	4	
47	Міське управління земельних ресурсів	вул. П'ятницька, 39	8	5
48	Обласна прокуратура	вул. Князя Чорного, 9	6	44
49	Обласне управління культури	вул. Коцюбинського, 70	9	20
50	КП «Чернігівкіно»	вул. Коцюбинського, 70	9	44
51	Чернігівмолпром	вул. Мстиславська, 15	9	8
52	Облдержрибінспекція	вул. П'ятницька, 69	7	44
53	Державний архів області	вул. Мстиславська, 2	9	49
54	Обласне управління юстиції	пр. Миру, 43	8	220
55	Апеляційний суд	пр. Миру, 43	8	58
56	Управління пожежної охорони УМВС юрконсультації Деснянського району	вул. Горького, 1	11	20
57	Міський відділ УМВС України в Чернігівській області	вул. Шевченка, 13	10	423
58	Обласне управління статистики	вул. Горького, 37	1	184
59	Міськуправління ЖКГ	вул. Комсомольська, 19	4	21
60	Дільниця по контролю за благоустроєм міста	вул. Магістратська, 4-а	4	9
61	Держінспекція електрозв'язку	вул. Примакова, 20	3	15
62	Державний центр метрології та сертифікації	пр. Перемоги, 71	4	50
63	Обласна Рада ФСТ „Колос”	вул. Примакова, 9	3	11
64	Інспекція по карантину рослин	вул. Коцюбинського, 41	6	76

1	2	3	4	5
65	Торгово-промислова палата	вул. Примакова, 7	3	131
66	Обласна організація товариства Червоного хреста	вул. Щорса, 16	3	126
67	Райкоопзаготтранс	вул. Примакова, 10	3	54
68	Райспоживспілка	вул. Примакова, 10	3	22
69	Госпрозрахункове об'єднання підприємств громадського харчування	вул. Примакова, 10	3	55
70	Харчова лабораторія	пр. Миру, 13-а	6	9
71	Агрофірма Плодоовощпром	вул. Шевченка, 29	11	38
72	Обласна Рада товариства мисливців та рибалок	вул. Гетьмана Полуботка, 17	8	56
73	Обласна організація спілки художників України	вул. Горького, 34	8	22
74	Рада Федерації профспілкових організацій	вул. Шевченка, 5	10	31
75	ЗАТ «Чернігівоблбуд»	вул. Горького, 2		17
76	ЗАТ «ОТБ»	Кирпоноса, 12	4	42

Таблиця №4

Кредитно-фінансові установи

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих /чол./
1	2	3	4	5
1	Ощадбанк	пр. Миру, 19	6	124
2	Відділення ощадбанку № 080	пр. Миру, 53	9	2
3	---//--- № 047	вул. Щорса, 6	3	3
4	---//--- № 087	вул. Щорса, 32	2	10
5	Управління національного банку України в Чернігівській області	вул. Кирпоноса, 16	4	160
6	Укрсіббанк – відділення №1	пр. Перемоги, 81	6	11
7	Акціонерний банк „Синтез”	пр. Миру, 32	9	35
8	Чернігівське відділення АКБ „Правексбанк”	пр. Перемоги, 75	4	15
9	Філія ВАТ „Мегабанк”	пр. Миру, 12	6	4
10	АГПБ „Аваль”	пр. Перемоги, 21	2	166
11	---//---	пр. Миру, 29	9	9
12	Відділення „Полткомбанк”	пр. Миру, 33	8	28
13	---//---	пр. Миру, 65	7	49

1	2	3	4	5
14	---//---	вул. Київська, 3	8	55
15	Відділення „Укрсіббанк”	вул. Горького, 8	9	33
16	---//---	вул. Горького, 31	11	4
17	Відділення № 6 Київської філії АБ „Тавріка”	пр. Миру, 19	6	3
18	ЦФ ВАТ Банк „Біг енергія”	вул. Шевченка, 15	10	32
19	Філія „УкрПромбанк”	пр. Перемоги, 49	2	4
20	---//---	пр. Перемоги, 87	6	40
21	Відділення банку „Демарк”	вул. Комсомольська, 28	9	113
22	Відділення „Укрсоцбанку”	вул. Горького, 17	9	100
23	---//---	пр. Миру, 17	1	6
24	---//---	пр. Миру, 44	6	2
25	---//---	пр. Перемоги, 95	10	4
26	Чернігівська філія „Приватбанка”	вул. Серьожнікова, 6	10	76
27	Відділення банку „Демарк”	вул. Гетьмана Полуботка, 4	4	5
28	---//---	пр. Перемоги, 92	9	6
29	Акціонерний „Приватінвестбанк”	вул. Преображенська, 21	10	81
30	ВАТ „Укрінкбанк”	вул. Горького, 8	10	32

Підприємства зв'язку

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих /чол./
1	2	3	4	5
	Відділення зв'язку «Укртелеком»	вул. Примакова, 2	3	
	Відділення зв'язку № 6	пр. Миру, 17	10	
	Відділення зв'язку № 25	пр. Миру, 42	3	
	Відділення зв'язку № 17	пр. Перемоги, 18	2	
	Відділення зв'язку №18	вул. Щорса, 18	2	
	Відділення зв'язку № 9	вул.Кирпоноса, 16	4	
	Відділення зв'язку № 39	вул.Коцюбинського, 50-а	6	
	Відділення зв'язку № 7	пр. Миру, 68	1	
	Послуги телефонного зв'язку ЗАТ "УТЕЛ"	пр. Перемоги, 76	3	62
	Дирекція Укрпошти	пр.Миру, 28	6	253
	Поштамп	пр.Миру, 28	6	816
	Чернігівтелеком	пр.Миру, 28	6	1029
	Обласний радіотелевізійний передавальний центр	вул. Комсомольська, 53-б		151

Таблиця №6

Установи страхування

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих /чол./
1	Обласна дирекція НАСК «Оранта»	вул. Горького, 23	10	32
2	Чернігівське міське відділення НАСК «Оранта»	вул. Горького, 23	10	30
3	Філіал страхової компанії „АСКА”	пр.Миру, 49	8	15
4	Страхове товариство „Градвіс”	пр.Миру, 21-а	6	13
5	Акціонерна страхова компанія „Гарантія”	вул.Шевченко, 5	10	29
6	Обласна дирекція страхової компанії „Гарант-авто”	вул.Пушкіна, 16	11	42
7	Юридична консультація	вул. Гетьмана Полуботка, 12	9	24

Науково-дослідні і проектно-конструкторські організації

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих (чол.)
1	Проектно-вишукувальний інститут «Чернігвіагропроект»	Коцюбинського, 49а	6	86
2	ДП «Чернігівський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою»	П'ятницька, 11а	9	70
3	Чернігівський державний центр науково-технічної і економічної інформації	П'ятницька, 39	8	57
4	Чернігівський ФКП ДП «Укрдїпродор»	П'ятницька, 69а	7	31
5	ТОВ «Проектний інститут «Архпроект»	Войкова, 5		30
6	Інститут «Чернігівнафтогазгеологія»	Шевченко, 15	10	118
7	Чернігівський філіал інституту «НДІпроектреконструкція-Чернігівцивільпроектреконструкція»	пр-т Миру, 21а	6	83
8	Відділення Укрдержгеологорозвідувального інституту	Щорса, 8	3	151

Таблиця №8

Промислові підприємства

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих (чол.)
1	ЗАТ «Виробничо-торгове підприємство художніх виробів «Ярославна»	Кирпоноса, 25	4	49
2	ЗАТ «Берегиня»	Родімцева, 16	10	259
3	ВАТ комплекс «Деснянська правда»	пр-т Перемоги, 62	2	211
4	Художньо-виробничий комбінат	пр-т Миру, 34	8	1
5	Медтехніка	Горького, 26	9	42
6	Вторчермет	пр-т Перемоги, 96	8	137

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих /чол./
	<i>Підприємства транспорту</i>			
1	АТП облдержадміністрації	пр. Миру, 18		
2	Річковий порт	вул. Підвальна, 23	12	273
	<i>Будівельні організації</i>			
1	КП СУ-2	вул. Папанівців, 18а/306	2	22
2	ВАТ «Чернігівбуд»	вул. Мстиславська, 9	9	1056
3	ПМК-59	вул. Лісна, 42		198
	<i>Комунальні організації</i>			
1	Готель «Градецький»	пр. Миру, 68	1	91
2	Готельно-діловий комплекс «Слов'янський»	пр. Миру, 33	8	27
3	Пожежне депо	Шевченка, 3		27
	<i>Інші</i>			
1	Відділ по виконанню покарань	вул. Комсомольська, 4	4	70
2	Розплідник службового собаківництва УВС			

Навчальні заклади

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих (чол.)	Характеристика об'єкта
1	2	3	4	5	6
<i>Дошкільні навчальні заклади</i>					
1	ДНЗ № 17	Мстиславська, 17а	9	24	Ємкість – 95 місць, проектна будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
2	ДНЗ № 21	П'ятницька, 35а	8	33	Ємкість – 140 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
3	ДНЗ № 23	пр. Перемоги, 29а	9	49	Ємкість – 185 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
4	ДНЗ № 24	пр. Перемоги, 61	4	35	Ємкість – 140 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
5	ДНЗ № 27	Преображенська, 18а	10	31	Ємкість – 140 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
6	ДНЗ № 35	Гоголя, 9в	7	36	Ємкість – 143 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
7	ДНЗ № 50	Котляревського, 3а	7	33	Ємкість – 102 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
8	ДНЗ № 51	Лунінців, 14	2	38	Ємкість – 140 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
9	ДНЗ № 56	Комсомольська, 53а	3	38	Ємкість – 140 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
10	ДНЗ № 68	Пирогова, 17	1	64	Ємкість – 280 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
<i>Загальноосвітні навчальні заклади</i>					
1	ЗНЗ №1	пр. Миру, 40	3	136	Ємкість – 1106 місць, будівля 3-поверхова та 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
2	ЗНЗ №3	Гетьмана Полуботка, 14	9	171	Ємкість – 1230 місць, будівля 4-поверхова, спеціальна, придатна для використання
3	ЗНЗ №4	Толстого, 17	5	54	Ємкість – 350 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання
4	ЗНЗ №6	Щорса, 35	2	101	Ємкість – 960 місць, будівля 3-поверхова, спеціальна, придатна для використання
5	ЗНЗ №8	Київська, 21	8	59	Ємкість – 300 місць, будівля 2-поверхова, спеціальна, придатна для використання

1	2	3	4	5	6
<i>Позашкільні установи</i>					
1	Обласний центр науково-технічної творчості учнівської творчості	Горького, 33	9	71	Ємкість – 2536 місць відвідувань
2	Дитяча художня школа	Горького, 33	9	7	Ємкість – 50 місць
3	Музична школа	Шевченко, 23	10	87	Ємкість – 650 місць
4	Музична школа	Мстиславська, 11	9	45	Ємкість – 370 місць
5	Дитячо-юнацька спортивна школа «Олімпієць»	Горького, 5а	11		Ємкість – 700 місць, будівля придатна для використання
6	Дитячо-юнацька спортивна школа «Колос»	Магістратська, 5	6		Ємкість – 160 місць, будівля придатна для використання
<i>Вищі навчальні заклади I-II рівні акредитації</i>					
7	Чернігівське музичне училище ім. Л.М. Ревуцького	Шевченка, 6	10	183	Студентів – 333 чол. (стаціонару), будівля придатна для використання
8	Чернігівський юридичний коледж ДДУ ПВП	Горького, 34	9	137	Студентів – 533 чол. (стаціонару), будівля спеціальна, придатна для використання
9	Чернігівський кооперативний технікум	Горького, 3	11	103	Студентів – 1400 чол., в т.ч. 817 стаціонару, будівля спеціальна, придатна для використання
10	Чернігівський професійний лицей залізничного транспорту	Комсомольська, 56	3	130	Студентів – 720 чол. (стаціонару), спеціальна будівля придатна для використання
11	Чернігівське базове медичне училище	П'ятницька, 42	8	107	Студентів – 570 чол. (стаціонару), спеціальна будівля придатна для використання
<i>III-IV рівні акредитації</i>					
12	Історичний факультет Чернігівського педагогічного університету	пр. Миру, 13	6	121	Студентів – 1176 чол., в т.ч. 1020 чол. стаціонару, будівля пристосована, придатна для використання
13	МАУП	Коцюбинського, 42	4	17	Студентів – 0,7 чол., в т.ч. 0,6 тис. чол. стаціонару,
14	Навчально-методичний центр	Щорса, 4а	3	47	
15	Обласний навчальний центр	Горького, 25	9	25	

Установи охорони здоров'я, спортивні і фізкультурно-оздоровчі установи

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих (чол.)	Характеристика об'єкту
1	2	3	4	5	6
1	Аптека №207 ВАТ "Чернігівфармація"	вул.Войкова,13	1		
2	Аптєчний пункт (аптеки №207)	вул.Войкова,24	1		В приміщенні облкардіодиспансеру
3	Аптєчний пункт №4 (аптеки №191)	вул.Войкова,24	1		В приміщенні облкардіодиспансеру
4	Аптека №1	вул.Шевченка,4	10		
5	Аптєчний кіоск	вул. Кирпоноса, 25	4		В приміщенні ф-ки "Ярославна"
6	Аптека №4	пр.Перемоги,85	6	16	
7	Аптека №1"Сова"	пр. Перемоги,90	8		
8	Аптека ТОВ"Акбофарм"	Щорса, 1	1		
9	Аптєчний пункт № 6 ТОВ"Аптека №25 Плюс"	вул.Любецька,11-а	1		
10	Аптека	вул.Примакова,2-а	3		В прим. клубу зв'язківців
11	Аптека № 25	вул. Магістратська, 4	4	37	
12	Аптека №191	вул.Пирогова,16	1		
13	Аптека ДКТ «Ліки України»	вул. Мстиславська, 7	9	30	
14	Аптека	пр-т Миру, 44	1		В прим. Чернігівської міської лікарні №1
15	Чернігівська міська лікарня №1	пр-т Миру, 36 пр-т Миру, 44	3 1	1000	436 – ліжок 1261 – відвід/зміну
16	Облнаркодиспансер - денний стаціонар	вул. Щорса,3	1	36	Пропускна спроможність – 50 ліжок будівля пристосована частково придатна для використання, потреб в розширенні території немає.
	- поліклініка	-/-	1	27	Пропускна спроможність 120 відвід/зміну будівля пристосована, частково придатна для використання, потреб в розширенні території немає.

1	2	3	4	5	6
17	Обласний центр медико-психологічної допомоги підліткам	-//-	1	9	Пропускна спроможність 50 відвід/зміну будівля пристосована, частково придатна для використання, потреб в розширенні території немає.
18	Обласне патологоанатомічне бюро 1-е міське патологоанатомічне відділення, відділення дитячої патології, цитологічне відділення.	Пирогова, 16	1	31	Будівля спеціальна, придатна для використання, потреб в розширенні території немає.
19	Міська дитяча поліклініка № 1	Пирогова, 16	1	328	1200 відвід/зміну спеціальна будівля придатна для використання, потреб в розширенні території немає.
20	Міська дитяча стоматологічна поліклініка	Кирпоноса, 20-а	4	74	200 відвід/зміну будівля пристосована, частково придатна для використання, потреб в розширенні території немає.
21	Обласна дитяча лікарня	вул. Пирогова, 16	1	723	530 ліжок спеціальна 6-поверхова будівля, придатна для використання, потреб в розширенні території немає.
22	Обласна дитяча поліклініка	вул. Пирогова, 16	1	16	150 відвід/зміну, будівля спеціальна, придатна для використання, потребує розширення території.
23	1-ше інфекційне відділення	пр-т. Миру, 44	1		50 ліжок, будівля спеціальна, придатна для використання, потреб в розширенні території немає.
24	Обласний кардіологічний диспансер	вул. Войкова, 24	1	22	160 ліжок, будівля спеціальна, потреб в розширенні території немає.
25	Обласний шкірвендиспансер:				
26	Поліклінічне відділення Стационар № 2	вул. Щорса, 3-а -//-	1 1	57 12	50 відвідувань за зміну, будівля пристосована, придатна для використання 30 ліжок, будівля пристосована, не придатна для використання
27	Стационар № 3	-//-	1	12	-//-
28	Обласний ЦІАТ та ПСЖ Адмінбудівля АСУ	вул. Любецька, 7-а пр-т. Миру, 44	1 1	12 55	
29	Обласна психоневрологічна лікарня (адмінкорпус)	вул. Щорса, 3-а	1	27	
30	Обласна психлікарня	вул. Щорса, 3	1	928	139 - відвід/зміну; 140 - лікарняних ліжок
31	Обласна станція переливання крові	вул. Пирогова, 13	1	148	120 відвід/зміну
32	Обласна стоматологічна поліклініка	вул. Магістратська, 19	4	217	620 - відвід/зміну
33	Обласна база спецмедпостачання	вул. Щорса, 1-6	1	22	

1	2	3	4	5	6
34	Чернігівський міський пологовий будинок: - гінекологічний корпус - жіноча консультація	Пирогова, 15 Пирогова, 1		100 250	136 ліжок 350 – відвід/зміну
35	Обласний центр здоров'я	вул. Любецька, 7-а	1	26	
36	ДКП комплекс «Здоров'я»		10		
<i>Спортивні споруди</i>					
1	Плавальний басейн «Авангард» СТ «Україна»	пр-т Перемоги, 34	2		Пропускна здатність – 384 місця, площа водного дзеркала – 350 м ² , потребує капітального ремонту
2	Спортклуб «Щит княжого граду»	Комсомольська, 58	3	1	Пропускна здатність – 60 місць, 120 м ² загальної площі, будівля придатна для користування
3	Спортклуб «Мушкетер»	Шевченка, 9	10	2	Пропускна здатність – 81 місце, 180 м ² загальної площі, будівля придатна для користування
4	Спортклуб «Десна»	Київська, 49	8	1	Пропускна здатність – 60 місць, 186м ² загальної площі, будівля придатна для користування

Заклади культури і мистецтва

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових квартир	Чисельність працюючих (чол.)	Характеристика об'єкту
1	2	3	4	5	6
1	Центральна бібліотека ім. Коцюбинського	вул. Кирпоноса, 22	4		50 місць, книжковий фонд 124 тис. од. збереження
2	Центральна бібліотека ім. Довженка для дітей	вул. Кирпоноса, 22	4		40 місць, книжковий фонд 57 тис.од. збереження
3	Обласна державна універсальна наукова бібліотека ім. Короленка	пр. Миру, 41	8		190 місць, книжковий фонд – 825 тис.од. збереження
4	Обласна науково-медична бібліотека	вул. Любецька, 7-а	1	16	60 місць, будівля пристосована, придатна для використання, потребує розширення території.
5	Обласний український музично-драматичний театр ім. Шевченка	Красна площа	9	174	807 місць
6	Обласний молодіжний театр	вул. Родімцева, 4	10		107 місць
7	Обласний філармонійний центр	пр. Миру, 15	6	259	640 місць
8	Кінотеатр «Дружба»	пр. Миру, 51			450 місць
9	Кінотеатр ім. Щорса	Красна площа, 3			910 місць
10	Багатофункціональний культурний центр	пр. Миру, 51			
11	Телерадіоагентство „Новий Чернігів”	пр. Миру, 38	8	49	
12	Обласна державна телерадіокомпанія	пр. Перемоги, 62	2	94	
13	Більярдний клуб	вул. П'ятницька, 50	8		
14	Дискотека	вул. Примакова, 2	3		
15	Дискотека ТОВ "Кураж-Д"	вул. П'ятницька, 50	8		
16	Покерний клуб ЧФ ТОВ ""Сінніс ЛТД"	вул. П'ятницька, 50	8		
17	Боулінг-клуб "Світлофор"	вул. П'ятницька, 50	8		
18	Гральні автомати	вул. Родімцева, 5	10		
19	Гральні автомати	вул. Примакова, 2	3		
20	Гральні автомати	пр. Миру, 51	8		
21	Гральні автомати	пр. Перемоги, 95	9		
22	Гральні автомати і міні більярди ПВКП "Ельдорадо плюс"	пр.Миру,30-а			
23	Гральні автомати ПВКП "Ельдорадо плюс"	пр. Перемоги, 83	6		
24	Гральні автомати ПВКП "Фірма "Галь"	пр. Миру, 33	9		
25	Гральні автомати ПП "ЧернігівІгроСервіс"	пр. Миру, 51	8		
26	Гральні автомати ПП "Чернігів-ІгроСервіс"	вул. Кирпоноса, 15	4		
27	Гральні автомати ТОВ "Мега-Геймз"	пр. Миру, 21	10		

1	2	3	4	5	6
28	Гральні автомати ТОВ "Мега-геймз"	Комсомольська, 57	3		
29	Гральні автомати ТОВ "СІННІС, Лтд"	пр. Миру, 36а	3		
30	Гральні автомати ТОВ "СІННІС, ЛТД"	вул. П'ятницька, 50	8		
31	Гральні автомати Філія ТОВ "Трек"	пр. Перемоги, 92	8		
32	Гральні автомати ПВКП "Фірма "Галь"	пр. Миру, 33	9		
33	Ігрові автомати, м'яконабивні іграшки	пр. Миру, 51	8		
34	Комп'ютерний центр ЗАТ ТВП "Корона-сервіс"	пр. Миру, 33	9		
35	Комп'ютерний клуб	вул. Гетьмана Полуботка, 14	9		
36	Комп'ютерний клуб	вул. Родімцева, 4	10		
37	Комп'ютерний клуб	вул. Щорса, 6	3		
38	Комп'ютерний клуб	пр. Миру, 35б	8		
39	Комп'ютерний клуб	пр. Миру, 51	8		
40	Комп'ютерний клуб	пр. Миру, 35 б	8		
41	Комп'ютерний клуб	П'ятницька, 49/68	8		

Таблиця №13

Установи побутового обслуговування

№ п/п	Назва	Адреса	№ груп житлових кварталів
1	2	3	4
1	Косметичний салон	пр. Миру, 44	3
2	Косметичний салон	пр. Миру, 47	8
3	Косметичний салон	вул. Кирпоноса, 20 -А	4
4	Салон краси „Студія Людмила”	вул. Кирпоноса, 35	3
5	Перукарня	вул. Г.Полуботка, 20/2	9
6	Перукарня	вул. Кирпоноса, 35	3
7	Перукарня	вул. Комсомольська, 53а	3
8	Перукарня	вул. Щорса, 34	2
9	Перукарня	пр. Миру, 20	6
10	Перукарня	пр. Миру, 24	6
11	Перукарня	пр. Миру, 44	1
12	Перукарня	пр. Миру, 47	8
13	Перукарня	пр. Миру, 47/22	8
14	Перукарня ВАТ "Побутові послуги"	вул. Горького, 49	8
15	Перукарня ЗАТ "Завиток"	вул. Шевченка, 9	10
16	Перукарня ЗАТ "Локон"	вул. Г. Полуботка, 2	9
17	Перукарня ЗАТ "Локон"	пр. Миру, 33	9
18	Перукарня ЗАТ "Локон"	пр. Миру, 53	7
19	Перукарня №24 ЗАТ "Локон"	пр. Миру, 68	1
20	Перукарня ПП "Евеліна"	вул. Комсомольська, 58	3
21	Перукарня ТОВ "Чарівниця"	пр. Перемоги, 90	3

1	2	3	4
22	Татуювання	вул. Коцюбинського, 49-а	6
23	Ремонт та виговлення ювелірних виробів ДП "ПАСС" ТОВ "СНАЙП"	проспект Миру, 24/3	6
24	Ремонт та виговлення ювелірних виробів ДП "ПАСС" ТОВ "СНАЙП"	проспект Миру, 49	8
25	Ремонт та виговлення ювелірних виробів ДП "ПАСС" ТОВ "СНАЙП"	проспект Миру, 53	7
26	Ремонт та обмін ювелірних виробів, ТОВ "Снайп"	пр. Миру, 17	10
27	Ремонт та обмін ювелірних виробів ТОВ "Діана -плюс"	пр. Миру, 53	7
28	Ремонт ювелірних виробів ТОВ "Діана плюс"	пр. Миру, 30	3
29	Ремонт ювелірних виробів	вул. Родімцева, 16	10
30	Ремонт ювелірних виробів	вул. Комсомольська, 43	3
31	Обмін ювелірних виробів ВАТ "Українські ювеліри", ВАТ «Янтар»	пр. Миру, 19	10
32	Обмін ювелірних виробів ПП "Пасс" ТОВ "Снайп"	вул. Шевченка, 9	10
33	Обмін ювелірних виробів ПП "Пасс" ТОВ "Снайп"	пр. Перемоги, 102	8
34	Обмін ювелірних виробів ПП "Перлина-1"	пр. Перемоги, 87	6
35	Ремонт ювелірних виробів	вул. Магістратська, 4	4
36	Ремонт ювелірних виробів, обмін ТОВ "Снайп"	пр. Миру, 30	3
37	Ломбард ПП "АлАн"	пр. Миру, 32	3
38	Виготовлення трикотажних виробів	пр. Миру, 53	7
39	Виготовлення трикотажних виробів ЗАТ "Індтрикотаж"	вул. Коцюбинського, 61-а	9
40	Ремонт трикотажних виробів	вул. П'ятницька, 16	9
41	Послуги прокату, виготовлення швейних виробів та ін. ТОВ "Бюро побутових послуг"	вул. Гетьмана Полуботка, 2	9
42	Пошив одягу ПП "Жаклін"	пр. Миру, 24	6
43	Пошив одягу ПП "Клото"	вул. Горького, 50	3
44	Пошив та ремонт одягу	вул. П'ятницька, 72/3	7
45	Пошив та ремонт одягу	вул. Горького, 47/13	8
46	Пошив та ремонт одягу	вул. Святомиколаївська, 19	10
47	Пошив та ремонт одягу	вул. Коцюбинського, 49а/401,	6
48	Пошив та ремонт одягу	вул. Примакова, 1	3
49	Пошив та ремонт одягу	вул. Щорса, 22	2
50	Пошив та ремонт одягу	пр. Миру, 34	3
51	Пошив та ремонт одягу	вул. Серьожнікова 5/18	10
52	Пошив та ремонт одягу	пр. Папанінців, 18а	3
53	Пошив та ремонт одягу	проспект Миру,	1
54	Пошив та ремонт одягу ЗАТ "Одяг"	вул. Миру, 53	7
55	Пошив та ремонт одягу ПП "Жаклін"	проспект Миру, 24	6
56	Пошив та ремонт одягу	пр. Миру, 68/3	1
57	Пошив та ремонт одягу, головних виробів ЗАТ "Ярославна"	вул. Кирпоноса, 25	4
58	Ремонт взуття	вул. Войкова, 8/5	1
59	Ремонт взуття	вул. Войкова, 18	1

1	2	3	4
60	Ремонт взуття	вул. Комсомольська, 56	3
61	Ремонт взуття	вул. Любецька, 17	1
62	Ремонт взуття	вул. Магістратська, 10-а	4
63	Ремонт взуття	вул. Пушкіна, 20	9
64	Ремонт взуття	вул. Щорса, 1	1
65	Ремонт взуття	вул. Щорса, 12-а	3
66	Ремонт взуття	вул. Шевченка, 4	9
67	Ремонт взуття	підземний перехід пр. Миру - пр. Перемоги	
68	Ремонт взуття	пр. Перемоги, 95	9
69	Ремонт взуття ЗАТ "Промінь"	вул. Святомиколаївська, 19	10
70	Ремонт взуття ЗАТ "Промінь"	пр. Миру, 45	8
71	Ремонт взуття КП "Веста"	вул. Комсомольська, 56	3
72	Ремонт взуття ТОВ "Казачок"	вул. Пушкіна,	11
73	Ремонт взуття ТОВ "Філдінг"	вул. Щорса, 34	2
74	Ремонт галантерейних виробів ТОВ "Дарина"	пр. Перемоги, 89	9
75	Ремонт годинників	вул. Войкова	1
76	Ремонт годинників	вул. Комсомольська, 58	3
77	Ремонт годинників	вул. Щорса, 10	3
78	Ремонт годинників	вул. Комсомольська, 56	3
79	Ремонт годинників	пр. Миру, 29	9
80	Ремонт годинників	пр. Миру, 29	9
81	Ремонт годинників	пр. Миру, 53	7
82	Виготовлення ключів	вул. Щорса, 12	3
83	Виготовлення ключів	вул. Щорса, 14-а	3
84	Виготовлення ключів	пр. Миру, 27	9
85	Виготовлення ключів	пр. Миру, 27	9
86	Виготовлення ключів	пр. Миру, 27	9
87	Ремонт велосипедів ТОВ "ОСТІК"	вул. Примакова, 2	3
88	Ремонт електрообладнання ТОВ „Ремторгтехніка”	Комсомольська, 43	3
89	Ремонт радіоелектроапаратури ТОВ "Східно-укр. наук.-техн.компанія "Електроніка"	пров. Папанінців, 18-а	3
90	Ремонт телерадіоапаратури	вул. Коцюбинського, 49-а	6
91	Ремонт телерадіоапаратури	пр. Миру, 34	3
92	Ремонт телерадіоапаратури	пр. Миру, 53	7
93	Ремонт телерадіоапаратури ЗАТ "Новатор-сервіс"	пр. Миру, 12	10
94	Ремонт телерадіоапаратури ПВКФ "Альфа-Сервіс"	вул. Щорса, 12	3
95	Ремонт телерадіоапаратури та побутової техніки	вул. Кирпоноса, 26	4
96	Ремонт телерадіоапаратури ТОВ "ВКФ "ОТТО"	пр. Миру, 19	10
97	Ремонт телерадіоапаратури ТОВ "МП "Луч"	вул. Горького, 47	8
98	Ремонт побутової техніки	пр. Перемоги, 95	9
99	Ремонт медичної техніки ВАТ „Медтехніка”	пр. Миру, 38	3
100	Ксерокопіювання	пр. Миру, 19	10

1	2	3	4
101	Ксерокопіювання	пр. Миру, 53	7
102	Ксерокопіювання	вул. Комсомольська, 58	3
103	Ксерокопіювання	вул. Шевченко, 10	9
104	Ксерокопіювання, виготовлення печаток, штампів підприємство "Дніпро" Приватне	вул. Кирпоноса, 22	4
105	Ксерокопіювання, послуги (інтернет) ТОВ "ЧЕК-Трейд" інформаційні	вул. Комсомольська, 43	3
106	Ксерокопіювання, послуги (інтернет) ТОВ "БМП-501" інформаційні	пр. Миру, 34	3
107	Прокат аудіо-відеокaset	пр. Миру, 45	8
108	Прокат аудіо-відеокaset	пр. Миру, 49	8
109	Прокат відеокaset ДКП "Чернігівкіно"	вул. Коцюбинського, 70	9
110	Прокат касет	пр. Миру, 33	9
111	Прокат весільного вбрання	пр. Миру, 53	7
112	Прокат весільного вбрання	пр. Перемоги, 90	3
113	Прокат весільного вбрання	вул. Пушкіна, 15	11
114	Прокат весільного вбрання	пр. Миру, 49	8
115	Прокат електротоварів	пр. Миру, 49	8
116	Фотопослуги (проявка фотоплівок) ПП "Лада-спорт"	пр. Миру, 49-а	8
117	Фотопослуги (фотоательє) ПП "Фотекс"	пр. Миру, 53	7
118	Фотопослуги (фотолабораторія) ВАТ "Облтеплокомуненерго"	пр. Миру, 45	8
119	Фотопослуги ЗАТ "Чернігівфото"	вул. Коцюбинського, 58	9
120	Фотопослуги ЗАТ "Чернігівфото"	пр. Миру, 17	10
121	Фотопослуги ЗАТ "Чернігівфото"	пр. Перемоги, 87	6
122	Фотопослуги КП "Софіт"	пр. Миру, 53	7
123	Фотопослуги СП "Фокус"	пр. Перемоги, 92	8
124	Фотопослуги ТОВ "Гейм-Парк"	пр. Миру, 35	8
125	Фотопослуги ТОВ "Гейм-Парк"	пр. Миру, 49	8
126	Фотопослуги ТОВ "Рік"	пр. Миру, 30	3
127	Фотопослуги "Лада-спорт"	пр. Перемоги, 84	3
128	Фотопослуги	вул. Комсомольська, 49	3
129	Фотопослуги	вул. Кирпоноса, 26	4
130	Фотопослуги	вул. Примакова, 10	3
131	Фотопослуги	пр. Миру, 30	3
132	Фотопослуги	пр. Миру, 34	3
133	Фототовари	пр. Перемоги, 102	8
134	Фотопослуги	пр. Перемоги, 84	3
135	Хімчиска, пральня ВАТ "Побутові послуги"	вул. Горького, 51	8
136	Хімчиска, пральня ВАТ "Побутові послуги"	вул. Щорса, 6	3
137	Хімчистка (приймальний пункт) ТОВ "Новинка"	вул. Комсомольська, 43	3
138	Хімчистка ТОВ "Американська хімчистка"	вул. Святомиколаївська, 19	10

1	2	3	4
139	Хімчистка ЧФ ПП "Віктор"	пр. Миру, 53	7
140	Прання та хімчистка ТОВ "Новинка"	вул. Горького, 49,	8
141	Прання та хімчистка ТОВ "Новинка"	пр. Миру, 53/417	7
142	Приймальний пункт хімчистки	вул. Комсомольська, 49	3
143	Приєм вторсировини ВАТ "Екологія"	пр. Перемоги, 54	2
144	Громадська вбиральня	вул. Примакова, 2	3
145	Громадська вбиральня ТОВ "Бирм"	пр. Перемоги, 62	2
146	Громадська вбиральня	вул. Кирпоноса, 1	5

Загальна чисельність зайнятих на підприємствах побутового обслуговування складає 1,2 тис. чоловік

Таблиця №14

Підприємства торгівлі

№ п/п	Назва підприємства	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих	Характеристика об'єкту			
					Будівля вбудована (окрема)	Будівля спеціальн (приспосов.)	Придатність будівлі для подальшого використання	Торгова площа, м ²
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Магазин „Ірена” (автозапчастини) /ТОВ „АЙРОН”/	пр.Перемоги, 108	9	2	Вбудована	спец.	придатна	18
2	Магазин „Мобіл” /„БТБ” держ.комун.підпр./	пр.Перемоги, 108	9	3	Вбудована	спец.	придатна	31,3
3	Магазин „ПРОСПЕКТ” /ТОВ виробничо-комерційна фірма „Слав’ян міст”/	пр.Перемоги, 62	2	3	Вбудована.	спец	придатна	87
4	Маг.„ПРОСПЕКТ” /Типограф.„Деснянська правда”/	пр..Перемоги, 62	2	2	1-й пов.вид-ва „Деснянська Правда”	спец.	придатна	40
5	Магазин „Автозапчастини” /ТОВ „АЙРОН”/	пр. Перемоги, 95	8	4	1-й поверх 4-х пов.офіс.будів.	спец.	придатна	109,6
6	Магазин„ЄВРОСТИЛЬ” /ТОВ „АЙРОН”/	пр. Перемоги, 95	8	2	1-й поверх 4-х пов.офіс.будів.	спец.	придатна	100,0
7	Магазин № 139 „ПРОДУКТИ” /ВАТ „Чернігівпродтовари”/	пр.Перемоги, 93	8	7	1-й поверх житл.буд.	спец.	придатна	35,6
8	Магазин № 250 „ПРОДУКТИ” /ВАТ „Чернігівпродтовари”/	пр.Перемоги, 67	4	24	Вбуд.-прибуд.	спец.	придатна	565
9	Магазин № 202 „ПРОДУКТИ” /ВАТ „Чернігівпродтовари”/	пр.Перемоги, 54	2	24	Вбуд. 1-й поверх	спец.	придатна	355
10	Магазин-салон „Біомеблі” /фірма „Ньювел”/	пр.Перемоги, 104	8	2	Вбудована в 16-ти пов- ий житловий будинок	спец.	придатна	230
11	Магазин „ПЕРЛИНА” /ПП „Перлина-1”/	пр.Перемоги, 87	6	1	Вбудована	спец.	придатна	20
12	Магазин „Колінс” /ТОВ „СКЛ”/	пр.Перемоги, 87	6	3	Вбудована	спец.	придатна	20
13	Магазин „555” /ПП Бакеева С.О./	пр.Перемоги, 96	8	10	Вбудована 5-ти поверховий житловий будинок	спец.	придатна	180
14	Магазин „Торг.дім „КРОНВЕРК” /ПП Кресов О.А./	пр.Перемоги, 83	6	2	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	100

1	2	3	4	5	6	7	8	9
15	Магазин „Урожай” /ТОВ „Седам”/	пр.Перемоги, 91	9	17	Вбудована 5-ти поверховий житловий будинок	спец.	придатна	75,6
16	Магазин „Предслава” /виробничо-комерційна фірма „СІНКОН”/	На розі вул.П'ятницька, 15 та пр.Перемоги, 95	9	10	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	110
17	Магазин-склад „Будматеріали” /фірма „Вена”/	пр.Перемоги, 65	4	96	Прибудована до житлового будинку	спец.	придатна	750
18	Магазин-салон „Кухні для кожної родини” /фірми „Украгросинтез”/	пр.Перемоги, 96	8	72	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	72
19	Магазин „АРГО” /Виробничо-торговельна фірма „АВЕСАН”/	пр.Перемоги, 45	7	264	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	264
20	Магазин „ЛАГРОС-ЦЕНТР” /Лагрос ЛТД”/	пр.Перемоги, 80	9	377	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	377
21	Магазин „ГОЛОДНА КАЧКА” /ПП Слєпнева Г.В./	пр.Перемоги, 62	2	30	Вбудована в будівлю вид-ва „Дєснїанська Правда”	спец.	придатна	30
22	Магазин „Кодак” /ТОВ „Чернігівський”/	пр.Миру, 49-а	7	55,4	Вбудована в будівлю управління торгівлі	спец.	придатна	55,4
23	Магазин „Елегант” /Чернігівська швейна фабрика „Елегант”/	пр.Перемоги, 44	2	100	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	100
24	ТД „Сїверщина”	пр.Миру, 20	6	175	Вбудована	спец.	придатна	150
25	Магазин №4 /ВАТ „Ясен”/	пр.Перемоги, 85	6	15	Вбудована /1 пов.3-х поверхового ж/б/	спец.	придатна	91,1
26	Магазин „УЮТ”	пр.Перемоги, 87/11	6	2	Вбудована	спец.	придатна	22
27	Магазин „Тріумф” /Торговий дїм „Тріумф плїс”/	пр.Миру, 22	6	7	Вбудована /1 пов.4-х поверхового ж/б/	спец.	придатна	180
28	Магазин „Вїзавї” /ПП Карцева М.А./	пр.Миру, 26/13	6	4	Вбудована	спец.	придатна	41
29	Магазин „Лїлії”	пр.Миру, 22	6	3	Вбудована /цоколь 1 поверхового ж/б/	спец.	придатна	74,5
30	Магазин „Срібло”	пр.Миру, 24	6	6	Вбудована	спец.	придатна	68
31	Магазин №2 /Торговий дїм „Мстїслав”/	вул.Полуботка, 24	9	12	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	100
32	Магазин №106 „Дїєтичні продукти” /ВАТ „Чернігївпродтовари”/	вул.Полуботка, 20	9	8	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	43
33	Магазин „Добриня” /ТОВ „Торговий дїм „Добриня”/	вул.Пушкіна, 34а	9	11	Окреме /мїж 2-ма буд./	спец.	придатна	95
34	Магазин „Люкс”	пр.Перемоги, 82	3	5	Вбудована	спец.	придатна	45
35	Магазин „АЛЬЯНС” /ПП Вечерська В.Г./	пр.Миру, 47	8	1	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	30

1	2	3	4	5	6	7	8	9
36	Магазин „ГРАНД” /ПП Андрієнко Б.І./	пр.Миру, 29	9	5	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	90
37	Магазин „ATLANTIK” /Генералов Ю.А./	пр.Миру, 42	9	2	Вбудована	спец.	придатна	30
38	Магазин „Золоте Руно” /Самойленко Л.Л./	пр.Миру, 22	9	3	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	31,4
39	Магазин /Фірма „Мисливпромстач”/	вул.Полуботка, 17	9	2	Окреме 2-х поверхове	спец.	придатна	51
40	Магазин /Сахніна О.В./	пр.Миру, 24	6	2	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	69,8
41	Магазин №8 /Торговий дім „Мстислав”/	пр.Миру, 17	10	16	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	135
42	Магазин	вул.Полуботка, 8а	9	2	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	25,8
43	Магазин”Медтехніка” /ВАТ „Чернігівмедтехніка”/	вул.Полуботка, 11	9	12	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	290
44	Магазин /Худін С.В./	вул.Полуботка, 20	9	1	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	12,5
45	Магазин Торговий дім „ЛЮБЕЧ”	вул.Войкова, 40-а	1	20	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	284,5
46	Магазин „ТАНДЕМ” /Коваленко С.Б./	вул.Кирпоноса, 35	3	3	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	35
47	Магазин „Бомба”	вул.Мстиславська, 25/11	8	3	Вбудована	спец.	придатна	98
48	Магазин „ОДВ” /Нікуліна В.В./	вул.Любецька, 2	1	3	Вбудована	спец.	придатна	36
49	Магазин №119 /ВАТ Чернігівпродтовари”/	вул.Коцюбинського, 78	9	9	Вбудована	спец.	придатна	30
50	Магазин „ФЛОРА” /Козля Г.В./	вул.Коцюбинського, 49а	6	2	Вбудована в будинок проектного інституту	спец.	придатна	40
51	Магазин „Тканини” /ПП Литвинюк С.В./	пр.Миру, 22-а	6	2	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	50,8
52	Магазин „ДОЛЬЧЕ ВІТА”	пр.Миру, 47	7	3	Вбудована	спец.	придатна	45
53	Магазин /ф-ка „Ярославна” /ПП Маргасов Д.В./	вул.Кирпоноса, 25	4	3	Вбудована	спец.	придатна	40
54	Магазин /ТОВ „ЛОРИ”/	вул.Воровського, 16	4	3	Підвал /оренда/	спец.	придатна	30
55	Магазин /ТОВ „Ремторгтехніка”/	вул.Комсомольська, 43	3	5	Вбудована в будинок „Ремторгтехніки”	спец.	придатна	100
56	Магазин „Біла Троянда”	вул.Шевченка, 16	9	4	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	102,2
57	Магазин /ПП „ЕЛВІРА”/	вул.Шевченка, 12	9	4	Вбудована	спец.	придатна	92
58	Магазин №103 „Золотий ключик” /ВАТ „Чернігівпродтовари”/	вул.Шевченка, 9	10	13	Вбудована	спец.	придатна	145

1	2	3	4	5	6	7	8	9
59	Магазин	вул.Примакова, 1	3	6	Окрема	спец.	придатна	109
60	Магазин №2 /ТОВ „Колосок”/	вул.Шевченка, 9	10	25	Вбудована	спец.	придатна	180
61	Магазин №104 /ВАТ „Чернігівпродтовари”/	вул.Шевченка, 27	10	26	Вбудована	спец.	придатна	173
62	Магазин /Буряк В.Л./	вул.Примакова, 10	3	2	Окрема	спец.	придатна	50
63	Магазин /фірма „Аметіс”/	вул.Примакова, 10	3	2	Окрема	спец.	придатна	92,1
64	Магазин	вул.Гетьмана Полуботка, 13	9	1	Окреме	спец.	придатна	40
65	Магазин („Комбінат громадського харчування „Новий Чернігів”)	вул.П'ятницька, 50	7	100	Вбудована	спец.	придатна	800
66	Магазин /ТОВ „Чернігівське” с.Ягідне/	вул.Примакова, 2	3	4	Окрема	спец.	придатна	67,5
67	Магазин №5	вул.П'ятницька, 20	8	1	Вбудована	спец.	придатна	80
68	Магазин /ТОВ „ТП „Союз”/	вул.Кирпоноса, 33	3	26	Вбудована	спец.	придатна	87
69	Магазин /”Союз”/	пр.Миру, 21	6	27	Вбудована	спец.	придатна	137
70	Магазин „ФУДЖІ_ПАРК”	пр.Миру, 35	8	6	Вбудована	спец.	придатна	60
71	Магазин /ВАТ „Житлокомунпостачторг”/	вул.Горького, 59	8	1	Окреме	спец.	придатна	36,6
72	Магазин /фірми „Перспект”/	вул.Горького, 51	8	15	Окреме	спец.	придатна	130
73	Магазин /ТОВ „Лагрос ЛТД”/	вул.П'ятницька, 39	8	3	Вбудована в будівлю	спец.	придатна	27,9
74	Магазин №1 /ПП „фірма „Ангор”/	вул.П'ятницька, 49	8	11	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	60
75	Магазин „КАРТЕЛЬ” /ПП Картель В.А./	вул.Шевченка, 10	9	3	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	45,1
76	Магазин	пр.Миру, 89	9	2	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	34
77	Магазин /ПП Леус В.І./	вул.Полуботка, 24	9	1	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	120
78	Магазин „Коктебель” /ТОВ „Коктебель”/	вул.Кирпоноса, 40	3	4	Вбудована в будівлю „Укрпошти”	спец.	придатна	35
79	Магазин /ЗАТ ф-ка „Берегиня”/	вул.Родімцева, 16	10	1	Окреме	спец.	придатна	33,3
80	Магазин „Кругозор” /”Укрпошта”/	вул.Кирпоноса, 40	3	2	---//---	спец.	придатна	35
81	Магазин „Тканини” /ф-ка „Ярославна”/	вул.Кирпоноса, 25	4	4	Вбудована в будівлю фабрики	спец.	придатна	78
82	Магазин „Оргтехніка” /ТОВ „Чек-трейд”/	вул.Комсомольська, 43	3	2	Вбудована в приміщення „Ремпобуттехніки”	спец.	придатна	50

1	2	3	4	5	6	7	8	9
83	Магазин №2 „Сільгосппродукти” /СП „Облспоживспілка”/	вул.Кирпоноса, 1	5	7	Окреме	спец.	придатна	520
84	Магазин „Шанс” /Кузьмін С.О./	вул.Горького, 41	8	3	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	30
85	Магазин „Колекціонер” /Н.Т.О. ТОВ „Фундація” ім.В.Лигчинського у м.Чернігові/	вул.Комсомольська, 49	8	2	Підвал будівлі ДСАФ	спец.	придатна	30
86	Магазин /ТОВ „Коктебель”/	вул.Комсомольська, 43	8	2	Вбудована	спец.	придатна	22
87	Магазин /„Седан”/	вул.Родімцева, 5	10	24	Вбудована /2-ий поверх/	спец.	придатна	205
88	Магазин /ТОВ агрофірма „Авангард „А”/	вул.Гетьмана Полуботка, 20	4	5	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	45
89	Магазин-салон /приватне багатоповерхове підприємство „Спринт”/	вул.Горького, 49	8	6	Вбудована в нежитловий будинок	спец.	придатна	40
90	Магазин „Дарина” /ПП Коломієць Т.А./	пр.Миру, 26	6	2	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	25
91	Магазин непродовольчий товарів /ТОВ „Пріоритет”/	пр.Миру, 54	1		Вбудована в ж/б	спец.	придатна	725,2
92	Магазин /ВАТ „Чернігівпродтовари”/	пр.Миру, 61	9	7	Вбудована-прибудована	спец.	придатна	50
93	Магазин /ПП „Заграва”/	вул.Комсомольська, 58	3	6	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	48
94	Магазин „Маркет Смак” /ТОВ „Торгсервіс”/	пр.Перемоги, 100	8	20	Вбудована-прибудована	спец.	придатна	400
95	Магазин „Супермаркет електроніки” /ТОВ „Техніка для дому”/	вул.Полуботка, 18	9	15	Вбудоване в гуртожиток	спец.	придатна	200
96	Магазин „Пасаж”	пр.Перемоги, 96	8	7	Вбудоване	спец.	придатна	55
97	Магазин	пр.Миру, 19	9	2	Підвал	спец.	придатна	30
98	Магазин „Фокстрот”	пр.Миру, 35	8	15	Вбудоване	спец.	придатна	
99	Магазин „Світ кави та чаю”	пр.Миру, 53	7	5	Вбудоване	спец.	придатна	30
100	Магазин „Каблучки”	пр.Миру, 47	8	5	Вбудоване	спец.	придатна	20
101	Магазин „Крамниця”		4	3	Вбудоване	спец.	придатна	20
102	Магазин №5 /ЗАТ „Чернігівриба”/	вул.Горького, 41	8	6	Підвал	спец.	придатна	50
103	Магазин /Генералов Ю.А./	вул.Комсомольська, 57	3	3	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	30
104	Магазин /Тимошенко Л.М./	вул.Шевченка, 23	10	1	Вбудована	спец.	придатна	10
105	Магазин „Чулки”	вул.Коцюбинського, 49а	6	10	Вбудована в нежитловий будинок	спец.	придатна	50
106	Магазин № 218 „Продукти” /ВАТ „Продтовари”/	вул.Магістратська, 4	4	6	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	25

1	2	3	4	5	6	7	8	9
107	Магазин „СПД Артюх” /Артюх В.А./	вул.Комсомольська, 43	3	2	Вбудована	спец.	придатна	22
108	Магазин „Рарітет”	вул.Кирпоноса, 35/22	3	1	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	30
109	Магазин /ТОВ „Таліт”/	вул.Комсомольська, 49	3	4	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	66
110	Магазин „Тютюн” /ТОВ „Рік”/	пр.Перемоги, 84/14	3	10	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	35,7
111	Магазин „Манго” /Пригода В.В./	пр.Перемоги, 84	3	3	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	76
112	Магазин „Мобіліцентр” /АТ „Торгсервіс” Гармаш Н.Д./	пр.Перемоги, 82	3	2	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	20
113	Розважальний комплекс „Ельдорадо- Плюс”	пр.Перемоги, 82	3	10	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	100
114	Магазин „Техніка для дому” /ПП Пригода В.В./	пр.Перемоги, 84	3	10	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	180
115	Магазин „Криниця” /ВАТ „Криниця”/	вул.Князя Чорного, 16	4	12	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	80
116	Магазин „Чумацький шлях” /ТОВ „Таліт”/	вул.Комсомольська, 57	3	5	Вбудована в ж/б	спец.	придатна	90
117	ТЦ „Прогрес” ТОВ „Едем”	пр. Перемоги, 102	8	75	Вбудована-прибудована	спец.	придатна	1050
118	ВАТ «Чернігівкнига»	вул.Полуботка, 6	9	36				
119	ВАТ «Янтар»	пр. Миру, 19	10	27				
120	Будинок книги	пр. Миру, 45	8	24				
<i>Ринки</i>								
121	ТОВ „Кооперативне підприємство „Чернігівський Колос”	вул.Кирпоноса, 1	5	46				2800 2000
122	СП «Чернігівський ринок»	вул.Кирпоноса, 1	5	62				6615
123	Ринок «Центральний» КП «Паркування та ринок»	вул.Примакова		57				1800

Заклади громадського харчування

№ п/п	Назва підприємства	Адреса	№ груп житлових кварталів	Чисельність працюючих	Характеристика об'єкту			
					Будівля вбудована (окрема)	Будівля спеціальн. (приспосов.)	Придатність будівлі для подальшого використання	Ємність, місць
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Кафе „ПІТ-СТОП”	пр.Миру, 45	8	12	1 поверх 5-ти пов-го ж/б	спец.	/34+30,5м ² / придатна	26
2	Кафе „МОНАРХ”	вул.Щорса, 23	2	15	2 поверх 3-х пов.	спец.	придатна	114
3	Клуб „Світлофор” /ресторан, „Дружба”	вул.П'ятницька, 50	8	50	Окрема 1-2 поверх, цоколь	спец.	придатна	156
4	Кафе „Етуаль”/ Кафе „НОСВ КОВЧЕГ”	вул.П'ятницька, 50 пр.Миру, 12	6	23	підвал 5-ти пов-го будинку	спец.	Придатна 250 м ²	45
5	Кафе „Зустріч”	пр.Миру, 68	1	-	Окрема	Літня площадка	Придатна 35 м ²	30
6	Кафе „Корона”	вул.Гетьмана Полуботка, 22	9	41	1 поверх 5-ти пов-го гуртожитку	спец.	Придатна 110 м ²	60
7	Кафе „АРТ-КЛУБ НОСТАЛЬДЖИ”	пр.Миру, 14	6	23	Цоколь 4-й поверх	спец.	Придатна 350 м ² /аренда/	62
8	Кафе „Зустріч”	вул.Щорса, 36	2	4	Прибудова до 9-ти поверх.буд	спец.	придатна	24
9	Кафе „Софія”	вул.Горького, 47	8	2	1 поверх 4-х поверх. буд	спец.	Придатна ≈70 м ²	20
10	Кафе „Казка”	вул.Серьожнікова, 1	10	12	1 поверх 5-ти поверх. буд	спец.	Придатна	36-зал 20-бар
11	Кафе „Олена”	пр.Перемоги, 95-а	9	5	1 поверх 5-ти поверх.	спец.	Придатна 473,9 м ²	40
12	Кафе „Динамо”	вул.Шевченка, 11	10	15	1 поверх 4-х поверх. буд	спец.	Придатна 1875,5 м ²	76
13	Кафе-бар „Сінком”	пр.Миру, 53	7	18	1 поверх Дому Побуту	спец.	Придатна 80 м ²	32-1 зал 22- 2 зал
14	Кафе „Арго”	вул.Кирпоноса, 40	3	4	вбудована	спец.		25

1	2	3	4	5	6	7	8	9
15	Кафе „Європейське”	пр.Перемоги, 21	3	15	1 поверх 9-ти поверх. Буд.	спец.	придатна 140,8 м ²	32
16	Кафе „Фламінго”	пр.Миру, 68	1	16	18 поверх готелю „Градецький”	спец.	придатна	60
17	Кафе „Нектар”	пр.Перемоги, 83	6	19	1 поверх 3-х поверх	спец.	придатна 297 м ² /з підв./	40
18	Кафе „Анкор”	вул.Примакова, 2	3	36	Окрема 1 поверх	спец.	придатна	100
19	Кафе „МАМА МІЯ”	пр.Миру, 47	8	14	Вбудована 1 поверх 4-х поверх. буд.	спец.	придатна 129 м ²	40
20	Кафе „Хуторок”	вул.Родімцева, 5	10	31	Окрема 2-3 поверх 3-х поверх. буд.	спец.	придатна 350 м ² – 2 пов. 350 м ² – 3 пов.	1п.-52 2п.-80
21	Кафе „Імбіс” /ПП Безкровний О.В./	вул.Комсомольська, 57	3	7	1 поверх 4-х поверх	спец.	придатна 65 м ²	21
22	Кафе „Піцерія-1”	пр.Миру, 42	3	23	вбудована	спец.	придатна	30
23	Кафе „Рандеву”	пр.Миру, 17	10	4	вбудована	спец.	придатна підвал	34
24	Ресторан „Лівадія”	вул.Пушкіна, 19	9	17	Окрема	спец.	придатна	36
25	Ресторан „Десна” /об'єднання „Чернігівспиртгорілка”/	пр.Миру, 20	6	16	Вбудована 1-й пов. 3-х пов. та мансарда	спец.	придатна	175
26	Кафе „Бістро”	вул.Кирпоноса, 1	5	3			придатна	34
27	Закусочна „Макдональдз”	вул.Кирпоноса, 34	3	30	окрема	спец.	придатна	100
28	Кафе „Предслава” /виробничо-комерційна фірма „СІНКОН”/	На розі вул.П'ятницька, 15 та пр.Перемоги, 95	9	12	Вбудована в житловий будинок	спец.	придатна	30
29	Кафе	вул.П'ятницька, 20	8	2	Вбудована	спец.	придатна	8
30	Піцерія /„Союз”/	пр.Миру, 21	6	12	Вбудована	спец.	придатна	30
31	Закусочна ТД „ЛЮБЕЧ”	вул.Войкова, 40-а	1	6	Вбудована	спец.	придатна	15
32	Бар «Спартак»	вул.Горького, 5-а	11	4				10
33	Бар «Брюсель»	пр.Перемоги, 71	4	16				25
34	Ресторан „Градецький”	пр.Миру, 68	1	50	Прибудова до готелю	спец.	придатна	300

Характеристика екскурсійних об'єктів

№ п/п	Найменування історико-архітектурних пам'яток та музеїв	Адреса	Пропускна здатність об'єктів				
			Кількість чоловік в екскурсійних групах	Продовження робочого дня (годин)	Продовження огляду експозиції (годин)	Одночасна кількість екскурс груп на об'єкті	Інтервал між групами (хв.)
1.	Спаський собор I пол. XIст.	вул. Преображенська, 1а	20-40	8	45 хв.	3 - 4гр.	15 хв.
2.	Борисоглібський собор XII ст. (музей)	вул. Преображенська, 1	20-40	8	45 хв.	3 гр.	15 хв.
3.	Колегіум XVII ст. (музей)	вул. Преображенська, 1	20-40	8	45 хв.	3 гр.	15 хв.
4.	Комплекс Єлецького Свято-Успенського жіночого монастиря XI-XVIII ст.ст.	вул. Князя Чорного	20-40	8	45 хв.	2 гр.	15 хв.
5.	Троїцький монастирський комплекс XII-XIX ст.ст.	вул. Толстого	20-40	8	45 хв.	5 гр.	15 хв.
6.	Територія Дитинця (Вал)	вул. Преображенська, 1	20-40	8	45 хв.	40 гр.	...
7.	Чернігівський історичний музей ім. Тарновського	вул. Горького, 4	30	8	1 ч 30хв	8	10
8.	Музей народного декоративного мистецтва Чернігівщини	Катерининська церква Алея Героїв	30	8	45 хв	2	10
9	Чернігівський обласний художній музей	вул. Горького, 6	30	8	45 хв	2	10

15. ДОКУМЕНТИ

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

14000, м. Чернігів, вул. Магістратська, 7, тел. 7-48-08

10.12.2003 №3-16/1241

На № _____

*Исаков В.А.
Кесвий Т.Р.
Ошк 10.12.03*

Директору Українського
державного науково-
дослідного інституту
проектування міст
"Діпромiсто"
Білоконю Ю.М.

Шановний Юрію Миколайовичу !

Враховуючи завершення розробки генерального плану міста, виконком Чернігівської міської ради має наміри приступити до його поетапної реалізації і в першу чергу – реконструкції історичної частини міста.

У зв'язку з вищенаведеним, просимо підготувати необхідні матеріали для укладання договорів між інститутом "Діпромiсто" та Чернігівським виконкомом міської ради на розробку проекту детальної забудови історичного центру Чернігова та програми по розвитку туристичної сфери.

Міський голова

О.В. Соколов

"ДІПРОМІСТО"

Вхідн. № *1683*
Від *10 12 2003*

“Погоджено”

“Затверджую”

Директор УДНДІА “Діпромісто”

“28”

Чернігівський міський голова

О.В. Соколов

02 2004 р.

ЗАВДАННЯ на розробку

Детального плану території центральної частини м. Чернігова

Назва проекту:	м.Чернігів. Детальний план території центральної частини міста.
Замовник :	Виконком Чернігівської міської ради
Виконавець:	Український державний науково-дослідний інститут проектування міст “Діпромісто” (м. Київ)
Підстава для виконання:	Лист –замовлення Чернігівської міської ради №3-16/1241 від 10.12.2003р.
Нормативно – правова база:	<ul style="list-style-type: none">• Генеральний план м. Чернігова (затверджений рішенням Чернігівської міської ради від 25 грудня 2003р.)• «Правила застройки и использования территории г. Чернигова» (1995р.)• Опорний історико-архітектурний план м. Чернігова (1996р.)• Зони охорони пам’яток історії та культури (1989р.)• Діючі нормативні документи в галузі містобудування.
Межі розробки проекту, площа:	<ul style="list-style-type: none">• р.Десна, р. Стрижень, вулиці Київська, П’ятницька, Колективна, Просторна, Войкова, Любецька, Щорса, пр. Перемоги, Проектна (продовження вул. Любецької), Пішохідний міст.• Територія в межах розробки складає 420га.
Основна мета і завдання розробки проекту:	<ol style="list-style-type: none">1. Надати пропозиції по:<ul style="list-style-type: none">▪ планувальному та об’ємно-просторовому вирішенню забудови та благоустрою території з урахуванням системи зон охорони пам’яток історії та культури згідно з генеральним планом міста;▪ формуванню сфери обслуговування з урахуванням розвитку сфери туризму;▪ реконструкції території аварійного та старого житлового фонду в районі вул. Комсомольської, Мурінсона;▪ реконструкції кварталу забудови перших масових серій (квартал №17);▪ реконструкції кварталу в межах вул. Преображенської, Горького, Святомиколаївської;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ використанню внутрішньоквартальних просторів в історичному центрі; ▪ благоустрою території „Валу”; ▪ розміщенню місць парковки автомобілів (підземні, багатоярусні паркінги); ▪ Реконструкції підземного переходу з використанням підземного простору для сфери обслуговування. <p>2. Виявити інвестиційно-привабливі території першочергового освоєння.</p>
Склад проекту:	<p><u>Текстові матеріали:</u> пояснювальна записка.</p> <p><u>Графічні матеріали:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Схема розміщення території в плані міста, б/м; • Опорний план, М 1:2000; • Ескіз забудови з планом червоних ліній, М 1:2000; • План розбивки червоних ліній М 1:2000; • Схема розміщення магістральних інженерних мереж і споруд. М 1:2000; • Схема організації руху транспорту і пішоходів, М 1:2000; • Схема інженерної підготовки території і вертикальне планування М 1:2000; • Поперечні профілі вулиць М 1:200;
Строк виконання:	Узгоджується договором та календарним планом.
Особливі умови:	<ul style="list-style-type: none"> • Деталізацію окремих інвестиційно привабливих ділянок території, виявлених в процесі проектування, виконати на підставі додаткової угоди. • Погодження проекту проводить Замовник з залученням, в разі необхідності, Виконавця, який за результатами експертизи вносить до проекту необхідні корективи та доповнення.
Кількість примірників, що передаються замовнику:	Текстові матеріали – 3 прим. Графічні матеріали – 3 прим.

Головний архітектор проекту
 Т.Р.Несвіт
 “26” _____ 2004р.
 Для
 проєкту
 «Історіє»

Головний архітектор м.Чернігова
 Т.Г.Мазур
 “16” _____ 2004р.

